Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

flacara

anul XXXII
46 (1483)
VINERI
18 NOIEMBRIE
1983

săptămînal editat de frontul democraţiei şi unităţii socialiste

Bucureşti, noiembrie, 1983

România intervine încă o dată prin glasul preşedintelui NICOLAE CEAUŞESCU, în ceasul al doisprezecelea, pentru conştientizarea în minţile tuturor contemporanilor, ale oamenilor muncii şi liderilor militari, a ideii că pacea mai poate fi salvată şi că viaţa mai poate dura pe planeta Pămînt

„Trebuie să se spună deschis şi cinstit popoarelor adevărul. Noile rachete nu servesc şi nu pot servi pacea! Dimpotrivă, ele vor mări considerabil pericolul războiului nuclear, al catastrofei nucleare"

„În numele vieţii, ne adresăm tuturor popoarelor de a face totul pentru dezarmare şi pace".

Oameni ai lumii, oameni ai tuturor iluziilor şi ai zilnicului zbucium,

SĂ NE UNIM

în lupta pentru oprirea cursei înarmărilor, care loveşte direct în interesele noastre, ale tuturor

Să stăm de veghe păcii planetare!

Un mare om politic, preşedintele Nicolae Ceauşescu, cheamă la raţiune, luciditate şi urgentă acţiune pe toţi cei ce iubesc miracolul vieţii în toată măreaţa ei fragilitate

O şansă Păcii! O ultimă şansă Păcii!

Tribuna democrației

Vibrantă și înflăcărată chemare la acțiune și responsabilitate în apărarea păcii și vieții popoarelor

• Lucrările Sesiunii Marii Adunări Naționale •

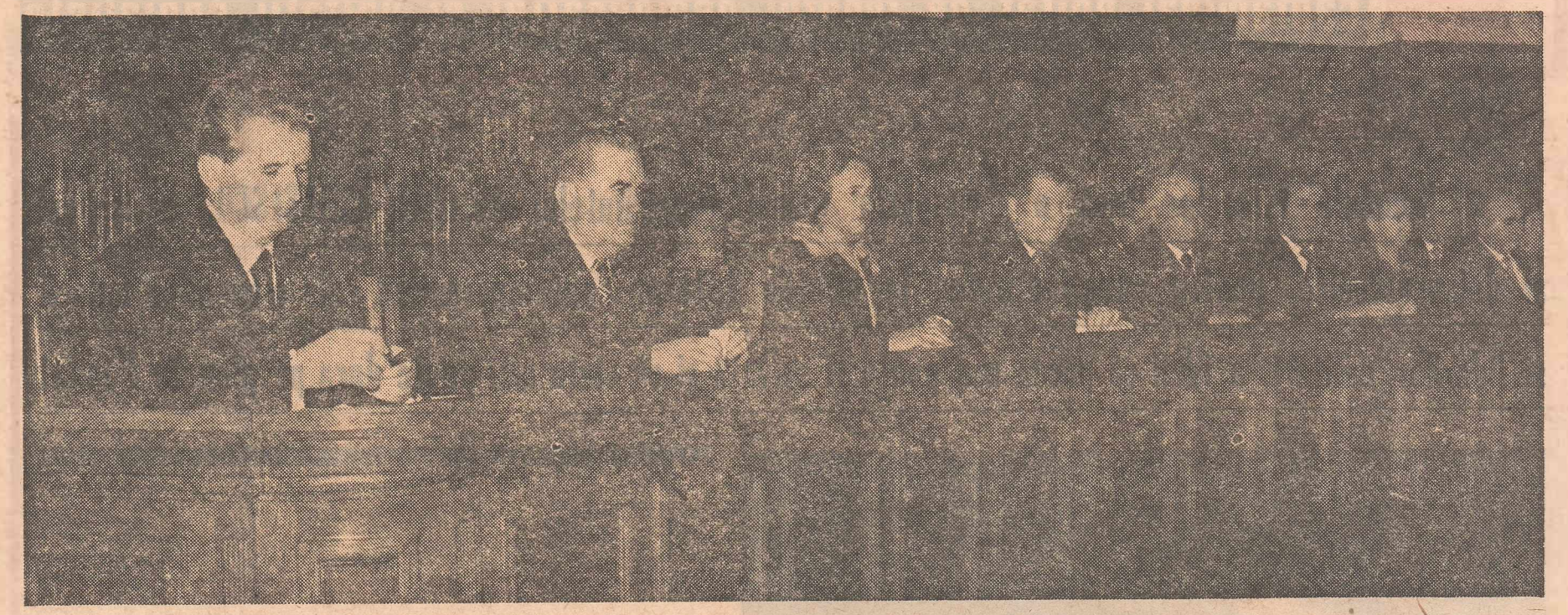

În prima parte a sesiunii a opta a celei de-a opta legislaturi a Marii Adunări Naționale a fost adoptat în unanimitate Apelul forului legislativ suprem al României socialiste către parlamentele din statele europene, Statele Unite ale Americii și Canada, document ce exprimă voința unanimă a poporului român de a trăi în pace și colaborare cu toate națiunile lumii. Luînd cuvîntul în cadrul lucrărilor sesiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a adresat o vibrantă și înflăcărată chemare la acțiune și responsabilitate în apărarea păcii și vieții popoarelor, pentru salvarea Europei, a întregii omeniri de la catastrofă.

Președintele României a arătat că, ignorîndu-se opinia publică, voința popoarelor europene, ale întregii lumi, s-au început de fapt pregătirile pentru instalarea rachetelor americane cu rază medie de acțiune în Europa și pentru instalarea, ca răspuns, de noi rachete sovietice. „Nicicînd în istoria sa îndelungată, se spune în cuvîntarea șefului statului român, omenirea nu s-a aflat într-o situație atît de gravă, care amenință însăși existența și viața pe planeta noastră. Ne aflăm în cel de-al 12-lea ceas, în momentul hotărîtor pentru existența lumii. Acum, pînă nu este prea tîrziu, să acționăm cu toată hotărîrea și să facem să fie oprită amplasarea noilor rachete și dezvoltarea celor existente... În numele poporului român, de la această înaltă tribună, ne adresăm din nou cu apelul către conducătorii Statelor Unite ale Americii și conducătorii Uniunii Sovietice, pentru renunțarea la amplasarea noilor rachete în Europa și la dezvoltarea celor existente, pentru trecerea la retragerea și distrugerea celor existente". Conducătorul partidului și statului arată că nimic nu justifică amplasarea noilor rachete și dezvoltarea celor existente, întrucît renunțarea de către Statele Unite la amplasarea noilor rachete nu va produce nici un fel de dezechilibru în raportul de forțe dintre cele două părți, tot așa cum retragerea și distrugerea de către Uniunea Sovietică chiar a totalității rachetelor cu rază medie de acțiune nu va duce la un dezechilibru între cele două părți. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu exprimă convingerea că stă în puterea popoarelor să oprească politica spre război și catastrofă nucleară, să asigure o nouă politică democratică internațională, de egalitate și respectare a independenței și suveranității, de neamestec în treburile interne, de colaborare, de dezarmare și de pace. În acest scop, este necesar să se facă totul pentru o lume fără arme, fără războaie, o lume mai dreaptă și mai bună, în care fiecare națiune să-și poată concentra forțele în direcția dezvoltării economice și sociale, în direcția progresului întregii lumi.

Constituind însuși glasul poporului, pentru idealul căruia și-a închinat întreaga viață, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Marea Adunare Națională reprezintă o emoționantă expresie a pasiunii și dăruirii cu care secretarul general al partidului, președintele Republicii acționează pentru fericirea națiunii noastre, pentru înflorirea și prosperitatea României, pentru o lume a păcii, mai dreaptă și mai bună, în care toate popoarele să se dezvolte în libertate, să-și făurească așa cum doresc viitorul.

P. NICOARA

Din APELUL Marii Adunări Naționale către parlamentele și parlamentarii din statele europene, S. U. A. și Canada

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România, dînd expresie aspirațiilor și voinței întregului popor român, reafirmă atașamentul și sprijinul deplin față de întreaga politică internă și internațională de pace, colaborare, securitate și înțelegere promovată de România socialistă și înalta apreciere a rolului hotărîtor pe care îl are în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării noastre secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și stimat fiu al poporului român, personalitate proeminentă a vieții internaționale contemporane.

Marea Adunare Națională dă o înaltă prețuire activității neobosite a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, desfășurată în mod statornic, cu pasiune și perseverență, ideilor sale generoase și acțiunilor sale ferme pentru oprirea cursei înarmărilor și îndeosebi pentru împiedicarea amplasării de noi rachete și trecerea la retragerea și distrugerea celor existente, pentru asigurarea păcii și înfăptuirea dezarmării, problemă fundamentală a zilelor noastre, — acțiuni care s-au bucurat de un puternic ecou și de o largă simpatie în Europa și în lume, deoarece ele privesc asigurarea dreptului vital al popoarelor la viață, la libertate și pace.

Marea Adunare Națională, în numele poporului român, sprijină întru totul activitatea, propunerile și inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, prezentate și în mesajele adresate președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., Iuri Andropov, președintelui S.U.A., Ronald Reagan, celorlalți șefi de state și guverne din țările europene și Canada, ceea ce corespunde intereselor și aspirațiilor fundamentale ale poporului nostru de a trăi în pace și securitate. năzuințelor tuturor popoarelor europene și din întreaga lume la existență liberă și demnă, la adăpost de primejdia unei conflagrații nucleare.

Pornind de la aceasta, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România se adresează parlamentelor și parlamentarilor din Europa, S.U.A. și Canada, într-un moment de importanță crucială pentru înseși destinele continentului, cînd există perspectiva apropiatei amplasări, în unele țări occidentale, de rachete americane cu rază medie de acțiune, ceea ce ar spori considerabil pericolul la adresa vieții și libertății popoarelor, ar duce la agravarea încordării în Europa și în întreaga lume.

Poporul român, ca și milioane de oameni, tineri și vîrstnici, bărbați și femei, de pe întreg cuprinsul Europei și de pe alte continente, prin mari manifestații de masă, cere acum, pînă nu este prea tîrziu, pînă cînd nu au căzut bombele care ar distruge tot ceea ce a făurit geniul uman, înseși viața și civilizația, să se facă totul pentru ca la negocierile sovieto-americane de la Geneva să se ajungă la un acord care să ducă la oprirea instalării noilor rachete nucleare, la retragerea și distrugerea celor existente, pe calea eliberării Europei de orice fel de arme nucleare.

România consideră că nu s-au epuizat toate șansele de compromis în cadrul negocierilor sovieto-americane de la Geneva și că mai este posibil să se convină o înțelegere. Deși, pînă acum, nu s-a ajuns la un acord la aceste tratative, s-au avansat propuneri importante și din partea S.U.A. și din partea U.R.S.S., inclusiv cele formulate în interviul președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din ziarul „Pravda" din 27 octombrie a.c., care au apropiat mult pozițiile, punînd în evidență faptul că este posibil să se realizeze o înțelegere corespunzătoare.

Acum este momentul să se acționeze pentru realizarea la Geneva a unui acord echitabil, care să împiedice instalarea noilor rachete nucleare într-o serie de state europene și, respectiv, să ducă la retragerea și distrugerea celor existente.

Marea Adunare Națională adresează parlamentelor din țările europene, din S.U.A. și Canada chemarea ca pornind de la răspunderea pe care o avem față de soarta popoarelor noastre, a păcii și securității pe continent, să facem totul, să acționăm pentru o înțelegere corespunzătoare la negocierile sovieto-americane de la Geneva.

În cazul în care nu se va ajunge la timp la o asemenea înțelegere în cadrul negocierilor sovieto-americane, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România face apel la toate parlamentele și parlamentarii din țările europene, din S.U.A. și Canada de a acționa împreună pentru a se conveni amînarea amplasării noilor rachete cu rază medie pînă la sfîrșitul anului 1984, începutul anului 1985, și, în acest răstimp, să fie continuate tratativele, iar U.R.S.S. să nu instaleze noi asemenea rachete și să reducă, așa cum s-a angajat, o parte din cele existente, urmînd ca negocierile de la Geneva să continue pînă la realizarea unui acord corespunzător. Marea Adunare Națională își exprimă convingerea că fie și un asemenea acord ar răspunde intereselor de securitate ale celor două părți, realizării unui echilibru, nu prin creșterea, ci prin reducerea armamentelor și ar fi salutat cu satisfacție de popoarele din Europa și America de Nord, de opinia publică mondială.

Marea Adunare Națională face apel la parlamentele din țările europene, din S.U.A. și Canada de a acționa cu înaltă responsabilitate pentru prezentul și viitorul continentului european și ale întregii lumi, pentru a determina guvernele din țările unde urmează să fie amplasate noile rachete să renunțe la acceptarea acestora pe teritoriul lor, pentru ca teritoriile altor state să nu devină baza unui atac cu arme nucleare.

Este convingerea noastră fermă că, în pofida situației internaționale complexe, stă în puterea popoarelor ca, prin acțiuni unite, să împiedice evoluția periculoasă a evenimentelor, să determine oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri practice de dezarmare și în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru asigurarea unui viitor de pace și liniște pentru popoarele europene, pentru întreaga lume.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România reafirmă în mod solemn hotărîrea de a acționa neabătut, cu toată fermitatea, pentru a se opri amplasarea noilor rachete cu rază medie de acțiune, pentru retragerea și distrugerea celor existente, pentru înfăptuirea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare, pentru oprirea agravării situației internaționale și pentru reluarea politicii de pace, colaborare, destindere și respect al independenței naționale a tuturor popoarelor.

Program mobilizator de acţiune pentru toţi oamenii muncii

Patria, cabinetul de lucru al preşedintelui

● Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la plenara C.C. al P.C.R.

După cum este cunoscut, recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român a dezbătut şi aprobat documente de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea economică a României : proiectul Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1984 ; proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii şi industriei alimentare, gospodăririi apelor şi silviculturii pe anul 1984 ; proiectul Planului financiar centralizat al economiei naţionale şi proiectul Bugetului de stat pe anul 1984 ; Programul privind creşterea mai accentuată a productivităţii muncii şi perfecţionarea organizării şi normării muncii în perioada 1983—1985 şi pînă în 1990 ; Programul privind îmbunătăţirea nivelului tehnic şi calitativ al produselor, reducerea consumului de materii prime, de combustibili şi energie şi valorificarea superioară a materiilor prime şi materialelor în perioada 1983—1985 şi pînă în 1990 ; Programul privind aplicarea măsurilor de autoconducere şi autoaprovizionare pentru asigurarea unei bune aprovizionări a populaţiei cu produse agroalimentare şi bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1983 — 30 septembrie 1984. Toate aceste documente, sarcinile cuprinse în ele au o deosebită importanţă pentru perfecţionarea întregii activităţi şi înfăptuirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XII-lea şi ale Conferinţei Naţionale privind făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintarea României spre comunism.

Participanţii la plenară au urmărit cu deosebită atenţie, cu deplină aprobare şi cu profundă satisfacţie magistrala cuvîntare rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, strălucită sinteză a problemelor fundamentale privind construcţia socialistă în ţara noastră în etapa actuală, a sarcinilor oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate. Relevînd rezultatele obţinute pînă în prezent şi criticînd lipsurile care s-au manifestat, secretarul general al partidului a insistat asupra necesităţii realizării unor obiective determinante cum sînt : dezvoltarea bazei de materii prime şi energetice, recuperarea şi refolosirea materialelor, a pieselor şi subansamblelor, ridicarea calităţii producţiei, îmbunătăţirea nivelului tehnic, valorificarea superioară a materiilor prime, creşterea productivităţii muncii, ridicarea eficienţei economice în toate sectoarele de activitate. „Toate aceste probleme — se spune în cuvîntare — sînt esenţiale pentru a asigura înfăptuirea în bune condiţii a planului pe 1984—1985, a planului cincinal, pentru înfăptuirea prevederilor Congresului al XII-lea şi ale Conferinţei Naţionale, pentru ridicarea patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare şi crearea condiţiilor necesare dezvoltării continue a ţării noastre, a ridicării, pe această bază, a nivelului de trai material şi spiritual al poporului".

Un loc important la plenară l-au ocupat problemele dezvoltării agriculturii. Potrivit prevederilor, agricultura va continua să înregistreze şi în anul 1984 o dezvoltare intensivă, asigurînd atît nevoile de consum ale populaţiei, cît şi materiile prime necesare industriei. În acest domeniu, au fost scoase în evidenţă ca obiective principale, folosirea integrală şi cu maximă eficienţă a fondului funciar, creşterea susţinută a producţiilor la hectar, obţinerea de producţii sporite în zootehnie, îmbunătăţirea nivelului tehnic şi calitativ al produselor şi ridicarea gradului de valorificare a materiilor prime, majorarea exporturilor şi reducerea importurilor. Analizînd problemele dezvoltării agriculturii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a conchis că dispunem de tot ceea ce este necesar din punct de vedere tehnic, că avem specialişti, muncitori, cooperatori, că avem o ţărănime care a căpătat experienţa muncilor în sistem mecanizat şi că, prin urmare, trebuie să se treacă cu hotărîre la realizarea prevederilor privind agricultura.

În ceea ce priveşte activitatea de comerţ exterior şi de cooperare în producţie cu alte state, secretarul general al partidului a subliniat că este necesar să luăm toate măsurile pentru a realiza în cele mai bune condiţii producţia de export, la calitatea şi nivelul tehnic cel mai ridicat, pentru a creşte continuu, pe această cale, valorificarea superioară a materiilor prime. În acest context, a fost relevată importanţa perfecţionării colaborării cu ţările din C.A.E.R., a mecanismelor organismelor de care dispunem. „În spiritul poziţiei consecvente a partidului şi a României socialiste, se spune în cuvîntare, trebuie să acţionăm pentru a face din C.A.E.R. un organism care să asigure dezvoltarea armonioasă şi echilibrată a tuturor ţărilor socialiste, creşterea ponderii lor în economia mondială, dar şi soluţionarea cu forţe proprii a multor probleme privind dezvoltarea economico-socială, inclusiv a celor energetice şi de materii prime, a celor din domeniul tehnic şi al cercetării." A fost scoasă în evidenţă, de asemenea, necesitatea dezvoltării relaţiilor comerciale şi de cooperare cu toate ţările socialiste, cu alte state ale lumii. Legat de comerţul exterior, secretarul general al partidului a cerut să se asigure o balanţă comercială şi de plăţi excedentară, ca una din condiţiile hotărîtoare pentru a putea lichida, într-o perioadă cît mai scurtă, datoria externă. În acest scop, pentru 1984 se prevede ca datoria externă să fie redusă cu cel puţin 25 la sută.

Spiritul revoluţionar, caracterul mobilizator al cuvîntării tovarăşului Nicolae Ceauşescu rezultă şi din indicaţia de a considera sarcinile cuprinse în documentele dezbătute drept minime. Secretarul general al partidului a adresat comuniştilor, tuturor oamenilor muncii o înflăcărată chemare : „Să acţionăm neabătut pentru a îndeplini răspunderea mare pe care o avem în faţa întregii naţiuni, de a asigura înfăptuirea Programului partidului, ridicarea continuă a patriei noastre pe noi culmi de progres şi civilizaţie, asigurarea bunăstării materiale şi spirituale a poporului, întărirea continuă a independenţei şi suveranităţii României".

Dînd o înaltă apreciere activităţii neobosite a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, relevînd realismul, clarviziunea, spiritul înnoitor, revoluţionar cu care secretarul general al partidului abordează şi soluţionează problemele majore ale dezvoltării economico-sociale a ţării, ale ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc, plenara a evidenţiat rolul esenţial al conducătorului partidului şi statului nostru în elaborarea şi înfăptuirea politicii interne şi externe a României, în stimularea energiilor şi forţelor creatoare ale naţiunii, în mobilizarea tuturor resurselor ţării pentru atingerea obiectivului fundamental trasat de Congresul al XII-lea pentru actualul cincinal — trecerea ţării noastre la un nou stadiu de dezvoltare, realizarea unei noi calităţi a muncii şi vieţii în toate domeniile. În acest cadru, a fost reliefată contribuţia determinantă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu la fundamentarea importantelor planuri şi programe dezbătute şi aprobate de plenară, evidenţiindu-se că ele sînt în deplină concordanţă cu hotărîrile Congresului al XII-lea şi ale Conferinţei Naţionale şi asigură înaintarea fermă a ţării pe calea progresului şi civilizaţiei socialiste. În acelaşi timp, plenara a dat o înaltă apreciere activităţii neobosite a conducătorului partidului şi statului nostru desfăşurată pe plan internaţional, în slujba cauzei păcii, înţelegerii şi colaborării între toate naţiunile lumii. Plenara a aprobat în unanimitate politica externă a partidului şi statului nostru, acţiunile întreprinse în direcţia încetării cursei înarmărilor, realizării dezarmării, în primul rînd a celei nucleare, în direcţia opririi amplasării de noi rachete cu rază medie de acţiune în Europa, retragerii şi distrugerii celor existente, pentru crearea de zone denuclearizate în Balcani şi în alte regiuni ale continentului.

Există deplina convingere, exprimată şi la plenară, că toţi oamenii muncii din patria noastră, întreaga naţiune vor acţiona cu înaltă răspundere şi exemplară dăruire pentru înfăptuirea obiectivelor înscrise în planurile şi programele dezbătute şi adoptate, a sarcinilor cuprinse în cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, mobilizator program de acţiune pentru întreaga noastră naţiune, care asigură dezvoltarea ţării în ritmurile şi proporţiile stabilite, continua întărire a forţei economiei noastre, ridicarea permanentă a nivelului de trai material şi spiritual al poporului, înaintarea fermă a României pe calea edificării societăţii socialiste multilateral dezvoltate, ridicarea ei pe noi culmi de progres şi civilizaţie.

ION D. GOIA

Şedinţa Comitetului Politic Executiv al C. C. al Partidului Comunist Român

În şedinţa de luni a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ţinută sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost dezbătute şi aprobate proiectul Planului financiar centralizat al economiei naţionale şi proiectul Bugetului de stat pe anul 1984, documente la elaborarea cărora, după cum s-a remarcat în şedinţă, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a avut o contribuţie esenţială. Comitetul Politic Executiv a subliniat că nivelul indicatorilor financiari, modul de constituire şi utilizare a resurselor financiare, pe fiecare titular de plan, se bazează pe ridicarea mai accentuată a productivităţii muncii, sporirea eficienţei fiecărui leu investit sau cheltuit, reducerea mai pronunţată a cheltuielilor de producţie, îndeosebi a celor materiale, aplicarea unui regim sever de economii în toate domeniile de activitate, consolidarea echilibrului bugetar, financiar-monetar şi valutar, pe întărirea ordinii şi disciplinei în utilizarea fondurilor statului. După cum s-a evidenţiat în cadrul şedinţei, prevederile înscrise în Proiectul Bugetului de stat asigură resursele financiare necesare pentru dezvoltarea pe mai departe a tuturor ramurilor economiei naţionale, în conformitate cu sarcinile şi priorităţile stabilite în planul economic. În acelaşi timp, a fost relevat faptul că dimensionarea veniturilor şi cheltuielilor pentru anul 1984 permite stabilirea echilibrului financiar numai pe seama resurselor interne. Comitetul Politic Executiv a cerut ca Ministerul Finanţelor, împreună cu Comitetul de Stat al Planificării, băncile, celelalte organe centrale să analizeze sistematic modul în care se înfăptuieşte bugetul de stat şi să stabilească măsurile ce se impun pentru realizarea prevederilor acestuia, pentru utilizarea cu maximum de eficienţă a fondurilor materiale şi băneşti, pentru creşterea rentabilităţii şi beneficiilor fiecărei unităţi economice. În ceea ce priveşte proiectul Planului financiar centralizat al economiei naţionale pe anul 1984, Comitetul Politic Executiv a indicat guvernului, consiliilor populare, centralelor şi întreprinderilor să acţioneze cu hotărîre pentru realizarea integrală a prevederilor acestui plan, pentru întărirea controlului financiar-bancar în toate sectoarele de activitate. S-a subliniat că fiecare întreprindere şi unitate economică trebuie să se înscrie în mod obligatoriu în prevederile stabilite pentru vărsarea veniturilor la bugetul de stat. Dînd o înaltă apreciere contribuţiei hotărîtoare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu la întreaga activitate de planificare economico-financiară pe anul 1984, Comitetul Politic Executiv a relevat că această planificare, documentele respective asigură înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XII-lea şi Conferinţei Naţionale ale partidului privind dezvoltarea economiei naţionale şi ridicarea pe această cale a nivelului de trai al poporului.

În cadrul şedinţei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare în legătură cu vizita oficială de prietenie efectuată în ţara noastră, în perioada 2—4 noiembrie a.c., de tovarăşul Mika Spiliak, preşedintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, Comitetul Politic Executiv a dat o deosebită apreciere întîlnirii dintre cei doi şefi de stat, care se înscrie ca un moment de seamă al dialogului tradiţional româno-iugoslav la nivel înalt, cu un rol hotărîtor în dezvoltarea tot mai puternică a colaborării dintre partidele, ţările şi popoarele noastre, atît pe plan bilateral, cît şi în sfera vieţii internaţionale. Apreciind că bunele raporturi dintre România şi Iugoslavia reprezintă un exemplu de conlucrare între două ţări socialiste, vecine şi prietene, Comitetul Politic Executiv a relevat importanţa înţelegerilor convenite de cei doi preşedinţi cu privire la extinderea în continuare a cooperării economice româno-iugoslave, la intensificarea şi diversificarea schimburilor comerciale, la realizarea unor acţiuni de colaborare pe terţe pieţe. Totodată, s-a evidenţiat însemnătatea acordului celor două părţi de a îmbogăţi conţinutul conlucrării pe tărîmul ştiinţei, culturii, învăţămîntului şi în alte domenii de activitate. A fost relevată însemnătatea deosebită a schimbului de păreri într-o serie de probleme actuale ale vieţii internaţionale. Aprobînd în unanimitate rezultatele şi concluziile la care s-a ajuns cu prilejul convorbirilor dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Mika Spiliak, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru transpunerea în viaţă a înţelegerilor convenite, pentru realizarea în bune condiţii a obiectivelor de colaborare româno-iugoslave, în folosul şi spre binele ţărilor şi popoarelor noastre, al cauzei socialismului şi păcii pe pămînt.

ION CODRU

Viața României

Prind viață idei ale serialului „Carpați – 2000"

● Se naște un învățămînt adaptat zonelor montane ● Microferma școlară ia în stăpînire un munte ● Noutăți din Carpați : comunicații intergalactice ! ● Vestita roată a lui Toader Popa, cum îi stă bine unei roți, continuă să se învîrtească ●

Deunăzi la Dorna Candrenilor, într-un fabulos început de noiembrie privegheat de Obcinele Dornelor, prima CONSFĂTUIRE NAȚIONALĂ PRIVIND PREGĂTIREA ELEVILOR ÎN ȘCOLILE DIN ZONA DE MUNTE a înscris — după cum au afirmat participanții — o nouă pagină în istoria învățămîntului românesc postbelic. Desfășurată sub egida Ministerului Educației și Învățămîntului, a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Consiliului popular al județului Suceava, această consfătuire la care au fost invitați inspectori școlari, profesori, directori de școală și specialiști din 24 **județe** cu zonă de munte a marcat, într-un anume sens, și **actul de naștere a liceului cu profil montan**, materializare a uneia din ideile pentru care revista noastră — pornind de la propunerile doctorului Radu Rey — militează de aproape un deceniu. Sperăm deci că nu vom fi acuzați de excesivă lipsă de modestie dacă vom considera consfătuirea națională, concluziile sale, și drept un ecou al serialului „Carpați-2000", înscriindu-se firesc în spiritul noii revoluții agrare, cu specificul ei montan.

Conducînd lucrările de la Dorna Candrenilor, reprezentantul Ministerului Educației și Învățămîntului, profesorul universitar doctor docent Iosif Tripșa, secretar de stat, a relevat personalitatea dinamică și capacitatea de sinteză, din experiența noastră și a altora, de care a dat dovadă doctorul Radu Rey, promotor entuziast (în contextul proiectului său mai vast) al legării învățămîntului din zona montană cu necesitățile concrete ale unui teritoriu care acoperă circa o treime din suprafața României. Și reprezentantul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a apreciat consfătuirea drept unul din momentele de referință ale învățămîntului românesc din ultimele decenii.

De ce, după toate probabilitățile, primul liceu experimental cu profil montan va lua ființă tocmai la Dorna Candrenilor, exact acolo unde a avut loc și consfătuirea ? Fiindcă aici **el de acum există**, e drept într-o formă embrionară în cadrul școlii generale de zece ani. În adevăr, prin forțe proprii și exclusiv prin autodotare, școala centenară din localitate, beneficiind de un local ce ar putea stîrni invidia multor licee, și-a creat din 1975 o microfermă didactică pe profil montan și a luat în stăpînire temporară, cu acte în regulă, muntele Oușoru pentru a pregăti la un nivel superior pe fiii de crescători de animale și a aduce străvechi îndeletniciri în pas cu vremea.

Lui moș Gheorghe îi cîntă fanfara militară

— Am considerat țelul de a ridica profesionalismul viitoriilor crescători de animale — ne spune directorul școlii, profesorul Mihai Carp — drept **parte integrantă a noii revoluții agrare** preconizate de partid, de președintele țării. Eu însumi iubesc și înțeleg muntele. Predau matematicile, dar sînt fiu de oier, m-am născut printre oi și vaci, pentru mine — vă rog să nu zîmbiți — bălegarul nu miroase a bălegar, ci a parfum. Mă aflam tot la Dorna Candrenilor acum 11 ani, cînd grație stăruinței doctorului Rey, pe atunci medicul veterinar al comunei, s-a organizat prima expoziție de animale după mulți, mulți ani.

— Mi-aduc aminte de un moș, Gheorghe mi se pare, care a fost urcat pe podium cu vaca sa premiată și auzind că lui îi cîntă fanfara militară, pentru prima oară în viață, ca să-i onoreze munca de crescător de animale, s-a emoționat pînă într-atît, încît nemaiștiind ce să facă și-a ridicat mîna la un chipiu inexistent, în chip de salut militar.

— Da, acesta a fost un început. Și noi, ca dascăli la Dorna Candrenilor, ne-am concentrat atenția firesc asupra crescătorilor de animale, elevii noștri de azi. Am trecut deci mai ușor peste prevederile din programă fără tangență cu activitatea lor viitoare. La ce le foloseau cunoștințele **amănunțite** despre mașini de semănat porumb și floarea-soarelui sau despre reglarea și folosirea agregatelor pentru irigații în satul lor de munte în care nici cînd nu au crescut grîu, porumb, orz, secară — nimic în afară de cartofi, zarzavat, sfeclă furajeră, gulii, fructe de pădure. Trăim într-un ținut de basm, pășuni și fînețe cît vezi cu ochii... și manualele le vorbeau despre irigații și combine de porumb. Și atunci ?

Și atunci s-a înființat pe lîngă școala de zece ani o microfermă montană ; din fondurile obținute de la atelierele școlii s-au cumpărat oi, berbeci, juninci, vaci care azi dau fiecare peste 3 000 l de lapte și sînt furajate exclusiv din resurse locale : fîn, gulii, sfeclă. Sub supravegherea profesorilor, elevii se îngrijesc de toate, inclusiv de porci, oi, iepuri și albine, întocmai cum vor face mîine în gospodăriile lor. Procesul de învățămînt nu se desfășoară sub semnul patriarhalului, ci al „Carpaților-2000". Cele 25 hectare de pășune și fîneață de pe Oușoru pe care chiar ei le lucrează și cele 2,5 hectare de pămînt arabil au oferit elevilor — în afara alimentelor necesare internatului școlii... — posibilități nelimitate de practică și o viziune mai clară asupra unor gospodării carpatine înnoite și modernizate. Li s-au procurat pentru microfermă și un tractor de 45 CP adaptat pantelor, o mașină de distrus mușuroaie — acest flagel al pășunilor de munte — și o motocositoare „Carpatina". În acest fel, școala și-a adus o contribuție însemnată, poate hotărîtoare, la faptul că **circa 80% din absolvenți au rămas acasă, cresc animale**. Spune bunăoară fostul elev Anton Cocinschi :

— Mie personal munca în gospodăria proprie mi-a oferit numai satisfacții. Sîntem trei persoane și deținem 8,5 ha. Am contractat și predat 6 000 l lapte, doi tăurași, carne de găină. Folosind și alte produse din gospodărie am realizat într-un an 61 725 lei. Spun toate acestea gîndind că tot mai mulți absolvenți ai școlii generale din Dorna Candrenilor vor deveni agricultori. Nu există, socot, îndeletnicire mai frumoasă.

Primul liceu montan experimental

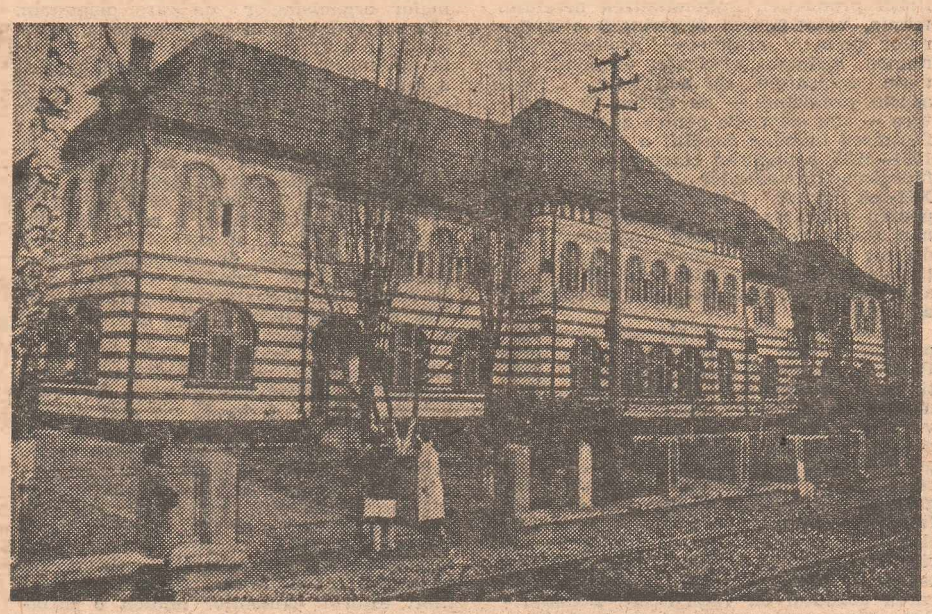

Fotografie de ȘTEFAN PETRESCU

Bineînțeles, rămîn multe de făcut chiar și la școala care se va identifica, probabil, cu primul liceu cu profil montan din România. Microferma nu a introdus încă toate îmbunătățirile simple dar eficiente preconizate de doctorul Rey (și drept urmare nici în casele gospodarilor nu se prea întîlnesc) : platforma de bălegar, minibazinul betonat pentru colectarea dejecțiilor lichide — neprețuit îngrășămînt care azi se pierde —, rasele de animale nu sînt prea de soi, minimecanizarea montană nu cuprinde tot ce se produce la noi, de pildă mulgătoarele electrice. De reținut însă aspectele pozitive, subliniate și de participanții la consfătuire, forța vie a exemplului, stoparea exodului spre oraș, modernizarea treptată, fie și timidă încă, a gospodăriilor, ca urmare a influenței școlii.

Să privim spre viitor : Școala profesională montană, manuale noi

Dezvoltarea învățămîntului montan ca urmare a măsurilor concrete ce le vor lua, după consfătuirea națională, Ministerul Educației și Învățămîntului și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, se va efectua de acum încolo într-un cadru organizat, școlile de profil vor fi mai bine înzestrate, programa va fi adaptată corespunzător, deci și rezultatele practice vor fi altele. Dar nu trebuie așteptat totul de sus — au subliniat reprezentanții celor două ministere —, în județele cu zonă montană se acționează prea lent pe plan local, **în cadrul existent**, pentru încorporarea specificului montan în școlile din zonele respective. Așadar, și înainte de anul școlar 1985—1986 se poate acționa, în limita reglementărilor actuale (care nu sînt încă suficient cunoscute de către cei în cauză). Chiar începînd cu... săptămîna viitoare !

Deși toate detaliile viitoarei organizări nu sînt încă precizate, înființarea unui liceu cu treapta I pe profil montan (altele vor urma) nu pare să mai suscite îndoieli : există toate condițiile, am fost asigurați, pentru demararea (în 1985 ?) a învățămîntului cu acest specific. Iată acum cîteva idei de viitor ale doctorului Rey în acest context.

● Absolvenții treptei I a liceului montan care nu au trecut în cea de-a doua treaptă ar putea fie să înceapă imediat activitatea agricolă, fie să dea examen de admitere la **școala profesională montană**, condiționat de încheierea unui contract pe termen lung și de obligația contractării cu statul a unor anumite cantități de produse agricole. Atragerea spre școala profesională a cărei înființare se propune ar urma să se realizeze prin crearea unor avantaje ca acordarea gradului I de calificare ca muncitor agricol, a carnetului de conducere pentru tractor, a unui certificat de absolvire a cursului de agroturism, dreptul de cumpărare cu prioritate a bovinelor și ovinelor de calitate superioară (din cadrul fermei școlare în primul rînd) și altele. Dintre absolvenții liceului și ai școlii profesionale de agricultură montană se vor recruta și viitorii lucrători din domeniul reproducției animalelor, mecanizării montane, agroturismului etc.

● Este necesar ca programa de învățămînt pentru aceste tipuri de școli să cuprindă unele obiecte noi, ceea ce presupune **elaborarea de manuale** de Agricultură montană, Zootehnie montană, Economia gospodăriilor montane, Silvicultură, ecologie și tehnică forestieră, Construcții biologice rurale, Menaj, tehnica servirii și comportamentul turistic etc.

● Considerăm foarte important ca școala cu profil montan să nu-și limiteze activitatea doar la instruirea elevilor, ci prin însuși modul său de organizare să răspundă mai bine principiului legării învățămîntului cu producția și chiar cu unele activități de cercetare. Spre exemplu, dacă ferma școlii va funcționa ca pînă acum, cu un mozaic de rase de bovine de calitate mediocră, nu va obține rezultatele dorite. Dimpotrivă, dacă bovinele vor fi din cele două rase cu perspectivă în montan — Bruna de Maramureș și Pinzgau — și din categoria elită, atunci **școala va reprezenta și un factor de dinamizare a ameliorării raselor** în zonă, iar rezultatele economice directe vor fi superioare.

● În perimetrul școlar ar trebui amplasată și o **microfermă educativă, o gospodărie-model de mărime medie** (există și proiectul necesar) **conținînd elemente de noutate și de modernizare** pentru muntenii noștri. În adevăr, actualele gospodării montane prezintă o serie de deficiențe, iar microferma educativă își propune să corecteze ceea ce este nepotrivit. Ea ar îndeplini funcția de atelier-școală, de model de **organizare** pentru o gospodărie montană ; ar servi drept sector de **producție** al școlii, animalele proprii urmînd a produce lapte, carne, lînă și altele, precum și material biologic de calitate superioară, astfel încît să se amortizeze cheltuielile și să se obțină beneficii ; în fine, microferma educativă ar reprezenta și un model de **amenajare** pentru viitorii crescători de animale.

● Modernizarea activităților zootehnice și agricole, sporirea producției animaliere vor implica numeroase lucrări de amenajare și criterii înnoite de construcție pentru specificul montan, care vor reclama aportul unor lucrători bine pregătiți. Din acest motiv, în perspectivă, ar trebui luată **în considerare și înființarea unei școli de maiștri în construcții rurale montane**, avînd ca elevi tocmai pe absolvenții liceului agricol montan sau ai școlii profesionale.

● Pentru ca sistemul de învățămînt din ruralul montan să conducă spre o eficiență cît mai înaltă, se impune instruirea actualilor agricultori și a cadrelor de specialitate. În aceste zone, soluția cursurilor serale în sens „clasic" este greu practicabilă datorită distanțelor mari și procesului de producție continuă în zootehnie. Mai eficientă apare organizarea unor **centre de calificare pe zone largi pent. agricultorii de munte**, cu predarea unor programe speciale în perioada octombrie-aprilie și cu posibilitatea folosirii bazei materiale create în cadrul grupului școlar agroindustrial montan.

● În prezent, perfecționarea specialiștilor în agricultură, reciclările periodice se efectuează la Centrul de la Băneasa — București. Pentru îmbunătățirea și amplificarea eficienței și adaptarea la necesitățile agriculturii din zonele de munte ar fi utilă organizarea unor cursuri de perfecționare chiar acolo unde se decide soarta producției. **De ce nu la Vatra Dornei ?**

Diplomele de absolvire se înmînează pe Obcina Mare

Poate unele din ideile de mai sus privind dezvoltarea și pe mai departe a învățămîntului cu specific montan par azi speculative, mai greu de îndeplinit sau chiar — Doamne ferește — dezlipite de realitățile imediate. Dar oare nu tot așa păreau și alte idei ale serialului „Carpați-2000" care azi (vezi și consfătuirea națională de la Dorna Candrenilor) se materializează ? Aceste idei, desigur oricînd perfectibile, **răspund cerințelor noii revoluții agrare, ale unei noi calități în viața și producția zonelor de munte**, ele plutesc — ca să ne exprimăm astfel — în Bazinul Dornelor și desigur și pe alte plaiuri carpatine. Iată argumente.

Primarul orașului Vatra Dornei, el însuși fiu de țăran din Șaru Dornei, s-a înscris — deși aproape de vîrsta pensionării — la cursurile Micii Universități Montane din urbea pe care o oblăduiește. De curînd, el și alți absolvenți ai acestei instituții unice în țară au primit cuvenitele diplome. Le-a înmînat „rectorul", doctorul Rey, într-un cadru festiv, în cerdacul casei lui Gigi Ursu. Faptul că tocmai la poalele Giumalăului, pe Obcina Mare s-au înmînat primele diplome nu este întîmplător : aici, la 1 450 m altitudine, tînărul șofer și mecanic Gigi Ursu și-a întemeiat gospodărie, hotărîndu-se să-și pună cunoștințele tehnice în slujba unei agriculturi montane modernizate.

Noutăți despre Universitatea munților aflăm și de la directorul Casei de cultură din Vatra Dornei, profesorul Gheorghe Panțiru, de fel din Mălini, satul lui Labiș. (Tatăl poetului i-a fost profesor.) Ni se spune că și cinci ore au stat cursanții neclintiți în Casa de cultură ascultînd vești despre munții noștri Carpați.

Alte noutăți. Rodica a lui Tănase Amariei din Dorna Arini — neîntrecuta călăreață care pînă ce Gigi Ursu a bătut recordul de înălțime considera că gospodăria ei se cățărase cel mai sus pe culmi — s-a consolat cu locul doi, a rămas și ea la creșterea vitelor, și-a construit un grajd modern, în curînd va avea casă nouă.

Petrică Budii din Popeni și-a meșterit din vechituri de nimeni luate în seamă un minitractor montan pe șenile pentru ca să lucreze mai cu spor pămîntul părinților săi și să transforme pășunea în fineață. (Vai, mai nicăieri nu am văzut fînarele acoperite pe care le dorește doctorul Rey ! Un argument în plus pentru necesitatea propulsării învățămîntului cu specific montan.) Petrică a realizat și o gospodărie anexă model, și-a instalat în casa lui izolată apă curgătoare și bale, visează la o micropăstrăvărie. De obicei visurile sale se împlinesc, așa că așteptăm cu încredere.

Ce mai e nou cu vestita roată dătătoare de electricitate a lui Toader Popa de pe pîrîul Ortoaia ? După cum îi stă bine unei roți, ea continuă să se învîrtească.

La școala generală din Dorna Candrenilor s-a agățat pe coridor un panou cu litere de o șchioapă : PREVIZIUNI SPAȚIALE. Acum știm și noi, știu și puștii ce îi așteaptă : „Anul 1990 — bază permanentă pe Lună, 1995 — debarcarea pe Marte, 2000 — debarcarea pe sateliții lui Jupiter, 2050 — cursă cosmică de lungă durată, trafic comercial între Lună și Pămînt, comunicații intergalactice".

Dar iată, pe ferestrele școlii se zărește Oușoru ; pajiștile și fînețele carpatine ne fac binevoitoare cu ochiul. Cu Oușoru, acest Obiect Zburător Identificat al constelației Carpaților românești, elevii, după cum am văzut, au și stabilit o frumoasă și fructuoasă comunicație intergalactică. Să n-o pierdem din vedere. Pămîntul deocamdată, și e destul.

LIONEL NIȚESCU

Tăria unei naţiuni : cunoaşterea de sine

Viaţa României

● Moştenirea ştiinţifică a Dr. Nicolae Chişiu ● Mircea Tutovan: un ardelean are un fel al lui de a privi lucrurile ●

Dincolo de aparenţe

Amintirile din viitor

Ne-am întîlnit, prima dată, în prag de primăvară, cu peste opt ani în urmă. Avea laboratorul într-o anexă a unui spital din Capitală şi era ajutat de o singură laborantă — o femeie plină şi ea de griji şi necazuri familiale. De cum ne-am privit, îndelung şi bărbăteşte, fluidul invizibil pentru ochi, căruia îi spunem — în lipsă de alţi termeni — legătură sufletească, ne-a prins, definitiv şi ireversibil, pe amîndoi, deopotrivă.

Era preocupat, îndeosebi, de imunologie şi dorea cu ardoare să-şi vadă cîteva din importantele sale descoperiri şi invenţii — publicate în ţară şi peste hotare, în mai mult de 200 de articole — aplicate în biologie şi medicină. „Ştiţi ce bogăţie imensă are ţara noastră ?" m-a întrebat el — dr. Nicolae Chişiu, căci despre acest om este vorba. Am tăcut, aşteptînd să răspundă el. Dar cum era la fel de încăpăţînat ca şi mine, a avut răbdare să mă lase pînă cînd i-am întors întrebarea : „Vă referiţi la forţa uriaşă de creaţie a românilor ?" M-a privit cu bunăvoinţă şi a răspuns, zîmbind : „Nu am competenţa să vorbesc eu despre ceea ce numai istoria este în măsură să confirme". „Istoria poate confirma şi viitorul proiectat de oamenii curajoşi" i-am replicat, uşor iritat. „Nu vă necăjiţi, mă linişti dr. N. Chişiu, împărtăşesc şi eu convingerea dv. că viitorul este singura măsură dreaptă a capacităţii noastre de a face lumea mai bună şi mai frumoasă. Poate fiind mai practic decît dumneavoastră, eu mă refeream la o bogăţie de altă natură, mai uşor de mînuit decît săbiile sclipitoare ale minţii românului. E vorba de seminţele de fructe şi legume, de scoarţa copacilor şi de frunze". S-a oprit o clipă şi apoi m-a întrebat din nou : „Ştiţi de ce femeile şi mai ales gravidele, mănîncă sîmburii de măr, iar unele îi zdrobesc între dinţi şi pe cei de strugure ?" Nu ştiam. „Fiindcă răspund unui impuls ancestral, legat de aportul de substanţe pe care le conţin seminţele respective"...

În cele 22 de luni, cît l-am avut alături, profesional şi omenesc, dr. N. Chişiu şi-a desfăşurat toate pînzele, asemenea unei corăbii gigantice, pornită să cucerească imensitatea apelor şi văzduhului. M-a făcut să înţeleg — cu probe evidente de laborator, bazate pe utilizarea extractelor sale, denumite CH-100, CH-3, VTP şi altele — că cele trei substraturi genetice, aparent diferite ca esenţe — genomul (geneticul) uman, cel animal şi, respectiv al plantelor — au o bază comună, întrucît se leagă la fel cu o substanţă extrasă de dr. N. Chişiu din seminţele de strugure. Apoi mi-a dovedit că Boicilul — medicament românesc, original, realizat de dr. V. Boici — este, în fond, un complex de cel puţin 11 fracţiuni biochimice diferite şi că unele dintre acestea sînt toxice. Pe această bază, ceva mai tîrziu, dr. F. Kerek de la Centrul de chimie — Timişoara, la solicitarea Centralei industriale de medicamente — Bucureşti, avea să dezlege formula chimică a fracţiunilor de Boicil şi să spulbere definitiv neîncrederea scepticilor şi a răuvoitorilor, faţă de un produs românesc de mare eficienţă medicală.

Dar, cea mai aprigă luptă dusă de dr. N. Chişiu — luptă sprijinită masiv atît de Consiliul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie, revista Flacăra, cît şi de Institutul „V. Babeş" din Bucureşti — a fost legată de valorificarea extractelor CH în imunologie. Aceste extracte s-au dovedit a fi excelenţi reactivi pentru determinarea stării optime a imunoglobulinelor din sistemele vii — imunoglobulinele fiind proteine cu rol imens în apărarea organismului uman. Aşa cum se arăta, cu ani în urmă, în paginile revistei Flacăra, un kg. de reactiv CH — avînd un cost de producţie foarte redus şi materie primă din belşug — s-ar putea vinde la export la preţul de zeci de mii de dolari ! Din păcate şi din motive strict subiective, visul dr. N. Chişiu nu s-a realizat.

Dr. Nicolae Chişiu, ne-a părăsit, fără voia lui, la 4 martie 1977. Iubea viaţa cu disperare şi nu ar fi vătămat-o pentru nimic în lume. Moştenirea ştiinţifică a acestui prodigios şi valoros descoperitor, inventator şi realizator a fost, pentru scurtă vreme, preluată de Institutul „V. Babeş", dar nu s-a finalizat decît printr-o lucrare sintetică, publicată în revista de Biochimie. Ce păcat ! Cîte programe nu începuse dr. N. Chişiu — cu Institutul agronomic din Timişoara, Institutul „V. Babeş" — Bucureşti, Institutul „L. Pasteur" — Bucureşti, cu unele spitale mari, din toată ţara şi cu alte unităţi. O moştenire de acest fel este mai mult decît o tonă de aur şi n-ar trebui s-o preţuim mai puţin decît o facem cu metalul galben ! Motive ? Iată unul singur, apărut după dispariţia dr. N. Chişiu. La Centrul de medicină sportivă din Timişoara, utilizînd fiolele cu extract VTP, realizat de dr. N. Chişiu (ulterior, reprodus şi caracterizat de dr. F. Kerek), dr. Petrovici a demonstrat efectele spectaculoase ale acestui complex biochimic în refacerea organismului după oboseală, în dereglajele tensiunii arteriale şi chiar în unele afecţiuni ale ochilor.

Amintiri din viitor... Aş dori să-mi pot aduce aminte că această minunată comoară, pe care o reprezintă creaţiile şi descoperirile unor fii de excepţie ai poporului nostru, vor fi fost luate în seamă, cel puţin cu aceeaşi atenţie, cu care ne aplecăm asupra unui calculator electronic nou sau asupra unui buldozer super-puternic. Să nu uităm, o naţiune este cu atît mai bogată, cu cît consumă mai multă minte creatoare, mai multă inteligenţă activă şi mai puţine resurse materiale — oricum, degradabile şi perisabile prin firea lucrurilor.

ION MÂNZATU

Frig

Peste tîmple
ninge,
cu litere de argint.

La malul Dunării
maldăr de iazuri,
stea.

Frig.

În flăcări,
în cumpănă,
poetul.

MIHAI PĂSCULESCU

Omul — interioare de conştiinţă

Tu-to-van!

Seamănă cu Silviu Lung : o acoladă de senin şi generozitate. O acoladă de aproape doi metri. Zic : **Se vorbea la un moment dat că ai fi cel mai bun voleibalist din Europa.** EL : în 1977 am făcut parte din echipa Europei. **De mult,** zic. El: Azi joc mai bine decît acum şase ani. **Nu mă aşteptam,** spun, **să te găsesc la Şimleu Silvaniei.** El : Mi-a plăcut cum cîntă primarul cîntece patriotice. **Ce legătură are asta cu voleiul,** întreb. El : Are legătură cu viaţa mea. Venisem pînă aici la rugămintea doctorului Puşcaş. De gura lui nu scapă nimeni. De la Dinamo aveam dezlegare pentru orice club din ţară, pentru Steaua inclusiv. Şi mai aveam pe deasupra şi două oferte din străinătate : Spania şi Finlanda. Dar în ziua aceea avea loc aici un meci de volei, un meci oarecare.

Da, spun.

Şi atunci am văzut cum ies oamenii de prin case, creştea un zvon dinspre uliţe, bărbaţi singuri, bărbaţi cu femei şi copii, tineri salutîndu-se între ei, întretăindu-se cu alţi bărbaţi singuri şi bărbaţi cu femei şi copii, iar în sala arhiplină, ca un festin de familie, primarul cînta cîntece patriotice cu alţi diriguitori ai treburilor obştii... Şi am hotărît să rămîn.

Cum aşa ? — zic.

Eu nu ştiu să joc şi să trăiesc decît într-un singur fel : pînă la epuizare. Şi să nu mă uit în jur dacă am fost înţeles sau nu. N-am fost niciodată liber să fiu eu însumi pînă la identificarea cu mine însumi. Mereu se găsea ceva de care să mă tem, de o vorbă, de un gest, un ardelean are un fel al lui de a privi lucrurile, mă stînjeneau chiar drepturile mele : cum să le cer. Se cade, nu se cade ?...

Primarul cînta cîntece patriotice alături de întreaga sală şi eu simţeam crescînd în mine ceva, ceva cu care mă născusem şi care la un moment dat, nu se ştie cînd, stagnase. Îşi oprise brusc şi fără durere creşterea şi acum reîncolţea ca o dorinţă sau dor, să umblu cu picioarele goale pe cîmp şi să fiu iubit de oamenii aceia, să fiu al lor pînă la epuizare, să fiu eu însumi tot timpul...

Aici am cunoscut împăcarea, adică totul.

NICOLAE CRISTACHE

Opinia unui alegător

Treaba făcută bine

Se vorbeşte şi mult dar, paradoxal, şi foarte puţin despre **treabă făcută bine.** În termeni generali şi cu constatări generale se vorbeşte, e drept, foarte mult şi cu cele mai diverse prilejuri. Însă, pînă la a deveni o chestiune care să poată fi tratată **în general,** ea are un caracter imediat concret şi, deci, un reflex imediat concret, după cum trebuie să aibă şi o cauză concretă dacă poate să facă de atîta timp obiectul discuţiei. Am să încep, fireşte, cu un exemplu, astfel încît să fac şi mai vie **drama** conţinută de acest subiect.

În urmă cu mai mulţi ani de zile am fost martor la un dialog provocat, cu bune intenţii de un lider al televiziunii japoneze aflat în vizită la noi şi, atunci cînd se petrecea convorbirea, la fabrica de televizoare, în faţa benzii CTC.

— Şi de cîte ori poate să greşească ? întrebase japonezul interesîndu-se de cîte ori poate să fie neatent un CTC-ist şi televizorul să plece cu defecţiuni în comerţ ?

Reprezentantul fabricii, care nici el nu era fitecine, a rămas nţel pe gînduri — şi, cum mi-a povestit mai tîrziu, şi-a amintit, fulgerător, atîtea împrejurări cînd aparatele fuseseră reclamate şi după ştampila CTC se aflase neglijentul, imediat sancţionat, — dar acestea erau cazuri destul de rare — ba cu avertisment, ba cu avertisment serios, ba cu mustrare, nu-şi amintea vreo măsură severă cît de cît — a rămas, zic, niţel pe gînduri şi nefiind în situaţia să dea un răspuns exact, cum s-ar fi cuvenit, întrebîndu-l pe japonez :

— Dar la dumneavoastră de cîte ori poate greşi ?

— O singură dată, zice liniştit japonezul şi văzînd muţenia noastră şi mai întrebătoare a adăugat :

— A doua oară nu mai poate greşi, fiindcă nu mai lucrează la noi !

Ei bine, e timpul să recunoaştem că toată propaganda noastră ateistă n-a putut înfrînge mila creştină cu care întîmpinăm toate greşelile salutîndu-le cu salve de mustrări şi avertismente de toate gradele, rar de tot cu vreo retragere timidă a unei jumătăţi de gradaţii şi aşa mai departe, astfel încît nu e deloc de mirare că dacă CTC-ul e tratat cu atîta blîndeţe, adică exact acela care e plătit să ne asigure nouă nu numai calitatea, ci şi informaţia despre starea calităţii, atunci de ce să ne mai mirăm că producătorul direct se simte foarte liniştit în faţa lucrului făcut de mîntuială ? !

Alt exemplu. La o întreprindere ale cărei produse intrau în cel mai mare circuit public, fiind aşteptate cu un interes enorm de toată lumea, evident, deci, şi supuse unui comentariu public foarte gălăgios, cineva a avut buna idee să fie adusă o echipă de control CTC alcătuită din afara uzinei, oameni educaţi în spiritul celei mai severe discipline şi rezultatul a fost destul de categoric. Secţii întregi au fost nevoite să reprimească piesele prost lucrate şi montate cu îngăduinţă în ansamblul produsului, să le reprimească şi să le facă bine, ceea ce însemna că lucrătorii acelor secţii puteau să le facă bune de la început.

Sigur, eu nu am nici căderea, nici competenţa să dau soluţii competente — cauză la care eu ţin foarte mult — dar fie şi numai atrăgînd atenţia asupra unor astfel de lucruri mi se pare că mă apropii de datoria gazetarului. Însă discuţia nu se opreşte aici: Am văzut şi eu — ca atîta lume — ţări străine — cum se spune — în care ideea policalificării era o idee generalizată cu succes şi oamenii care făceau bine o treabă, făceau acum la fel de bine mai multe servicii. Şi la noi există destule exemple care atestă capacitatea de generalizare a ideii policalificării şi ea a şi fost, în bună măsură, generalizată însă chestiunea care se pune în spaţiul nostru rămîne încă aceea a unei singure trebi bine făcute.

Sînt oameni plătiţi să pună chedere la uşile frigiderelor şi să facă în aşa fel încît uşile să se închidă bine, ermetic, ca să păstreze frigul, sau să pună chedere la uşile automobilelor ca să se închidă bine să nu intre frigul. Sînt oameni plătiţi să pună chei la uşile dulapurilor ca acestea să poată fi încuiate sau să încleieze picioarele scaunelor ca acestea să nu se deslipească şi să cazi cu ele cînd ţi-e lumea mai dragă, de ziua ta, cînd ai umplut casa de musafiri iar ei în loc să te felicite se găsesc în situaţia să te compătimească printre hohotele de rîs greu de stăpînit. Am ales exemple modeste, n-am adus în discuţie cazul prietenului meu, directorul de la I.A.S. Tîrgovişte care a cumpărat un escavator ce nu a mers decît de la uzină la Tîrgovişte şi acolo a rămas să zacă neputincios. Există o legislaţie a asumării răspunderii faţă de produs, dar am impresia că o respectăm mai ales în cauze cu parteneri străini, între noi ne furăm deseori bine de tot căciula.

Ca să ajung la încheiere mai adaug că toate acestea se ştiu, ceea ce mi se pare şi mai semnificativ, şi că despre ele se vorbeşte, cum ziceam, foarte mult.

Se vorbeşte foarte puţin despre morala trebii făcute bine, despre răsplata ei şi despre plata celei făcute prost. Din acest punct începem să ne apropiem, cred eu, de adevăr. O ştampilă CTC înseamnă şi nu înseamnă, cum s-a văzut, mare lucru. **Pînă va însemna.** O retribuţie strîns de tot legată de treaba bine făcută e hotărîtoare în cazul acestei morale. Mi s-a descleiat scaunul ? Îl iau în braţe, pe loc mi se dă unul nou, comerţul plăteşte încurcătura ce mi s-a făcut, nervii şi alergătura, apoi cere speze fabricii. Fabrica le plăteşte şi ea, apoi se adresează celui care nu şi-a făcut bine treaba şi oricît aţi zice dumneavoastră că sînt rău, acela trebuie neapărat să se ducă acasă cu cît i-a mai rămas din retribuţia din care şi fabrica şi-a recuperat pierderea, ca omul să se justifice în faţa nevestei şi a copiilor care, fireşte, nu-l pot menaja numai cu o mustrare fiindcă trebuie să mănînce, să se îmbrace, să plătească lumina, căldura, şi aşa mai departe.

Dar, cum se spune în noua legislaţie a muncii, **nici în sus cînd se depăşeşte limita încasărilor, să nu ne zgîrcim !** Ca morala trebii făcute bine să fie dreaptă !

DINU SĂRARU

Martor ocular

Simultan de bună servire cu vînzătorii magazinului Unirea

● Examen reuşit, dar vînzătorii toţi nu sînt la fel ● Sau test despre cît de puţin lipseşte ca să fie bine ●

Un conflict între doi nevinovaţi

Gheorghe Crăciunescu din Bucureşti, strada Grigore Moisil 1, Bl. 13 B — sc. 1, et. III, ap. 14, a cumpărat în urmă cu o lună un filtru de benzină pentru Dacia 1300. Piesa a fost făcută de Întreprinderea judeţeană de producţie şi prestări Maramureş din Baia Mare. A costat 30 de lei. Fire tehnică şi iscoditoare, Gheorghe Crăciunescu a vrut înainte de a monta filtrul să se convingă că acesta filtrează. L-a demontat şi a constatat că sita era spartă. A luat filtrul şi s-a dus cu el de unde l-a cumpărat, adică la raionul de accesorii auto al magazinului Unirea. Acolo s-a întîlnit cu Maria Teacă, gestionara raionului. Pe lîngă cei cîţiva curioşi nelipsiţi de la discuţiile vioaie, unde argumentele pro şi contra cele mai neaşteptate dau deliciu disputei şi cîteva colege de la raioanele învecinate minate de un înţeles sentiment de solidaritate cu tovarăşa Maria Teacă s-a întîmplat să fim şi noi.

Am consemnat pentru dumneavoastră următorul dialog, pe care îl concentrăm cît ne pricepem.

Maria Teacă : „Cînd aţi cumpărat filtrul ? Ce vină avem noi ? Este într-o pungă de plastic sigilată. Odată scos din magazin, vă daţi seama că nu mai putem să-l schimbăm. De unde să ştiu eu că nu l-aţi folosit ? Da de ce nu faceţi dumneavoastră clienţii reclamaţie ? Eu am vîndut sute de bucăţi şi n-am avut nici o reclamaţie. Aveţi bon ? Şi de unde să ştiu eu că l-aţi cumpărat de la noi ? Nu facem verificarea lor pentru că n-avem cu ce. Dumneavoastră credeţi că aici cumpăraţi un pătrunjel de la piaţă, pe care poţi să-l pipăi şi dacă nu-ţi place nu-l lei ? Avem şi noi nişte legi, nu sîntem de capul nostru. Ce ne facem dacă după o lună de la cumpărare şi fără bon vine cineva să schimbe tot ce nu-i convine ? Dacă eram eu aici nu se mai ajungea la toată discuţia asta. Vi-l schimbam şi gata, chit că-l plătesc eu. Uitaţi, e o punguţă pe care dacă o desfac n-o mai cumpără nimeni. Cum de sînteţi primul care reclamă ? N-a mai reclamat nimeni".

Gheorghe Crăciunescu : „Ce-mi spuneţi de pătrunjel ? Dumneavoastră vindeţi aici pătrunjel ? Nu reclamă nimeni calitatea filtrelor pentru că oamenii, de bună-credinţă, le montează la maşină fără să le verifice. De ce nu le verificaţi aici ? Becurile de ce se verifică ? Ele costă cîţiva lei şi tot se verifică. Dumneavoastră trebuie să faceţi reclamaţii, nu noi. Nu-i de ajuns că am pierdut atît timp pentru un filtru de 30 lei ? Şi cui să reclam dacă pe hîrtia asta nu e nici o ştampilă a C.T.C. Şi eu ce să fac, să arunc pe fereastră 30 de lei, şi să cumpăr alt filtru ? Dar dacă şi acela e defect ? Cîte filtre e normal să cumpere un cetăţean dacă are nevoie de unul singur ? Pardon, de pătrunjel dumneavoastră aţi pomenit prima. Ce vreau eu ? Un filtru de benzină bun. Sînt exagerat cumva ? Poate am pretenţii absurde dacă cer să primesc pentru banii mei care, iată, nu sînt falşi, o marfă corespunzătoare".

S-au mai spus şi altele, spre lauda combatanţilor în limitele politeţii. Tovarăşul Gheorghe Crăciunescu a plecat de la magazin (după ce a făcut un mic ocol pe la conducerea magazinului) cu un filtru corespunzător, care a fost verificat în faţa tuturor. (S-a găsit pentru asta o cheie de 14 la raionul vecin). Timp pierdut, sicilială pentru toată lumea. Liniştiţi şi fără probleme doar cei care au făcut filtrul şi într-un anonimat perfect i-au dat drumul pe piaţă. Cine l-a făcut, cine l-a controlat n-o să se ştie niciodată. Reclamaţia, pe care poate ar fi trebuit s-o facă cetăţeanul Gheorghe Crăciunescu, care a refuzat să fie păcălit cu 30 de lei, sau poate gestionara Maria Teacă, cea care rămîne în magazin cu un filtru prost, pe care să sperăm că nu-l va plăti şi nici nu va încerca să-l plaseze vreunui cumpărător mai puţin vigilent, iată o facem noi.

OPREA GEORGESCU ■

Repriza de viaţă

Cu mîna afundată într-un galoş ca într-o mănuşă de box, moşul se apleacă peste şirul de scaune şi-i spune vînzătoarei că nu i-a dat galoşi de mărimea 42, cît i-a ceurt el. Mariana Creţu adună nişte cifre scrise pe-o bucată de hîrtie şi-i răspunde că asta e a patra pereche pe care a încercat-o, ce mai vrea de la ea ? Dau să intru în vorbă cu el dar nici nu se uită la mine. Acum stă cuminte pe scaun şi pipăie fiecare centimentru pe rama galoşului de cauciuc. Să nu cumva să fie dezlipită, desigur, fiindcă glume de-astea proaste n-ar fi prima oară că se întîmplă. Dar de ce-l mai interesează dacă tot vrea alţii ? Între timp s-au strîns mai mulţi clienţi, vînzătoarea a lăsat deoparte aritmetica şi vinde pantofi, ghete, papuci. Moşul aşteaptă să-şi aducă aminte şi de el dar aşteptarea se prelungeşte pînă mă plictisesc şi trec alături, unde se vinde lenjerie. Vînzătoarea M. Enache îl asigură pe un ins de vreo 2 metri că au mărimi şi pentru el iar omul se aşază la rînd. Dacă aş avea înălţimea lui aş putea să nu-l scap din ochi pe moş oriunde m-aş învîrti prin etajul al 2-lea din magazinul Unirea. Întîrzii pe lîngă drogheria unde vînzătoarea I. Marcu mi se pare că are dreptate să-i spună unui flăcău să vorbească mai clar. Acela ceruse o pastă de dinţi dar nici eu nu înţelesesem de care, cu toate că mă aflam chiar lîngă el. Nu era bălmăjit din naştere, dovadă că a vorbit limpede după aceea. Şi-n treacăt fie zis, dacă n-o să-şi taie curînd unghia degetului pe care-l plimbase pe sub nasul vînzătoarei, o să aibă ce vinde celor ce cumpără coarne şi copite. Acolo unde se vînd cămăşi se văd doar cîţiva bărbaţi, care tot caută şi parcă nu prea găsesc ce caută, raionul e cu autoservire şi trei vînzătoare evocă împreună, spre ştiinţa celor ce trec prin preajma lor, excursia pe care au făcut-o cu maşina, cu domnul Găină. Fetele sînt frumoase şi oricine ar fi invidios pe acel motorizat cetăţean numit Găină. Văd că moşul încă n-a plecat, stă pe scaun şi tot moşmondeşte la galoşii lui, aşa că mă încumet să mă îndepărtez către capătul celălalt al etajului. La costume, marfă multă şi frumoasă dar lume puţină. La sacouri, lume multă dar marfă din care nu prea ai la ce să te opreşti. Cumpărătorii de pantaloni sînt mai norocoşi, cu toate că S. Mariana le răspunde cam de la balcon unora. Replica unuia : „Of, fato, of !". În treacăt mai văd că vînzătoarea C. Apostol ştie să se poarte destul de frumos încît parcă aş cumpăra ciorapi chiar dacă n-am nevoie. Apoi îi spun vînzătoarei E. Marinache că vreau să încerc să văd cum îmi stă cu pălărie, că tot n-am purtat aşa-ceva pînă acum dar că n-o să cumpăr chiar azi pentru că n-am bani. Mi-a dat să încerc şase pălării, alegîndu-mi chiar ea modelele şi culorile, iar înainte de-a face stînga-împrejur, dispărînd din faţa ei, m-a sfătuit cu o înclinaţie a vocii absolut maternă să-mi cumpăr neapărat, cînd voi putea, pentru că altfel mă îmbolnăvesc de sinuzită. Apoi am descoperit că-l pierdusem pe moş. Dispăruse. Dar cînd am coborît, l-am redescoperit între etaje, se asezase pe scările de marmură şi lîngă el avea patru galoşi. Încerca pentru ultima oară să facă din ei o pereche, potrivindu-i pe cei mici în cei mai mari, desigur, cu un număr. Pantofii lui nu arătau prea bine. Afară era, am avut impresia, prima zi adevărată de iarnă. Noroc că a fost toamna lungă. Oricum, în repriza asta de viaţă, nu mai uşoară decît una de box, trag nădejde ca în lupta-i cu vînzătoarea Mariana Creţu el să fi ieşit învingător.

DUMITRU ELIADE ■

Etajul I sau etajul răbdării puse la încercare

Mi-a fost dat să cumpăr, de la etajul I al magazinului „Unirea" multe lucruri pe... gratis. Adică, multe bunuri care să-mi îmbogăţească nu garderoba, ci înţelepciunea, mai ales, în ce priveşte răbdarea omenească ! Cum nu-mi plac cozile, mi-am amînat întîlnirea cu ele pe mai tîrziu. Mi-am ales, deci, pentru început, pe cel cu pălării de damă. Mai întîi, mi-am dorit un basc şi, trebuie să recunosc, că am încercat toate cele 6 băscuţe expuse, după care, am cerut sfatul dacă nu mi-ar prii în acest sezon o pălărie. „Desigur" — mi s-a răspuns, motiv pentru care am trecut la probarea lor (şi erau destule expuse în rafturi)!, găsind firesc, cusururi fiecăreia în parte. Le-am abandonat şi pe acestea, aducîndu-mi aminte subit că, de fapt, vine iarna. Ce să mai lungesc povestea: le-am întors şi răsintors pe cele două fete din spatele tejghelei, le-am supus unui asemenea supliciu doar, doar le voi scoate din răbdări, dar nu a fost posibil. Pînă şi la revenirea mea asupra pălăriilor, întrebîndu-le candid dacă nu au cumva şi pălării în picouri, mi-au răspuns serios că dacă voi trece săptămîna viitoare s-ar putea să primească şi dintre acestea ! În ce mă priveşte, dacă m-aş fi aflat în locul lor, aş fi îndesat ultimul obiect de probă pe capul clientei cu orice risc. Oricum, jos pălăriuţa în faţa gestionarei Ninciuleanu Ana şi a vînzătoarei Stan Constanta (şi a gestionarei Georgeta Popsilă de la tricotaje damă) în faţa unui client atît de cusurgiu şi atît de necivilizat — rol pe care mi-l propusesem de la bun început !

Curînd, la raionul de încălţăminte damă, aveam să mă conving că lucrurile se pot derula şi invers. Cum mă aflam în balerini şi cum afară începuse să fulguie, îmi doream, realmente, să-mi cumpăr o pereche de cizme, după cum, majoritatea femeilor din uriaşa coadă din dreapta (pentru că era una minoră şi în stînga), îşi doreau cam acelaşi lucru. Tonul ireverenţios al vînzătoarei Petre Tudora, pusă pe hartă, cu sau fără motiv, a înghetat asistenţa. Noroc că a dispărut timp de vreo 20 de minute, timp în care s-a mai încălzit atmosfera prin presupunerile făcute de cliente că ar fi la cafea, că ar fi la o întîlnire extrem de importantă, că s-ar fi făcut, nici mai mult, nici mai puţin, cosmonaut. Nimic din toate acestea, stimate cliente ! Explicaţia ei (după ce cu greu am depistat-o deoarece îşi purta ecusonul în buzunar) că probabil, s-a retras să mănînce este oricum mai pămînteană faţă de ultima prezumţie dar, am zice noi, nu prea onorabilă, cîtă vreme lăsase în suspans peste 30—40 de clienţe în aşteptare şi, mai ales, cîtă vreme, timp de o jumătate de oră servise doar pe 3 dintre ele...

Telegrafic voi mai aminti cîteva aspecte surprinse la celelalte raioane. ● Casierita de la confecţii-tricotaje, Carmen Iabraşcu, îşi chema, ca şi cum ar fi făcut-o prin megafon, colegele să vadă ce lucruri minunate îşi „procurase". Cum mare e curiozitatea femeilor, m-am alăturat şi eu grupului de invitate. „D-ta ce-ţi bagi nasul unde..." — am fost apostrofată, motiv pentru care m-am luat şi eu după două dintre ele care au pornit-o, ca din gură de şarpe, spre magazie, primind din mers mesajele celorlalte să li se oprească şi lor pînă la... Greu a fost pînă cînd Carmen şi colega ei şi-au făcut loc prin grupul compact de cumpărători de „nimicuri" de la străini, grup pe care abia cineva din spatele sălii a reuşit să-l destrame. ● La raionul confecţii-femei am trăit miracolul legendelor de odinioară (în întîndul de la capoate-costume), ascultînd fermecată cum o lucrătoare povestea alteia cum s-a însurat bunicul Minervei. Atît de captivantă era povestea încît uitasem şi pentru ce venisem iar o clientă era să plece cu capotul neachitat.

Dincolo de toate aceste amănunte, mai mult sau mai puţin comice privind răbdarea omenească, o concluzie se impune : Toate raioanele etajului I sînt curate, ordonate şi nu indiferenţa este cea care le caracterizează. Pentru cele cîteva excepţii li s-ar cuveni, credem, nu cum zicea tovarăşul director coordonator Maria Stan, că „le va mînca de vii", dar un duş rece al colectivului nu le-ar strica !

GEORGETA ŞTEFĂNESCU ■

Parterul şi subsolul

Zilele trecute, în jurul orelor 17, am telefonat la magazinul „Unirea" şi am rugat să ni se facă legătura cu cineva din conducere. La capătul celălalt al firului, ofiţerul de serviciu ne-a expediat prin răspunsuri inexacte şi grăbite. Cum noi avem cu totul alte păreri despre sarcinile ce se impun celor ce răspund la telefon, ne-am deplasat la faţa locului, unde, spre mulţumirea noastră, l-am găsit în exercitiul funcţiunii pe directorul adjunct, tovarăşul Ene Niculescu, care nu era acasă aşa cum fusesem informaţi, ci la datorie. La acea oră magazinul era plin, un permanent du-te-vino, şi, aşa cum ne-am putut da seama, lucrurile mergeau bine, cu toate că nu înţelegem de ce, atunci cînd faci cumpărături care depăşesc posibilităţile unui om de a le transporta pînă la maşină, nu eşti ajutat de cineva. Ştim că, din păcate, asemenea servicii nu mai intră în obiceiurile comertului; dar atunci cînd cineva se arată a fi un client mai mult decît substanţial, parcă puţină abatere de la regulă n-ar strica.

Am revenit peste două zile împreună cu cîţiva colegi pentru un raid gazetăresc. Ne-am împărţit pe etaje. Mie mi-au revenit parterul şi subsolul.

Privit de la parter, magazinul „Unirea" pare un adevărat furnicar, imagine puţin deformată din cauză că majoritatea cumpărătorilor folosesc, pentru intrare şi ieşire, o singură uşă. Parterul adăposteşte mai multe raioane : parfumerie, ciorapi, ceasuri, marochinărie, sticlărie, artizanat, mercerie dar şi maşini de aragaz. Nu este treaba noastră să analizăm felul cum au fost repartizate raioanele, dar precis că lucrurile au fost dispuse după criterii bine judecate. În general, parterul îţi lasă o impresie bună, atît în ceea ce priveşte prezentarea mărfurilor, cît şi felul cum ţi se vorbeşte. Vînzătorii răspund prompt şi competent, chiar dacă — spre regretul lor — mai mulţi clienţi le adresează concomitent întrebări. Falsa impresie de furnicar este spulberată atunci cînd intri în sectorul unde se vînd maşini de aragaz sau mărfuri de artizanat. Aici domneşte o perfectă linişte, şi parcă îţi este ciudă cînd te învîrteşti singur printre exponate şi nimeni nu îţi vine în întîmpinare, cu toate că, la un moment dat, numărul celor din spatele tejghelei îl depăşea pe cel al cumpărătorilor. Din acest motiv, probabil, Doina Neacşu, în loc să ne întrebe ce dorim, preferă să se preocupe de repararea difuzorului, nu de alta, dar în ritm de muzică, timpul parcă trece mai repede.

La subsol se află un mare magazin alimentar, cu raion de pescărie, patiserie şi mezeluri. Ne-au atras atenţia raioanele de pescărie şi patiserie pe cît de atractiv aranjate, pe atît de mult solicitate şi apreciate de cumpărători.

După ce am terminat mica noastră incursiune în lumea celor care s-au dedicat comertului, am pătruns în biroul directoarei, tovarăşa Maria Stan, care ne-a ascultat cu atenţie dar şi cu amărăciune, atunci cînd i-am arătat unele lipsuri şi neajunsuri care ţin, parcă, mai mult de cei şapte ani de acasă decît de meseria de vînzător. Aflăm că la magazinul „Unirea" lucrează peste 1 300 de vînzători, economişti, personal ajutător, că mai mult de 80% sînt femei, majoritatea fete tinere care în general îşi fac conştiincios meseria. Zilnic aici se descarcă peste 14 tone de marfă, sarcină care intră tot în atribuţiile vînzătorului. Ne pare rău — ne spune directoarea magazinului — că nu peste tot aţi văzut lucruri bune. La noi se potriveşte de minune proverbul că pădure fără uscăciuni nu există, dar sînt obligată să vă informez că ne preocupăm permanent de educarea personalului. Sîntem adepţii vechiului dicton că stăpînul nostru este clientul, dar de multe ori se sare gardul, fără voia noastră. Trebuie să reţineţi — îşi continuă gîndurile tovarăşa Stan — că, din păcate, beneficiem de o clientelă eterogenă, care ne confruntă de multe ori cu situaţii foarte neplăcute. Noi vehiculăm valori, de unde şi o stare de veghe permanentă. De multe ori tocmai această stare generează, la unii vînzători, irascibilitatea. Împotriva acestei stări luptăm permanent. Sîntem rugaţi să mai revenim. Vom răspunde invitaţiei.

DAN BARLADEANU ■

Institutul oncologic din Cluj-Napoca

Chemăm în judecată cancerul

● Şi noi sîntem în război contra cancerului, numai că nu-l concepem ca pe bătălia de la Valmy, cînd franţujii au ieşit contra prusienilor cu furci şi coase ●

„Ne ferim de fantezia folclorică în meserie"

La Institutul oncologic din Cluj-Napoca se dau între 25 000—30 000 consultaţii pe an. Pe lîngă asistenţa medicală de specialitate pentru bolnavii din teritoriul arondat institutului, cuprinzînd 13 judeţe cu 7 milioane de locuitori, se desfăşoară aici, în cele 8 secţii clinice şi în 17 laboratoare, o activitate de cercetare ştiinţifică despre ale cărei rezultate avem tot dreptul să ne interesăm, nu numai fiindcă statul a investit aici mulţi bani pentru a consolida un avanpost al ştiinţei medicale româneşti împotriva cancerului, ci şi datorită acelei investiţii de încredere în specialiştii din partea cărora aşteptăm să ne dea veşti cît mai încurajatoare. Sigur că lupta aceasta în care e angajată întreaga lume este prea grea ca să putem spune că ne aşteptam să aflăm minuni ; dar cel puţin asupra acelor „paşi mici şi siguri" despre care ni s-a vorbit am ţinut să stăruim din convingerea că într-o astfel de luptă, ca-n orice luptă dealtfel, în locul privirilor peste umăr către alţii şi-n locul sferturilor şi jumătăţilor de cuvinte despre ce-au făcut aceia, este preferabil să spună fiecare ce-a făcut el.

Dr. Eugen Marinca, director adjunct, şeful secţiei de hemopatii maligne : Institutul nostru a fost înfiinţat în 1929, de către profesorul Iuliu Moldovan. A fost primul aşezămînt medical de acest fel din ţară şi printre primele din lume. S-a numit Institutul pentru studiul şi profilaxia cancerului, ceea ce dovedea o concepţie avansată pentru acea vreme, propunîndu-şi precum se vede şi prevenirea bolii, nu numai tratarea ei. Tot aici a apărut şi prima revistă din România, şi printre primele din lume, intitulată „Cancerul". Lipsa acestei reviste încercăm să o suplinim astăzi printr-o activitate editorială de real interes, credem noi, prin care facem cunoscute rezultatele obţinute de specialiştii institutului nostru în diferite domenii ale oncologiei. Activitatea acestui institut a început într-o clădire modestă, cu 30 de paturi, 2 laboratoare şi o sală de operaţii, dar cu o echipă de entuziaşti între care profesorul Titu Vasiliu, profesorul Constantin Stanca, profesorul Rubin Popa, dr. Ilie Neamţu şi dr. Gherghina Muşatescu, aceasta numărîndu-se printre primii medici din ţară ce au utilizat radiumul în tratamentul cancerului. Din '65 lucrăm în noua clădire ridicată aici, în cartierul clujean al clinicilor, şi în răstimpul trecut pînă acum, pe urma unei supraetajări şi a construirii unei noi aripi de clădire numărul paturilor a crescut de la 300 la 525. Acest spaţiu ne-a îngăduit înfiinţarea, începînd cu acest an, a unei secţii de oncopediatrie, deocamdată singura de acest fel din ţară. Aş ţine să exprim, de asemenea, mulţumirea noastră că de-a lungul anilor s-au făcut serioase eforturi pentru îmbunătăţirea dotării cu aparatură, şi între multe exemple m-aş opri, fiind mai recent, la acceleratorul liniar de 17 MeV, un mijloc de tratament prin energie radiantă.

★

Dr. Nicolae Ghilezan, şeful secţiei de radioterapie cu radiaţii de mare energie: Există cîteva localizări ale cancerului în care prin radioterapie am obţinut vindecări de lungă durată sau chiar definitive. De exemplu, în cancerul de laringe am obţinut vindecări în 60 la sută din cazuri în ultimii 5 ani. În treacăt fie zis, noi aşa dăm rezultatele, pe o perioadă de 5 ani. În stadiul 1, însă, vindecările au fost 100 la sută şi 80 în stadiul 2,60 în stadiul 3 şi 25 în stadiul al 4-lea. Alt exemplu ar fi cancerul de rinofaringe, cu 56 la sută vindecări pe aceeaşi perioadă de 5 ani şi prezentînd aceleaşi variaţii, în funcţie de stadiu, ca şi în exemplul precedent. De mare importanţă s-a dovedit a fi corectitudinea tratamentului. În '63, cînd am început să lucrez aici, vindecările izbuteau abia în 20 la sută dintre cazuri. Din '67 pînă în '71 cînd am lucrat cu un aparat mai bun, reuşitele au ajuns la 35 la sută. Apoi am primit alt aparat, mai eficient, care între '71 şi '74 a ridicat procentul vindecărilor la 46 iar între '75 şi '78 la 53 la sută. De-atunci încoace fiind de 56, cum spuneam. Rezultate bune s-au obţinut şi în tratarea cancerului de col uterin (46 la sută vindecări între cele 348 bolnave în stadiul 3) şi a limfomului malign tip Hodgkin şi non-Hodgkin, cu 80 şi respectiv 50 la sută vindecări, aceste procente fiind globale, tot pe o perioadă de 5 ani, şi rezultînd din procentele diferite înregistrate în funcţie de stadiul bolii. Întrucît rezultatele acestea au fost obţinute, cum arătam, ca urmare a unei dotări corespunzătoare a institutului, nu pot totuşi să nu mă refer şi la unele necazuri pe care le avem în privinţa întreţinerii aparaturii. Avem un aparat de cobaltoterapie pentru a cărui reparare am apelat la bunăvoinţa unui inginer inimos de-aici, din Cluj-Napoca. Dar e posibil oricînd ca aparatul acesta să nu mai funcţioneze, ceea ce ar pune sub semnul îndoielii tratarea unui număr de peste 100 de oameni. Altfel, este de amintit că ni s-a promis că primul aparat de acest fel care va intra în ţară o să fie repartizat aici.

— Dv. sînteţi şef de lucrări la Institutul clujean de medicină şi farmacie. Ce-ar fi de spus în problema pregătirii viitorilor specialişti în oncologie ?

— Aceasta e într-adevăr încă o problemă şi cred că e necesară revizuirea programei de învăţămînt. De anul trecut s-a introdus un curs facultativ de oncologie, cu durata de un semestru, în anul 5, şi numai în institutul nostru şi la Bucureşti. Cancerul, a doua cauză a mortalităţii, impune aşadar numai un curs facultativ ? ! Opinia mea este să se introducă oncologia ca disciplină obligatorie în toate facultăţile de medicină din ţară, de preferat în anul al 6-lea, cînd studenţii au noţiuni solide despre toate celelalte specialităţi. Studenţii sînt foarte interesaţi în cunoaşterea acestui domeniu.

★

Rodica Rişca, cercetător ştiinţific principal în cadrul Laboratorului de patologie experimentală : Ne-am concentrat îndeosebi pe studierea procesului de metastazare, care constituie cauza majoră a eşecurilor terapeutice. Noi ne ferim de diletantism şi de fantezie folclorică în meserie. Ideea de bază a cercetărilor noastre pleacă din observaţiile şi din experienţa acumulată de clinicieni, din succesele şi insuccesele lor...

— Aştept tot de la dv. să aflu care este această idee.

— E vorba de a găsi mijloacele care să potenţeze capacităţile naturale de apărare ale organismului. În acest sens am utilizat medicamentul românesc Polidin, studiind reacţiile de imunostimulare pe care le creează. Asocierea pe lîngă mijloacele terapeutice clasice a acestei imunostimulări, a imunoterapiei, a dat în fază experimentală rezultate foarte bune. Noi am întreprins dealtfel un studiu comparativ al imunostimulentelor.

— Concluziile acestui studiu ?

— El a condus la o cunoaştere mai aprofundată a relaţiilor dintre tumora malignă şi organismul gazdă. De exemplu, între limfoganglionii axilari şi tumora mamară. Evidenţierea etapelor reacţiilor de apărare ale organismului în acest caz a făcut obiectul unei lucrări publicate în revista „Cancer" din Philadelphia.

★

Ing. chimist dr. Iancu Mustea, Laboratorul de biochimie : Sînt mai multe aspecte ale cercetării, fundamentale şi aplicative, cu care ne-am ocupat. Unul priveşte studiul substanţelor cu efect radiosensibilizator, în scopul potenţării efectelor letale ale radiaţiilor ionizante faţă de celulele canceroase. Această cercetare s-a desfăşurat sub semnul unei largi colaborări, în cadrul unui program stabilit de Agenţia internaţională pentru energia atomică de la Viena. Au participat 10 institute de radiobiologie din întreaga lume. Cercetările păreau promiţătoare, la început, dar au ajuns în momentul de faţă într-un impas datorită efectelor secundare nedorite, toxice, ale compuşilor utilizaţi, prin interferenţele acestor compuşi cu metabolismul energetic. Rezultatele noastre au fost publicate în revistele „British Journal of Cancer", „International Journal of Radiation Biology", „Strahlen Terapie". Aceste cercetări continuă acum într-o direcţie nouă, prin utilizarea unor compuşi mai puţin toxici şi cu un bun efect de radiosensibilitate. Un alt domeniu ar fi acela al hipertermiei, considerată ca modalitate de a spori eficienţa atît a radio cît şi a chimioterapiei. Noi am iniţiat o serie de studii în această direcţie şi dispunem în prezent de o bază materială adecvată, adică de aparatură pentru producerea hipertermiei prin ultrasunete şi microunde.

— Credeţi că se poate lega vreo speranţă de aceste studii ?

— Da. Cercetările vor ajunge în ajutorul oamenilor în cursul anului 1984, în cazul că vom reuşi să obţinem aparatura necesară pentru monitorizarea temperaturii la nivelul tumorilor. Un alt domeniu, foarte atractiv, ca să zic aşa, pentru noi, l-a prilejuit studiul izolării factorilor de creştere produşi chiar în şi de către tumorile canceroase. Acestea produc şi eliberează o serie de factori, de substanţe prin care îşi reglează relaţiile cu organismul gazdă şi obţin avantaje în procesul de creştere şi de metastazare. Dintre aceşti factori, interesul cel mai mare pentru noi îl prezintă cei ce stimulează şi cei care inhibă creşterea tumorală. Izolarea şi purificarea acestor factori (în primul rînd, de bună seamă, a celor inhibitori) este deosebit de dificilă dar ea este posibilă şi cercetările noastre au arătat că aceşti factori inhibitori pot fi extraşi în cantităţi sporite printr-un procedeu de autoliză (de autodistrugere a celulelor canceroase) în anumite condiţii riguros stabilite de mediu, temperatură, durată, densitate celulară. Primele rezultate (şi lucrări) cu care ne vom prezenta vor fi încheiate pînă la sfîrşitul anului. Aici sînt nişte lucruri foarte promiţătoare. Poate vom învăţa să intervenim cu factori naturali şi mai puţin cu citostatice, despre care de multe ori se spune că e ultima otravă ce se dă bolnavilor.

★

Biochimist dr. Constantin Nistor, Laboratorul de biochimie : — Pînă în prezent în institut s-au realizat 15 inovaţii şi au fost obţinute 84 brevete de invenţii. Dintre acestea 56 vă aparţin şi nu cred că trebuie să facem un secret din faptul că participarea institutului la Saloanele de inovaţii şi invenţii şi la Expoziţiile Napotehnica a fost răsplătită cu numeroase premii iar dv. aţi primit, în acest an, premiul special pentru numărul mare de invenţii brevetate.

— Le-am realizat în colaborare cu specialişti de la Facultatea de farmacie şi de la Centrul de cercetări biologice, aşa încît este drept să precizăm acest lucru. Dealtfel, cele mai multe au aplicabilitate în afara domeniului oncologiei. Dar 4 dintre invenţiile colegilor mei se referă la substanţe potenţial citostatice iar alte 2 la preparate cu efect terapeutic în oncologie. Primele realizări de inventică în institutul nostru se leagă de numele regretatului farmacist dr. Florian Gagiu, care a fost şeful secţiei sinteze chimice şi în această calitate a pus în acest institut bazele microproducţiei de citostatice. Şase dintre cele 22 invenţii ale sale şi ale colaboratorilor săi se aplică astăzi prin producerea unor citostatice atît pentru uzul institutului nostru cît şi pentru întreaga reţea sanitară : Leucerom, Mercaptopurina, Fosfestrol, Allopurinol, Azatioprin, Mielocrom. Pe lîngă zestrea ştiinţifică, materializată şi în numeroase lucrări publicate, acest pasionat cercetător a lăsat în urmă un nucleu de chimişti entuziaşti, capabili să-i continue şi să-i amplifice astăzi opera. Căci alte invenţii semnate de specialiştii acestui institut se află astăzi în curs de brevetare.

★

Prof. dr. docent Ioan Chiricuţă, directorul institutului : Şi noi sîntem în război contra cancerului, numai că nu-l concepem ca pe bătălia de la Valmy, cînd franţujii au ieşit contra prusienilor cu furci şi coase.

— Era, aceea, o bătălie care trebuia cîştigată cu orice preţ.

— Dar orice mişcare pe tabla asta de şah trebuie gîndită bine, că altfel pot apărea erori foarte mari. Ne aflăm în faţa unei alte trepte de cunoaştere decît la celelalte boli şi asta se cere în primul rînd, o cunoaştere temeinică a biologiei bolii. Aici lucrăm cu fenomene subcelulare, la nivel molecular, şi biologia asta moleculară e foarte recentă, de vreo 15—20 de ani. Între datoriile noastre, mai multe la număr, una e să fim o bază serioasă de tratament, pe cît posibil la nivel internaţional, şi credem că în unele localizări ale cancerului chiar ne aflăm la acest nivel.

DUMITRU ELIADE ■

USTUROIUL ŞI VIRTUŢILE SALE ANTICANCERIGENE (I)

— Stimate tovarăşe conferenţiar doctor docent Virgil Torjescu, am avut ocazia să scriu despre fiul dv., Alexandru Torjescu, în legătură cu „Gelul antiulceros". Constatăm cu bucurie că în familia Torjescu ştiinţa şi cercetarea sînt la loc de cinste. Astăzi însă v-aş propune o temă ceva mai terestră. Am văzut că cercetaţi usturoiul — această legumă aproape banală şi discreditată de către unii. Ce legătură, are, ce legătură poate să aibă un om de ştiinţă cu păminteanul şi banalul usturoi ? !

— Are şi încă de cîţiva ani buni. Poate că este o prejudecată să credem că usturoiul ar fi atît de insignifiant. Dar nu este prejudecată abia în măsura în care veţi vedea cît de puţine ştim despre el. De-aceea vă cer îngăduinţa să spun cîteva fraze de suflet despre usturoi şi altele din cunoaşterea imediată. Usturoiul **(Allium sativum)** este din familia Liliaceelor. Ca patrie de origine are, după Linée. Sicilia ; după alţi autori ar fi fost găsit în stare spontană prima oară în Egipt sau India şi se presupune că şi în deşertul Kirghiz. Numele însă, i-ar deriva din celticul „all", care înseamnă „cald" sau „arzător" (aluzia făcîndu-se, probabil, la gust), iar „sativum" ar veni de la „seminativum", care se poate semăna, adică ; noi adăugînd : care se poate planta, cultiva !

După cum bine se cunoaşte, de la usturoi se folosesc bulbii sau căţeii de usturoi ; utilizaţi atît la condimentarea mîncărurilor, murăturilor, conservelor, mezelurilor ş.a., dar folosiţi şi în destule tratamente medicale de cei din vechime... Usturoiul este recomandat în special în afecţiunile hipertensive cardiovasculare, respiratorii, gastrointestinale. De asemeni, este recomandat în coleretică. Are acţiune antibiotică (bactericidă). Dar are şi alte întrebuinţări medicale şi se recomandă în tămăduirea afecţiunilor hipertiroidiene, antinicotinică. Are şi acţiune locală, rubefiantă. Iată, aşadar, cîteva proprietăţi ale usturoiului, care ni-l recomandă în diverse afecţiuni chiar şi în medicaţia modernă.

— Practic vorbind, ce substanţe conţine usturoiul ?

— În stare proaspătă el conţine circa 65 la sută apă, 35 la sută substanţă uscată (din care 25 la sută zaharuri, glucide), 1,4 la sută cenuşă, 8,15 la sută protide, 3 la sută celuloză, vitamine ş.a. În cenuşă se găsesc : sulf, fosfor, sodiu, potasiu, calciu şi fier. Dintre componenţii principali, cu acţiune special terapeutică, vom aminti **uleiul esenţial** (0,1—0,36 la sută), care derivă din sulfura de divinil şi alil-vinil-sulfoxid. Aceste substanţe au importante proprietăţi bactericide. Un alt component al uleiului volatil este alicina formată în bulbi din aliină. Alicinei i se datorează mirosul specific usturoiului. Alţi componenţi din structura sa, aparent complicată sînt : alisatina I şi II, gerlicina, acidul sulfociatic, izosulfocianatul de alil, acolidina A şi B. Unele substanţe au proprietăţi hormonale. Usturoiul conţine acizi organici (uicotinic), vitaminele A,B_1,C şi biotină, pectine, mucilagii, enzime. Conţine şi unele substanţe radioactive pe bază de uraniu. Aşadar, usturoiul este o adevărată uzină de principii activi.

— Omul consumă usturoiul şi nu se gîndeşte la complicata sa compoziţie chimică. M-aţi derutat cu atîtea substanţe şi încă nu le-aţi numit pe toate, usturoiul mai conţine, după cartea de specialitate : alinaze, lizosime, piroxidaze, dezoxiribonucleaza şi fosfomoncesteraza. Să depăşim însă acest perimetru al substanţelor şi să ne gîndim, momentan, la usturoi pe post de aliment proaspăt sau, în cel mai fericit caz, pe post de condiment.

— În ţara noastră consumul pe cap de locuitor este cam de 0,55 kg pe an. Mesele frugale, cîmpeneşti ale ţăranilor noştri sînt compuse adesea dintr-o bucată zdravănă de pîine şi slănină, o ceapă zdrobită cu pumnul şi usturoi. Preparatele pe bază de usturoi au fost folosite de-a lungul timpului. Dar usturoiul este discreditat şi datorită mirosului neplăcut, atribuit sulfurii de alil din uleiul esenţial. Mirosul acesta poate fi însă înlăturat prin tratarea cu cărbune natural, cacao, lapte praf, tinctură sau uleiul de mentă. E drept că toate aceste adaosuri care îndepărtează mirosul absorb o mare parte din principii activi, micşorîndu-i astfel eficienţa terapeutică.

— Despre proprietăţile farmacologice, despre întrebuinţările terapeutice ale usturoiului, vă rog să ne vorbiţi...

— Usturoiul dă bune rezultate în terapeutică, recomandat fiind nu în cantităţi exagerate, ci 2—3 căţei pe zi ; fie ca suc obţinut prin presare, fie ca extracţii alcoolice (tincturi, extracte), fie ca loţiuni expectorante şi balsamice, fie ca injecţiuni aplicabile intramuscular. Dealtfel, în medicina populară, tradiţională, usturoiul ocupa un loc de frunte ! Dar usturoiul se foloseşte şi acum în experimentări clinice şi farmacologice, cunoscîndu-i-se calităţile terapeutice, deosebite, necercetate îndeajuns, e drept.

Concret vorbind, se utilizează în acţiune hipertensivă şi cardiovasculară. Numeroşi cercetători arată că administrînd 15—20 de picături de tinctură de usturoi zilnic (pînă la 40 picături), se ajunge rapid la scăderea tensiunii arteriale. Hipotensiunea astfel obţinută s-ar datora unei vasodilataţii a arterelor şi capilarelor. Iată de ce preparatele pe bază de usturoi se indică atît în hipertensiunea de origine aortică, cît şi în cea de origine renală.

DORIN SĂLĂJAN ■

(Continuare în numărul viitor)

Tot felul

A-nceput de ieri să cadă cîte-un fulg...

● A dispărut un jurnal de expediție ● Cafea fără cafea ● 100 de metri sub nivelul mării ●

● **Memoria unui cal : Un șofer care conducea cu 40 de km. la oră a omorît calul lui Hiriza Crăciun din Vinerea (jud. Alba). Cum în momentul accidentului limita de viteză prin localitate era de 30 km la oră iar după accident a crescut la 40, unii vor să ajungă la o concluzie conform căruia calul ar fi vinovat pentru că n-ar fi acordat prioritate de dreapta.** ● Conducătorul taximetrului cu numărul 19 B 4195 este rugat să telefoneze la redacție spre a-i oferi prilejul de a restitui suma de 62 de lei unor pasageri cărora nu le-a dat restul. Poate citește conducerea I.T.B. și nu rîde. ● Prin București circulă o formație pentru toate felurile de muzică, alcătuită din **Mihai Nămol** — acordeon, **Ghe. Lambru** — acordeon, **Titi Coadă** — bas, **Gicu** — chitară, **Șandor** — țambal, **Vernescu** — saxofon, **Laleaua** — voce ! ● Pe **Criș, în apropierea comunei Șuncuiuș există o gară părăsită de 15 ani. Toată lumea se așteaptă ca ea să fie transformată în motel sau în altceva și cu toate acestea ea continuă să rămînă o gară industrială păsărită.** ● Pe strada Oițelor nr. 14 din București stă abandonată de mai multă vreme o Dacie 1300 cu numărul 11 B 2547. Dacă n-o ia nimeni mai are puțin și intră în pămînt. ● Am primit la redacție mai multe scrisori care ne semnalează faptul că din cauza poluării provocate de fabrica de ciment din apropierea orașului Aleșd, pămînturile din împrejurimi au devenit neroditoare. Ar mai fi o soluție, pe lîngă multe altele : ca responsabilii să se hrănească doar cu producția de pe terenurile respective. ● Dragă I.T.B. : Autobuzele de pe linia 138 care au cap de linie la Piața Cringași ocolesc sau nu opresc la Stația Breaza. Și asta nici atunci cînd în mașini sînt controlorii I.T.B. De unde se vede că urmărind biletele și controlorii uită traseul. ● La Fabrica de țigarete București s-a dat în folosință o mașină de denervurat tutunul, o garanție pentru scăderea numărului de cotoare din țigări. ● **La Sibiu dacă te încumeți să ceri un pachet cu tix ți se răspunde nix.** ● La marginea comunei Doclin din județul Caraș-Severin se află părăsite niște utilaje ale I.M. Becșa. Dacă nu mai sînt necesare, de ce nu se organizează o licitație publică ? ● **La Autobaza din Oravița s-a dat în folosință un atelier de recondiționarea acumulatorilor. Cine are idei va avea și acumulatori.** ● Ștefan Hotea jr. din satul Glod, județul Maramureș, după ce s-a ocupat o vreme de croitorie s-a reintors în Glod și a redevenit agricultor. Deh, vremurile și meseriile ! ● Pe pîrîul Barnaru din județul Suceava a fost construită o microhidrocentrală. Strop cu strop lumina creste. ● Emanoil Dobrescu de la redacția ziarului **Înainte** din Brăila atrage atenția asupra unor cazuri de indisciplină petrecute în campionatul județean. Astfel la meciul Voința Suțești — Voința Plopu, Traian Peticaru, căpitanul echipei Voința Plopu i-a luat arbitrului fluierul și l-a bătut pînă cînd arbitrul a uitat de ce i-a arătat cartonașul roșu. Ca să-și aducă aminte motivul arbitrul a fost dus la reanimare. ● Circulă zvonul că în campionatul județean Hunedoara un jucător a vîndut un meci pe un sac de tărîțe. ● Revenim pe bază de exasperarea unor abonați la o problemă de nervi numită centrala telefonică din cartierul Drumul Taberei. Abonații cu numere de telefon care încep cu 26 anunță conducerea centralei că „îmbunătățirea" le-a scos peri albi. ● Tot telefonice : Blocul 44 din strada Mureșana nr. 4, sector 3, n-a fost racordat la centrala telefonică a cartierului. Deocamdată locatarii țin legătura prin strigăte. ● Apă chioară contra cost. La mai multe restaurante din sectorul 4 (Sudului, Pajiștei, Ghiocelul, Răzoare, Giurgiului, Sebeș) puteți respecta prescripțiile medicale privind interdictia de a bea cafea. În aceste localuri se vinde cunoscuta cafea fără cafea. Barmanii au depus actele de rigoare pentru a obtine și brevetul. ● În ultimul timp în județul Dolj au fost înregistrate 341 de propuneri de inovații. ● Ion Bucea, str. Uranus nr. 1A, cunoscut ca șeful rețelei de vînzare a pieselor de motoare din Tîrgul de mașini din București, anunță magazinele auto moto că le provoacă la întrecere în materie de piese. La el acasă se află 11 motoare și subansamble ● Trăiască gazul și aragazul : Fabrica de producție industrială mică din Hunedoara a adaptat prima locomotivă Diesel la funcționarea cu gaze naturale. După 3 ore de mers locomotiva este chemată la robinet. ● Afacere : Continuă să rămînă o mare afacere transportul de combustibil. Atîta vreme cît cumpărătorii nu au la dispoziție mijloace de transport, căruțașii trăiesc pe picior atît de mare că nu le ajungi la prețuri nici cu picioroangele ● **Săptămîna luminată** de Mihai Săulescu a devenit piesa de debut a stagiunii pentru Teatrul muncitoresc din Cisnădie ● **În unele magazine se găsește spre vînzare „Aparat de tăiat felii Claudia C.S. 200/1982 Electromureș". Maminat în minutul 55 cu fracturarea piciorului căpitanului echipei aiudene Aurică Olteanu. A arbitrat bine Ioan Seicovschi din Arad".** ● Nicolae Iancu din Tîrgoviște împreună cu un prieten, Dincă Puică, au furat doi cai din grajdurile C.A.P.-ului și-au plecat cu șareta spre București. ●

București, pe linia tramvaiului 3 : După cei 300 de metri ar trebui să scrie : Fiți fericiți că ați scăpat teferi

„Stimate tovarășe director, Subsemnatul Constantin Tănase, zis Telu, domiciliat pe strada Dîmbovnicului nr. 5, de profesie mecanic la Cooperativa Automecanica din Strada Sirenelor vă rog să mă lăsați să mai stau pe acasă ca să execut reparații la diferite mijloace de locomoție, între care tot felul de motorete. Menționez că în problema autorizației mă descurc, am și piese, am și clienți. Respectuos vă rog să nu anunțați miliția". Pentru conformitate semnează Flacăra. Tot noi atragem atenția organelor în drept asupra acestui atelier clandestin. ● **A început operațiunea de autodemolare a autogării din Feteşti. Succes !** ● O interesantă statistică a accidentelor de circulație editată de Inspectoratul General al Miliției — direcția circulație confirmă un proverb automobilistic, **ferește-mă doamne de mașinile din jud. Prahova că de celelalte mă feresc semnele de circulație** ● La Meseșenii de Jos în Sălaj a fost inaugurat un nou cămin cultural. ● **I.A.P.L. Cotroceni sector 6 e primul din Capitală și al doilea din țară după I.C.S.A.P. Tîrgu Jiu. De unde o concluzie : ideal e să mîncați în sectorul 6 sau la Tîrgu Jiu.** ● **Secția Halva a întreprinderii de produse zaharoase din Cluj-Napoca în unele zile nu are materie primă, ca atare oamenii stau, asta în timp ce pe străzile orașului o importantă cantitate de floarea soarelui se vinde la cornet.** ● **Gheorghe P. Afrăsinei** din Leoarda (județul Botoșani) a cosit în această vară cîteva mii de kilograme de fîn. Omul acesta nu are picioare și la 70 de ani merită toată admirația. La mulți ani ! ● La Bonloc în județul Brașov iarna aceasta a găsit o nouă pîrtie de schi, lungă de 3 000 metri, de dificultate medie. Ceea ce pentru începători înseamnă că vor fi cînd ei pe sub schiuri, cînd schiurile peste ei. ● O circulară a I.A.P.L.-ului din sectorul 4 glăsuiește că **„se sancționează cu avertisment lucrătorii comerciali care n-au respectat programul ochiului de geam".** Dar cei care n-au respectat programul mîinii de picior ? ● În ciuda vremii Trustul de construcții industriale din Timișoara toarnă zilnic 1 000 de metri cubi de beton. La așa vreme, așa performanță ● **Știați că Stadionul olimpic din München e construit cu granit din satul Greci, județul Tulcea? În acest moment pietrarii din Greci pregătesc încă 5 000 de tone de pave pentru R.F.G.** ● **La Oradea, în sala de gimnastică a Institutului de învățămînt superior a avut loc primul meci de roll-ball din România, un sport în care se întrec două echipe formate din cîte 5 jucători. Mingea este prevăzută cu clopoței iar jocul este destinat nevăzătorilor.** ● În județul Suceava a fost colectat cupru refolosibil. De la începutul anului s-au strîns 179 de tone. ● **În spatele bufetului Semenic** din Timișoara un om de bine a găsit o Istorie a literaturii române vechi, Zoologia Vertebratelor și alte tratate aparținînd unui vertebrat. ● **La sectorul I Central al minei Ghelari se lucrează la 100 de metri sub nivelul mării. Cărbunele nu face valuri.** ● La Cabana Mistrețul din apropierea orașului Cugir e un separe. Chiar dacă o singură persoană ocupă cele 10 sau 14 scaune el este declarat „închis pentru mistreți". ● **Deoarece în București este foarte dificil de făcut o comandă telefonică pentru încărcarea buteliilor de aragaz mai mulți cititori care au pierdut ore și ore fără să izbutească propun schimbarea modalității. Adică să se revizuiască?**

SCHILLER LA BLAJ ?

La Blaj a existat una din cele mai terible biblioteci ale țării. Multe cărți au fost distruse, arse sau aruncate în Tîrnave și multe din cele rămase au fost transferate la alte biblioteci mai mari. Și totuși la Blaj mai există cărți miraculoase, și totuși la Blaj mai există o mare bibliotecă. Ea merită o grijă în plus față de cea năpăstuită prin anii '50. Nu demult Monica Anton, custodele și omul de suflet al acestei cetățe de cultură ce poartă numele lui Timotei Cipariu, a descoperit în coperțile unei enciclopedii germane două scrisori aparținînd lui Friederic Schiller, ambele expediate de la Weimar în 24 ianuarie 1803 și în martie 1805. Ce-a de-a doua, întinsă pe 4 pagini, conține amănunte despre starea sănătății lui Goethe, despre soarta manuscrisului **Nepotul lui Rameau**, în traducerea lui Goethe, despre alți oameni de cultură ai vremii despre care Schiller scria că mulți sînt bolnavi sau se sting. La puțin timp după această scrisoare adresată unui editor, Schiller va muri și el. Prin ce împrejurări au ajuns aceste scrisori în coperțile unei enciclopedii și cum a ajuns enciclopedia la Blaj e greu de știut. Pînă atunci rămîne doar ca specialiștii să stabilească fără tăgadă autenticitatea scrisorilor iar noi să ne aducem aminte de această fabuloasă bibliotecă, sărăcită prin vremuri, care are și acum nevoie de căldură, de lumină în depozite și chiar de un acoperis prin care să nu se strecoare ploaia.

Semnatarul acestei rubrici primește informații telefonice în fiecare luni între orele 10—13 la telefonul 17 60 10 — 26 00. Scrisorile expediate prin poștă vor purta mențiunea Tot felul.

Rubrică realizată de
CORNEL NISTORESCU ■

Expoziția fruntașilor

Superbul restaurant „Orizont" din cartierul bucureștean Drumul Taberei, de nerecunoscut după recenta renovare, a găzduit în urmă cu două zile faza pe sector a reușitului concurs „Cel mai bun bucătar". Organizată cu gust de către Întreprinderea de alimentație publică „Cotroceni", expoziția a prezentat numeroase preparate în premieră pregătite de talentații bucătari și cofetari ai întreprinderii sectorului 6, calificați în faza pe municipiu, cu totul 35 la număr. Ambianța, preparatele atrăgătoare, amabilitatea amfitrionilor, totul dovedind același respect față de consumatori cu care ne-a obișnuit întreprinderea — director, Teodor Cheglici, director adjunct, Ion Gheorghișan — ne-au reamintit că IAPL Cotroceni se află pe locul 2 pe țară în întrecerea socialistă a oamenilor muncii din alimentația publică și local 1 pe București. O singură absență și supărătoare : reprezentanții ABC-ului (Asociația bucătarilor și cofetarilor). Indiferența lor i-a lipsit pe vrednicii bucătari de la IAPL Cotroceni de mult așteptatele diplome.

Balaci operat!

Luni dimineață. Ilie Balaci a fost operat de menisc la piciorul sting, în cadrul Secției de ortopedie a Spitalului județean Dolj. Intervenția a fost efectuată de reputatul conferențiar doctor Constantin Radu și, după jumătate de ceas, s-a încheiat cu bine. Imediat, am luat legătura cu medicul Universității Craiova, doctorul Vasile Frinculescu, care ne-a spus : „dacă nu se vor ivi complicații, ceea ce pare puțin probabil, conferențiarul Radu fiind un adevărat maestru, Ilie va părăsi clinica joi sau vineri. El își va relua antrenamentele la începutul lui ianuarie, dar va trebui să fie, într-o primă etapă, precaut, ferindu-se să forțeze".

N-am rezistat tentației și, marți, am cerut telefonic salonul 672 al Spitalului județean Dolj. Ilie ne-a răspuns mai degrabă liniștit. În sfîrșit, l-am auzit, am și eu două picioare la fel, făcînd aluzie la faptul că, în urmă cu 4 ani, doctorul Radu i-a scos meniscul de la dreptul (atunci Balaci a reintrat după 6 săptămîni). A continuat : „n-am fost în Cipru, dar m-am bucurat din tot sufletul pentru victorie, în care am crezut tot timpul. Nu voi fi, firește, nici la Bratislava, îi voi însoți însă pe băieți cu gîndul meu de bine. Voi juca, sînt sigur, în finalele campionatului european, în Franța, unde voi demonstra că încă nu mi-am spus ultimul cuvînt !"

După cîteva minute, legătura s-a întrerupt, nu înainte ca centralista să ne fi atras atenția că „672, vă caută orașul !". N-am apucat să-i mai urăm lui Ilie Balaci grabnică însănătoșire, dar o facem acum, în numele tuturor iubitorilor fotbalului românesc. Sănătate, Ilie, te așteptăm, convinși și noi că încă nu ți-ai spus ultimul cuvînt !

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Ion Şchiopu din Constanţa, strada Patriei, nr. 21, a fost de curînd la Băile Felix. „Cum sînt biolog — ne spune dînsul — am vizitat şi Rezervaţia naturală de la Băile „1 Mai", rezervaţie de importanţă europeană, aşezată pe obîrşia pîrîului termal Peţea, situată la 9 kilometri sud-est de Oradea. În acest ecosistem acvatic convieţuiesc o seamă de specii endemice sau rare pe glob : lotusul termal sau dreţea (Nimphaea lotus var thermalis), melcul Melanopsis parreyssi, roşioara de apă caldă (Scardinius racovitzai) etc. — elemente care fac din aceasta o rezervaţie unică în lume sub raport ştiinţific, didactic şi peisagistic. Din păcate, edilii se arată în ultima vreme indiferenţi la stricăciunile unor localnici care îşi permit să lase vacile în lac, distrugînd astfel flora de excepţie a staţiunii".

Flacăra la dispoziţia dumneavoastră

• Sesizări, propuneri, soluţii — un dialog fructuos între cetăţeni şi autorităţi •

■ Mă numesc **Tudorache George, de loc din Bucureşti, bulevardul Metalurgiei, nr. 40, bloc R 8, scara A, etaj 8, ap. 34, sectorul 4.** În prezent sînt muncitor pe unul din şantierele Rompetrol din Sahara algeriană. La 9 septembrie a.c., fiind în ţară, în concediu, am achitat la magazinul de mobilă din Herăstrău un dormitor „Regence I" pe care am plătit 18 600 de lei. Peste 3 zile l-am primit, dar era într-o stare deplorabilă şi nu l-am putut accepta. Au urmat zile de alergătură pe la conducerea unităţii de la I.P.L. Pipera. Fiind presat de timp şi nemaiputînd aştepta, întrucît la 21 septembrie trebuia să mă întorc la post, am acceptat propunerea ce mi se făcea şi am mai plătit 3 600 de lei ca să mi se livreze un dormitor „Lavinia". La 20 septembrie, ora 16,00 am primit acest dormitor. Plătisem şi transportul şi montarea lui. Era foarte bine ambalat. Cînd l-au scos din ambalaje s-a văzut că toate uşile şifonierului erau zgîriate, oglinda avea defecte şi mai erau şi alte cusururi. A doua zi plecam, familia mea dormea pe jos de peste două săptămîni, de cînd ne descotorosisem de vechea mobilă, aşa că am încheiat un proces-verbal şi am acceptat promisiunea remedierilor. Ei bine, acum îmi scrie familia că nimeni nu s-a sinchisit nici să repare ceva, nici să schimbe dormitorul.

■ **Doru Gavra din Lapuşnic, comuna Dobra, judeţul Hunedoara** ne scrie că, după ce în 1981 n-a putut folosi ghetele ortopedice executate la comandă de Întreprinderea de produse ortopedice şi protezare Oradea, strada Cuza Vodă nr. 20, a urmat alt necaz. La 1 decembrie 1982 a plătit alte ghete la aceeaşi întreprindere cu chitanţa nr. 14556. Au fost executate prost şi acestea. I s-a tot promis că vor fi refăcute. A mers **de cinci ori** la Oradea, pînă acum, pentru această comandă. Uneori a trebuit să rămînă la hotel de pe o zi pe alta şi s-a ales numai cu promisiuni şi cu vorbe goale de la nişte oameni care nu ştiu ce este omenia.

■ **Din comuna 23 August, judeţul Constanţa ne scrie Seidamet Orazali :** Daţi-mi o mînă de ajutor pentru a-mi găsi băiatul dispărut de acasă de la 5 septembrie a.c. Îl cheamă Sever, e născut la 20 ianuarie 1968. Era

îmbrăcat în blugi, are părul castaniu, ochii căprui, 1,60 m înălţime, e slăbuţ şi are un defect la mîna stîngă : inelarul stă puţin îndoit. Alăturăm fotografia.

■ **Consiliul popular al judeţului Vrancea** ne răspunde la scrisoarea trimisă de Săndica Răducanu din Focşani : întrucît nu sînt posibilităţi de încadrare în meseria de electromecanic nici în prezent, tînăra a acceptat să se încadreze ca muncitor necalificat la Cooperativa „Constructorul" din Focşani, secţia Electroplast.

■ **Nicolae Mincu din Bucureşti, strada Oborul Nou nr. 13, bloc P 10, scara 3, etaj 7, ap. 495, sectorul 2,** ne relatează povestea alambicată a două dosare de pensionare. Titularii : Ana şi Eugen Mincu din Bucureşti, strada Plutonier Petre Ionescu nr. 52, bloc U 22, ap. 10. Ei şi-au depus dosarele de pensie la C.A.P. Focşani în Capitală. Au cerut acest lucru. Deocamdată numai atît s-a realizat, deşi au cerut transferul respectiv de la 18 august a.c. Din cauza întîrzierii trimiterii actelor, bătrînii, care mai sînt şi grav bolnavi, nici n-au mai primit pensiile pe lunile ulterioare.

■ Lucrez de peste un an la Întreprinderea de utilaj greu pentru construcţii Bucureşti, strada 7 Noiembrie nr. 201 bis, ca rectificator categoria a II-a. Îmi place meseria şi n-aş lăsa-o pentru nimic altceva. Dar am necazuri. Aici piesele ce trebuie prelucrate pe maşina de rectificat sînt grele şi nu le pot manevra singură. Eu sînt înaltă de 1,45 metri şi am 45 de kilograme, iar o chiulasă de 60 de kilograme trebuie totuşi urcată la nivelul maşinii şi coborîtă. Aş vrea să-mi păstrez meseria, dar să pot prelucra repere mai mici. **(Oprica Stoian).**

Apelăm la înţelegerea şi omenia conducerii întreprinderii să-i găsească femeii locul de muncă în care poate fi utilă, fireşte ţinînd seama de calificarea ei.

■ Mă numesc Ciortea Gligor. Am depus banii la Braşov pentru Dacia 1 300 la data de 28 ianuarie 1981, cu numărul 4 818. Am fost programat pentru anul 1983. Conform anunţurilor oficiale, în luna octombrie urma să ridic autoturismul de la Piteşti. Nu l-am ridicat fiind mereu aminat. Am aşteptat atîta timp, mai pot aştepta, le-am spus, dar vreau să ştiu exact pentru cînd sînt aminat. Mi s-a recomandat să dau telefon. Telefonez de-atunci săptămînal. Oare aceasta să fie civilizaţia comerţului, stima faţă de cumpărători ? Lucrez în agricultură. Această muncă cel puţin să fie respectată, dacă eu ca individ trec drept un petiţionar oarecare.

■ Vă mulţumesc pentru că mi-aţi publicat scrisoarea în care sesizam că în loc să-mi dea lemne, şeful de depozit m-a scos în brînci din birou şi n-am luat nici un lemn de foc în acest an. Numai că, iată, culmea, îmi răspunde Direcţia comercială a judeţului Călăraşi că am ridicat pe acest an 4 000 de kilograme de deşeuri lemn de foc. Or, lucrul acesta este o pură născocire ca şi documentele invocate şi, probabil, ca şi dreapta cercetare care se pretinde că s-a făcut. Nici fiul meu, care stă cu mine, n-a ridicat nici un lemn. **(Eftimie Zavera, comuna Curcani, judeţul Călăraşi).** Este timpul să nu se mai pună lemne pe acest foc la lumina căruia se vede destul de bine cum stau lucrurile.

■ **Consiliul popular al judeţului Dolj** ne răspunde la scrisoarea lui Aurel Bălăcescu din comuna Valea Stanciului, precizînd că acestuia „i se consideră definitivarea în învăţămînt, păstrîndu-şi continuitatea".

■ **Consiliul popular al judeţului Vrancea,** la scrisoarea lui Aurel Stănescu din Focşani ne răspunde : Întrucît unitatea nu a avut un post vacant de maistru, are obligaţia legală să-i acorde transfer în interesul serviciului, atunci cînd persoana respectivă a reuşit la concurs pentru un post de maistru la altă unitate. Iniţial unitatea s-a opus, dar apoi a acordat transferul conform reglementărilor în vigoare.

■ Alt răspuns parţial primim de la **Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului** la scrisoarea Afroditei Petrescu din Ploieşti. Aceasta sesiza că un profesor i-a bătut copilul la şcoală. După ce a reclamat, a fost chemată de conducerea şcolii ca să-şi retragă plîngerea. Pentru că a refuzat, copilul, se spunea în scrisoare, suportă represalii din partea „profesorului Danielescu şi a maiştrilor de atelier". Ei bine iată răspunsul : „Cele sesizate de petiţionară se confirmă. Pentru metodele nepedagogice folosite (bătaie n.n.), prof. Ângelescu Gheorghe, de la Şcoala 32 Ploieşti, a fost sancţionat cu «mustrare»." Nici un cuvînt despre atmosfera intolerabilă din şcoală, de persecuţii asupra elevului care a îndrăznit să nu se supună în tăcere la bătaie. Dacă **se confirmă cele sesizate** — şi acest lucru foarte grav a fost sesizat răspicat — atunci ce măsuri s-au luat ?

■ **Procuratura judeţeană Tulcea,** răspunzînd la scrisoarea lui Toma Eufrosin din comuna 23 August, ne anunţă că s-a dispus să-i fie restituit calul la care ridicase pretenţii consăteanul său Costică Bugeac, pretinzînd că ar fi, de fapt, calul lui, pierdut în baltă cu cîţiva ani în urmă.

■ Cele sesizate de Elena şi Adalbert Micaş din Rîmnicu Vîlcea, Zona Nord, blocul R 7, scara B, ap. 15, ca şi scrisoarea lui Ion Ion din Bucureşti, strada Banu Antonache nr. 52—60, scara E, ap. 8, au fost examinate de **Procuratura Generală** care ne răspunde că, în ambele cauze, s-a declarat recurs extraordinar.

■ **Ştefan Cherciu din Cluj Napoca, strada Cîmpeni nr. 6, etajul I, ap. 2,** a cumpărat recent cartea „Audiovizual şi Diaporama", apărută în Editura Tehnică. A avut surpriza să descopere acasă că toate figurile care ilustrează cartea reprezintă altceva decît anunţă textul care trimite la ele. Omul zice că ar fi mulţumit dacă autorul i-ar trimite desenele pe care îşi sprijină explicaţiile şi pe care cititorul, dealtfel, le-a plătit la librărie.

■ Ne scrie **Chiriţă I. Dumitru în numele tuturor locuitorilor comunei Buzoeşti, judeţul Argeş.** Prin comuna lor, amplasată pe şoseaua Piteşti — Roşiori de Vede, curge rîul Teleorman, rîu peste care exista un pod de lemn ce a fost blocat din cauza uzurii. O vreme trecerea s-a făcut prin vad, mai apoi s-a amenajat, prin umpluturi de pămînt şi două tuburi mari, un fel de drum de trecere. A venit însă apa mare, distrugîndu-l. Necazul lor de aci se trage deoarece din această pricină circulaţia autobuzelor a fost întreruptă. Şi se întreabă omul, după cum se întreabă tot satul, cînd li se va rezolva această problemă, ei fiind mulţi navetişti care parcurg pe jos 7 km zilnic din cauza autobuzelor care-i ocolesc ?

■ „Citind revista „Flacăra" din 9 septembrie a.c. am găsit un anunţ în care cineva căuta un medicament — gamavenin — pentru fiul lor grav bolnav. Oferta noastră a venit tîrziu, familia respectivă găsise deja medicamentul. Cum eu posed două fiole şi jumătate de GAMAVENIN — medicament greu de procurat, folosit în stări grave — poate voi reuşi să fiu de folos altora care au absolută nevoie de el". **(Indrei Maria, str. Sapienţei nr. 8, sector 5, Bucureşti, telefon 15.53.57).**

■ **Întreprinderea pentru construirea şi vînzarea locuinţelor Bucureşti** ne anunţă că s-au stabilit premisele soluţionării problemelor ridicate de asociaţia locatarilor bloc 1 B din bulevardul Banu Manta nr. 1 privind refulările repetate ale instalaţiei de canalizare de la etajul I. Termen final de soluţionare — 30 noiembrie a.c.

■ „În luna decembrie 1980, terminînd armata m-am prezentat în termenul legal de 15 zile la întreprinderea de unde plecasem — Întreprinderea de morărit şi panificaţie Botoşani. Mi s-a spus că nu mai au post pentru calificarea mea — preparator produse făinoase fiind îndrumat să-mi caut loc de muncă în altă întreprindere pînă ce se va rezolva la IMP. Au trecut de atunci aproape 3 ani de cînd lucrez ca muncitor necalificat prin alte unităţi şi cu toate insistenţele mele de a reveni la meseria mea, problema a rămas tot nerezolvată. Este motivul pentru care solicit sprijin şi înţelegere şi pe această cale, întrucît îmi iubesc foarte mult meseria". **(Ilaş Mircea, strada Parcul tineretului, bloc B 7, apartament 17, etaj II Botoşani).**

■ **Ministerul Muncii** ne comunică, privind solicitarea lui Tănăsie Mihail din judeţul Mehedinţi a urgentării soluţionării dosarului de înscriere la pensie în sectorul asigurărilor sociale de stat, următoarele : Cazul a fost supus Comisiei de pensii a judeţului Mehedinţi care a aprobat înscrierea sa la pensia de invaliditate (de gradul II) cu începere de la 1 august 1982. I s-au plătit şi drepturile cuvenite pentru perioada august 1982 — august 1983, direct la domiciliu.

■ S-a adresat revistei Flacăra, Valentina Stănescu din Călăraşi, cerînd ajutor în tratarea scoliozei, care este cotată, pe drept cuvînt, de către mulţi specialişti „ruşinea ortopediei". Noi, la Oradea, la Institutul de învăţămînt superior (catedra de CFM a secţiei de educaţie fizică) am rezolvat multe cazuri de scolioză. Unele rezultate au fost făcute publice prin presă. Am folosit o metodă veche de cînd e lumea, însă aproape uitată : „manipulaţia vertebrală". Rezultatele sînt spectaculoase. Chiar dacă ne-am restrîns activitatea, sîntem dispuşi să ajutăm pe Valentina Stănescu în tămăduirea durerilor sale. **(Prof. dr. Vasile Marcu, Şc. gen. nr. 21 Oradea).**

■ De 12 zile copiii Mircea şi Gigi de 6 şi, respectiv, 8 ani, dorm în stradă pe nişte rămăşiţe de haine. Numita Coadă Elena, mama lor, suferindă, a fost evacuată din apartamentul nr. 16 din strada Straja nr. 2, bloc 30, sector 4 din Capitală. Nu ştiu exact dacă aveau forme de proprietate ori închiriere asupra apartamentului din Straja 2. Ştiu însă că aceşti copii sînt ai nimănui şi trăiesc din mila publică. Ceva trebuie întreprins în cazul lor. **(Lupu Marin, str. Straja nr. 2, bloc nr. 30, ap. 2, sector 4, Bucureşti).** Într-o astfel de situaţie se impune internarea copiilor într-o „casă a copilului". Funcţionarii consiliului popular al sectorului 4 n-au văzut că odată cu mobila au aruncat în stradă şi doi copii neajutoraţi ?

■ Mă adresez dumneavoastră cu următoarea rugăminte : să fie refăcut monumentul eroilor din comuna Bozovici, judeţul Caraş-Severin. Iniţiatorul acestui monument a fost Coriolan Buracu, un cunoscut luptător pentru Unire din Banat. **(Florin Buracu, bd. Armata Poporului nr. 23—25 Arad).** Monumentul din comuna Bozovici, comună de centru în frumoasa şi pitoreasca Vale a Almăjului, trebuie refăcut neîntîrziat, pentru că a fost în parte distrus de răufăcători. Credem că termenul renovării va fi apropiat aniversării a 65 de ani de la Unirea cea Mare şi totodată a 50 de ani de la dezvelirea monumentului închinat eroilor neamului ridicat în comuna Bozovici, din Valea Almăjului.

■ În incinta parcului „Herăstrău", în partea opusă restaurantului „Pescăruş", în spatele unui gard des şi înalt, pe o mică peluză se află un bust de femeie dormind. Parcă te trezeşti în vechea Eladă şi exclami : o nimfă dormind ! Numai că, potlogarii şi cheflii, după ce se şprituiesc la bodega „Debarcader", o scrijelesc, mînjesc şi mizgălesc marmura. Treabă-i asta ? **(Antonia Gherasim, bd. Hristo Botev nr. 44, sector 3, Bucureşti).** E o treabă într-adevăr, dar urîtă !

■ **Ministerul Justiţiei,** referitor la scrisoarea petentului Nichifor Gheorghe, ne comunică : sus-numitul inculpat, care locuia cu chirie într-un apartament proprietate de stat, a închiriat unei persoane o casă, proprietatea sa, încasînd suma de 7 308 lei chirie în plus faţă de cea legală. Prin sentinţa penală nr. 440/1976 a Judecătoriei sectorului 2 Bucureşti, Nichifor Gheorghe a fost condamnat la 4 000 lei amendă penală, dispunîndu-se totodată şi confiscarea sumei de 7 308 lei. S-a propus respingerea cererii sale de graţiere a pedepsei şi de exonerare de la plata sumei confiscate.

■ Ceea ce mă doare pe mine, şi nu numai pe mine — ne scrie **Radu Ion Gheorghe din Bucureşti, str. Horbotei nr. 8** — este lipsa unor medicamente de la Centrul diabetic de pe str. I.L. Caragiale din subordinea Direcţiei sanitare a municipiului Bucureşti. Concret, e vorba mai ales de produsul „Meguan" pe care, de mai bine de două luni, centrul respectiv nu-l mai pune la dispoziţia bolnavilor, neţinînd seama că acest medicament este indispensabil, chiar vital pentru suferinzii de diabet.

Am aflat de la Centrofram că „Meguan"-ul este un medicament care, momentan, întîmpină unele greutăţi în procesul tehnologic de fabricaţie ; materia primă se procură cu greu. Rugăm Centrala medicamentelor să dea o explicaţie mai în detaliu asupra cauzei care a condus la dispariţia acestui medicament şi să ne informeze ce măsuri se întreprind pentru a-l asigura, sau pentru a pune la dispoziţia bolnavilor un medicament similar.

Pagină realizată de DORIN GHERGHINESCU ■

Poşta redacţiei

Ion Năstase — Piatra-Neamţ: Aveţi o vechime în muncă mai mare de 30 de ani dar activitatea pe care o prestaţi este încadrată în grupa a III-a de muncă, ceea ce nu vă dă dreptul la reducerea vîrstei de pensionare ■ **M. Diaconescu** — Timişoara: Aprobări pentru autoturisme destinate persoanelor cu deficienţe locomotorii se acordă de către Ministerul Muncii ■ **Gheorghe Răţulea** — Teliu (Braşov) : Pensiile C.A.P. se plătesc proporţional cu contribuţia bănească depusă de către C.A.P. la fondul de pensii, dar nu mai puţin de 80% din suma cuvenită cooperatorului pensionar ■ **Elena Stănescu** — Bucureşti : Se eliberează certificate de calificare numai absolvenţilor treptei a II-a de liceu — învăţămînt seral — din profiluri industriale, chimie industrială şi industrial-agricol în meserii corespunzătoare celor pe care le practică în producţie pe toată durata studiilor ■ **Gheorghe Andrei** — Roznov (Neamţ): Sumele plătite fără temei cu titlu de pensie sau alte drepturi aferente se recuperează de la cei care le-au primit. Paguba s-a produs din vina dv., în cererea de înscriere la pensie pentru limită de vîrstă nu aţi declarat că primiţi şi altă pensie ■ **Floarea Iliescu** — Bucureşti : Numai în cazul că aţi fi încadrată în gr. I sau II de invaliditate ■ **Petre Iordache** — Timişoara : Pentru orice pretenţii băneşti faţă de unitate, termenul de sesizare este de 3 ani de la data cînd drepturile respective trebuiau să fie acordate. În cazul dv., neprimind răspuns la cereri, urmează să vă adresaţi instanţei de judecată sau organelor procuraturii în termen de 30 de zile de la împrejurarea care a determinat litigiul ■ **Ioan Popa** — Băişoara (Cluj): Vechimea dv. în muncă va putea fi modificată numai în situaţia în care se atestă de către unitate că aţi lucrat în locuri de muncă cu condiţii deosebite ■ **Maria Nicolae** — Bucureşti: În cazul dv., ca titulară de contract de închiriere, nora şi nepoţii sînt înscrişi în contract la alte rude şi nu participă la calculul chiriei ■ **Gheorghe Văduva** — Scărişoara (Olt): În perioada 1962—1981, pentru activitatea pe care aţi prestat-o aţi fost plătit cu sume forfetare, perioada respectivă nu constituie vechime în muncă ■ **Ioana Sinpetru** — Glodeanu-Sărat (Buzău): Din cele scrise reiese că nu pensia fetiţei a fost micşorată, ci dv. nu aveţi dreptul la pensie de urmaş, neîndeplinind condiţia de vîrstă.

MARGA NEDELEA ■

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime şi nu primeşte acte originale. Scrieţi-ne cît mai concis. Şi nu uitaţi să vă iscăliţi. Precizaţi eventual telefonul unde vă putem găsi. Audienţele se ţin zilnic între orele 10-13.

Istoria noastră, viața noastră

Delegația Unirii sosește în Capitala României întregite

• „S-a împlinit visul de o mie de ani al tuturor românilor" •

Telegramă de la Alba Iulia

■ **București, 1 decembrie 1918.** În prezența oficialităților civile și militare, a miniștrilor aliați, a misiunilor militare aliate, se aștepta dintr-un moment într-altul o telegramă de încunoștințare a celor ce se întîmplaseră la Alba Iulia. Tîrziu telegrama sosește : **„...Adunarea Națională a Românilor din Ardeal, Banat și Țara Ungurească, ținută la (în) Alba Iulia, glorioasa cetate a lui Mihai Viteazul, A DECRETAT ÎNTR-UN ELAN DE ENTUZIASM FĂRĂ MARGINI, CU UNANIMITATE, UNIREA TĂRILOR SALE CU REGATUL ROMÂNIEI...".** Iscălea **Gheorghe Pop de Bășești**, președintele Adunării. Deîndată, se trimite răspuns la Alba Iulia : **„...Munca deosebită depusă în cursul vremurilor de bărbați patriotici, purtători credincioși ai idealului național, azi si-a găsit răsplata binemeritată. Din lacrimile celor care au plins și au suferit, care au luptat fără preget, din sîngele celor care au muncit pentru înfăntuirea lui, lăsînd ca moștenire sfîntă credința lor nestrămutată, a răsărit sămînța a cărei roade azi le culegem..."**

„Și ați venit ca să nu ne mai despărțim niciodată"

■ **Tot la București, 1/13 decembrie 1918.** Sosește în Capitală delegația Marelui Consiliu Național ales la Alba Iulia. Sosește după amiaza, după un drum de cinci zile cu un ocol pe la Sibiu. Transportul era foarte dificil atunci, în urma marilor pierderi din 1916—1917 și a nevoilor de război. Două cifre zugrăvesc limpede o realitate întreagă : înainte de 1916 România avea 920 de locomotive, în 1918 România nu avea decît 276 locomotive. Trenul delegației românilor ardeleni era condus de un mecanic român de la Sibiu. Steaguri tricolore și cetină de brad împodobeau locomotiva și vagoanele. La 17,35 intră în Gara de Nord. Un ura formidabil îi întîmpină. În gară, numeroși bucureșteni care așteptau. Alături de ei, toți ofițerii unui batalion din regimentul „Avram Iancu" în frunte cu comandantul său, colonelul Bordan. Era și o delegație a coloniei săsești din Capitală, cu președintele acesteia dr. Franck. Ovațiile țin cîteva minute. Coboară din tren **Miron Cristea, Iulian Hossu, Alex. Vaida, Vasile Goldiș, Caius Brediceanu, Mihai Popovici, Constantin Corneanu.** Ochii tuturor erau plini de lacrimi. Trenul e primit de inginerul **Stănulescu**, directorul serviciului mișcării. Primarul Capitalei se urcă pe un podium ad-hoc : **„Frații lor, zilele mari ale neamului încep să se împlinească. Țara Românească, liberă, ajunsă la o stare de înflorire care-i adusese multe dușmănii, n-a pregetat să puie în cumpănă tot ce se clădise pînă atunci pentru realizarea visului nostru al tuturor, Unirea Neamului Românesc de pretutindeni. Nouă ne-a fost dat să îndeplinim cu multe jertfe și cu multe suferințe și de la noi și de la voi această datorie. Cetatea Bucureștiului, martiră a cruzimii unui vrăjmaș neiertător, își vede azi răsplătite toate suferințele. Alături de imensa fericire a liberării țării ea aude cum străbat din depărtare spre dînsa apelurile frățești ale neamului răzleț. Orașul București salută cu dragoste adîncă pe frații iubiți care aduc cuvîntul de dragoste și de unire de peste Carpați. El vă zice din toată inima : Fiți binevenți și binecuvîntați !"** Primul ministru îi întîmpină cu vorbele : **„Iubiți frați ! În amintirea tuturor celor care au suferit și crezut, în amintirea celor care au luptat și luptă încă, în amintirea acelora care se vor bucura de-alungul veacurilor de roadele zilelor de azi, vă zic : Bine ați venit !"** Îi îmbrățișează pe delegați. Din partea lor răspunde Miron Cristea : **„Frați Români ! Am venit adesea pe la dumneavoastră. De multe ori am călcat pe acest pămînt sfînt al patriei mame. Am venit aici mînați de o necesitate sufletească, ca întorși acasă să putem rezista împilărilor asupritorilor noștri. Și iată că visul de veacuri al Neamului întreg se împlinește. Iată că românii de pretutindeni [...] se văd strînși laolaltă [...]. Vă aducem salutul nostru, al celor patru soli, care avem mandatul Națiunii române subjugată pînă ieri de a închina întreg pămîntul nostru strămoșesc patriei mame".** Nesfîrșite urale acoperă aceste discursuri rostite cu adîncă emoție. Niciodată pînă atunci Gara de Nord nu mai cunoscuse o atît de caldă și întreagă revărsare de bucurie. Bucureștenii care trecuseră prin vitregiile războiului și suferințele unei ocupații străine, trăiau acum un vis, care se împlinea sub ochii lor. **„Fraților, de o mie de ani vă așteptăm** — declara primul ministru al țării la banchetul oferit delegației ardelenilor la Hotel Bulevard. **Și ați venit ca să nu ne mai despărțim niciodată. Sînt clipe în viața unui neam de fericire atît de mare că răscumpără veacuri lungi de durere. Bucuria nu e bucuria unei singure generații, ea e sfînta cutremurare de fericire a întregului popor român, care de sute și sute de ani a stat sub urgia soartei celei mai cumplite fără a pierde credința lui nestrămutată în această zi ce ne unește și care trebuia să vie, care nu putea să nu vie. Fraților, bine ați venit ! V-o spunem noi, cei de față, v-o spune suflarea românească de pretutindeni, v-o strigă toți martirii noștri cei de la Turda și cei din Munții Apuseni și cei din Carpați și de la Siret".** Era o bucurie națională cum poporul român, intrat în modernitate, nu mai cunoscuse de la 1878 încoace. Era un sentiment comun marelui anonim din satele românești și de pe stradă, prin jertfa căruia se ajunsese aici dar și a omului de stat. Toți vedeau în actul înfăptuit o mare certitudine pentru viitor. E drept, că ea apărea în diversitatea socială sub chipuri diferite. Poporul muncitor de la orașe și sate, care deocamdată trăia într-o stare de mare mizerie și privațiuni, accentuate puternic de război, spera într-o ameliorare substanțială a vieții sale sociale și politice. Conștientizarea politică din ce în ce mai vizibilă a maselor muncitoare, dobîndită prin necontenita și rodnica activitate a partidului muncitorilor români, îndemna însă și la oartă certitudine. La convingerea fermă că o ameliorare a condițiilor de viață nu era posibilă decît prin luptă, printr-o confruntare cu burghezia. În **Chemarea Partidului Social-Democrat din Ardeal**, de la 2/15 decembrie 1918 se spunea : **„La această adunare istorică** (la Marea Adunare de la Alba Iulia — n.n.) **au luat parte și reprezentanții partidului nostru, contribuind și dînsii prin votul lor la aducerea hotărîrii. ERA DE DATORIA LOR SĂ FACĂ ACEASTA,** căci chiar social-democrația recunoaște dreptul fiecărui neam de a se dezvolta nestingherit în cadrele sale naționale. **Și noi care am luptat pînă acum și am jertfit muncă fără preget pentru dezrobirea atît națională, cît și socială a neamului românesc NU NE PUTEM UITA DE TRECUT ȘI NU NE PUTEM ÎMPOTRIVI ATUNCI CÎND A FOST VORBA DE REALIZAREA DEZROBIRII NATIONALE. DAR AM FĂCUT-O ACEASTA ȘI PENTRU CA MAI TÎRZIU, CU ATÎT MAI UȘOR SĂ PUTEM LUPTA PENTRU NIMICIREA ORICAREI STĂPÎNIRI DE CLASĂ ȘI PENTRU ÎNFĂPTUIREA SOCIETĂȚII SOCIALISTE".**

„România nouă de astăzi trebuie să devie România socialistă de mîine"

„Provinciile românești subjugate de alte națiuni nu puteau să rămînă în afară de aceste prefaceri (prefacerile Europei de atunci — n.n.) — se spunea și în **DECLARAȚIA PARTIDULUI SOCIALIST DIN ROMÂNIA ȘI A UNIUNII SINDICALE.** Locuite în marea lor majoritate de o populație românească apăsată de secole de dominațiunea străină, împiedicate astfel în dezvoltarea lor economică, politică și culturală, aceste provincii s-au emancipat de sub aceste dominațiuni, devenind libere. Prin dreptul de autodeterminare al națiunilor, principiu recunoscut de întregul socialism internațional, românii din teritoriile subjugate și-au manifestat, prin hotărîrile lor naționale, voința de a se uni cu România, pe baza rezoluțiilor votate. Ca socialiști români, internaționaliști, salutăm cu bucurie dezrobirea națională a poporului român din provinciile subjugate pînă acum și respectăm legămintele de unire hotărîte [...] **România nouă de astăzi,** adaugă în încheiere Declarația în chip profetic, **trebuie să devie România socialistă de mîine".**

Deocamdată, caldul sentiment al unității tuturor domina toate sufletele. Duhul Albei Iulia era prezent pretutindeni. Acolo se încheiase procesul desăvîrșirii unității de neam și reîntregirea patriei românilor încălzea gîndul întregului popor.

De la Gara de Nord delegații ardeleni sînt duși în automobile la palat, unde sînt găzduiți. A doua zi, în prezența întregului consiliu de miniștri, a corpului ofițerilor regimentului „Avram Iancu", delegația înmînează suveranului **Actul Unirii** scris pe pergament. **„S-a împlinit visul de o mie de ani al tuturor Românilor** — declară **Vasile Goldiș** cu acest prilej. **Această unire este o pretențiune a istoriei, fiindcă neamul românesc de la zămislirea sa și pînă astăzi a rămas unul și etnicește, posedînd, între aceleași margini geografice, pămîntul Daciei.**

Deci, îmbucătățirea lui sub diferite dominațiuni străine a fost o nedreptate a istoriei. Această nedreptate se înlătură astăzi. Dar unirea tuturor românilor într-un singur stat este totdeodată și o pretențiune a civilizațiunii omenești. Progresul acestei civilizațiuni pretinde comuniunea națiunilor într-o unire de ordin social superior, care să asigure libertatea și dreptatea deopotrivă pentru toate națiunile, mici și mari. Cu națiuni etnicește și geograficește unitare, dar politicește rupte în bucăți, această comuniune a națiunilor este o imposibilitate.

Unirea tuturor românilor într-un singur stat rectifică o mare greșeală a istoriei și se conformă necesităților civilizațiunii omenești. Tot astfel însă scopul istoric al acestei reuniuni integrale a națiunii române are să fie potrivit cauzei sale eficiente. Această unire pe deoparte ar trebui să înfăptuiască gradat egalitatea condițiunilor de viață pentru toți indivizii cari o alcătuiesc, pe de altă parte ea va trebui să se întemeieze pe principiu de libertate și egalei îndreptățiri a neamurilor.

Unirea tuturor Românilor într-un singur stat a trebuit să vie. Ea s-a înfăptuit prin suferințe și sacrificii. Istoria se face prin legile țării, mai presus de orice putere omenească, dar obiectul și mijlocul acestei legi este bietul om muritor. Fericiți sîntem noi, Românii de astăzi că prin noi istoria săvîrșește actul măreț al unirii tuturor Românilor într-un singur stat..."

Statuia lui Mihai Viteazul împodobită cu ghirlande de brad și steguțe tricolore

La 3/15 decembrie 1918 delegația românilor ardeleni se duce la statuia lui Mihai Viteazul pentru a aduce un prinos de dragoste și recunoștință aceluia dintre marii voievozi ai românilor care prin vitejia și înțelepciunea lui a tras o linie de lumină în istoria acestui popor. Din nou mare mulțime de oameni care participă cu însuflețire la noua manifestare (dar de data aceasta atît de deosebită !) de prețuire a vrednicului înaintaș. Statuia era împodobită cu ghirlande de brad și steguțe tricolore. Două tunuri germane, captură de război, străjuiau pe cele două laturi, înlocuindu-le pe cele turcești, capturate în Războiul independenței, dar pe care în 1917 le duseseră turcii la Istanbul. În fața statuii o coroană de lauri. **„Tu suflete al lui Mihai Viteazul care ne umbrești acum, saltă și te bucură că visul tău în aceste zile s-a împlinit"** — exclamă un delegat ardelean.

Prin decretul-lege cu nr. 3631 din 11/24 decembrie 1918, publicat în Monitorul Oficial, nr. 212 din 13/27 decembrie 1918, investit cu putere de lege la 31 decembrie 1919 a fost ratificată unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmarului și Maramureșului cu România .

■ **29 decembrie 1918/11 ianuarie 1919** Adunarea națională a șașilor hotărăște, la Mediaș, alipirea acestei naționalități la România prin recunoașterea actului de la Alba Iulia. În acest sens, dă o **PROCLAMAȚIE SOLEMNĂ : „Poporul cel mai numeros din Transilvania și din părțile învecinate cu Ungaria a proclamat în Adunarea sa Națională de la Alba Iulia unirea sa cu România. Prin unirea cu România a Transilvaniei și a părților Ungariei locuite de români se formează un teritoriu unitar a cărui omogenitate se întemeiază pe criterii etnografice.** Avînd în vedere faptul acesta și din convingerea că acesta este un eveniment istoric de importanță mondială, poporul săsesc din Transilvania, bazîndu-se pe dreptul popoarelor la autodeterminare, proclamă unirea cu regatul României și transmite poporului român salutul său frățesc și urările sale cordiale pentru realizarea deplină a idealului său național.

Prin aceasta, poporul săsesc din Transilvania ia în considerare nu numai evoluția istorică mondială, ci și dreptul inalienabil al poporului român de a se uni și de a-și forma statul și declară că este ferm convins că poporul și statul român, cărora poporul săsesc le pune la dispoziție virtuțile sale ereditare vor nutri întotdeauna față de el cele mai nobile sentimente de echitate. Poporul săsesc, care de-a lungul secolelor a avut o administrație autohtonă constituțională de care a fost privat în mod ilegal și în contradicție cu asigurările oficiale, așteaptă ca niciodată de acum încolo să nu mai fie împiedicat să-și afirme și să-și dezvolte conștiința unității naționale și politice și că noul stat îi va oferi în viitor de bună voie tot ceea ce el va considera indispensabil pentru existența sa.

El vede o garanție în acest sens în hotărîrile Adunării Naționale române de la Alba Iulia, care proclamă dreptul fiecărui popor de a fi condus, instruit, administrat și de a beneficia de justiție în limba sa și prin conaționalii săi, de a fi reprezentat proporțional atît în adunările legislative cît și în guvern și care garantează autonomia bisericii și școlii și mai ales o corectă și binevoitoare respectare a tuturor drepturilor liberale — naționale, politice, economice și culturale — ale popoarelor și deci și ale poporului nostru [...].

Pe deplin conștient de importanța hotărîrii sale, poporul săsesc se consideră de acum încolo o parte a statului român : el consideră pe fiii și fiicele sale cetățenii acestui stat."

După exemplul șașilor, la 10 august 1919, la Timișoara Partidul Popular German **(Deutsche Volkspartei)** convoacă o adunare populară a șvabilor din Banat care votează în unanimitate de glasuri rezoluția de aderare necondiționată la hotărîrile de la Alba Iulia. O delegație compusă din dr. **Ștefan Frecot**, dr. **Andreas Buschmann, Franz Timon** și **Thomas Fernbacher** înaintează președintelui Conferinței de pace un memoriu prin care se reînnoiește adeziunea șvabilor la unirea cu România. **„Secole de viață comună ne-au învățat să apreciem pe vecinii și conlocuitorii noștri la justa lor valoare și experiența din timpurile din urmă n-a făcut decît să întărească convingerea că numai unirea cu România va putea să ne ofere garanțiile suficiente pentru existența și programul nostru".** Numeroase adeziuni și recunoașteri ale unirii sînt exprimate și de populația maghiară. Ziarul clujean **„Kolozsvari Hirlap"** își încredința cititorii că în fruntariile noului stat, naționalităților conlocuitoare le vor fi asigurate condițiile unei depline dezvoltări. Rînd pe rînd, comitetele naționale maghiare județene aderă la hotărîrea de unire a Transilvaniei cu România. Deputații unguri din Constituantă îndeamnă populația maghiară să se încadreze în viața social-politică a României.

ION BULEI ■
CONSTANTIN BOTORAN ■
ION CALAFETEANU ■

Tribunii

Un cuvînt încins cu dor de libertate
Din Pirinei se vîntură-n Carpați...
Sub focul baricadei, prin palate,
Se prăbușesc și regi și împărați !

Românii din Ardeal sunt milioane
Și-au stive mari de oase în pămînt,
Pe care străbunicii tăi, Ioane,
Le-au semănat bătuți de ploi și vînt...

— „Deșteaptă-te, române !" — Mureșanu
Ne strigă din Brașov poruncitor,
Se-nvolbură săteanul și-orășeanu
În inimi cu un foc mistuitor.

...Așa purces-au să-și întindă mîna
Țărani din Făgăraș și din Sălaj,
Vlădicul din Sibiu, Andrei Șaguna,
Cu Lemeny, vlădicul de la Blaj.

Dar vestitorul vrerilor străbune,
De sub obida grea a nedreptății,
E Simion Bărnuțiu, să răsune
Ardealu-ntreg pe Cîmpul Libertății.

E trei pe cinsprezece mai. Furtuna
Răscolitoare vîntuie scîntei :
Bărnuțiu-i stîncă ! Știe numai una :
Să hotărîm pe loc : ori noi, ori ei !

Și Iancu cu opt mii și nouă sute
Îi asculta pe-o culme'n deal de rîu
Și scăpărînd privirea îi asmute
O mînă pe pistoalele din brîu !...

Iar lîngă el, înfipți în șei, tribunii
Buteanu, Balint, Dobra, statuari,
Adastă-n vifor semn, precum străbunii
Îi adăstau să-nfrunte pe barbari.

Strigat-au cu Bărnuțiu toți străbunii
Că-i românesc Ardealul! Pe-unde-i treci
Auzi cuvîntul ce-l trimit tribunii
Și jurămîntul ce va fi în veci!...

DUMITRU SAVU ■

Supplexurile și memorandumurile transilvane (I)

Istoria noastră, viața noastră

● „...națiunea română să fie repusă în folosința tuturor drepturilor ei civile și politice" ●

Una din cele mai elocvente surse pentru cunoașterea istoriei Transilvaniei, și îndeosebi a luptelor sociale și naționale purtate aici timp de sute de ani, este cercetarea marilor supplexuri și memorandumuri românești înaintate de-a lungul secolelor — paralel cu izbucnirea răscoalelor și revoluțiilor populare — guvernelor, dietelor și tronului Transilvaniei (tronul habsburgic), pentru ca în acest mod să obțină egalitatea poporului român cu celelalte națiuni din Ardeal, libertatea și independența sa.

Inocențiu Micu, românul „care avu curajul a facere pași pentru edificarea casei politice a națiunii române"

Începuturile lor coincid cu acțiunile întreprinse de episcopul B'ajului, **Inocențiu Micu** care, după expresia istoricului Al. Papiu Ilarian, **„fu cel dintîi român din Transilvania care avu curajul a facere pași pentru edificarea casei politice a națiunii române"**, pași pe care avea să-i ispășească apoi printr-un exil de 24 de ani la Roma și cu moartea, ca și Nicolae Bălcescu, printre străini.

La începutul secolului al XVI-lea, după înfrîngerea maghiarilor la Mohacs (1526) de către Soliman Magnificul, Transilvania a devenit, sub suzeranitatea turcească, **principat autonom**, avînd același regim ca și principatele de peste Carpați — Moldova și Țara Românească. Între principii celor trei țări, și îndeosebi în epoca lui Matei Basarab, Vasile Lupu și George Rakoczi II au existat strînse legături politice și culturale, sprijinindu-se reciproc împotriva suzeranității otomane. La 1683, o dată cu respingerea turcilor din fața Vienei, teritoriile controlate de aceștia în Ungaria și Transilvania au căzut rînd pe rînd sub dominația împăraților de la Viena. Efectiv, stăpînirea Habsburgilor în Transilvania se instalase încă de la 1688, ea fiind recunoscută, sub amenințarea cu forța, de către ultimul principe al Transilvaniei, Mihail Apafi, refugiat la Făgăraș, printr-o declarație semnată de consilierii săi, la 9 mai 1688, în fața generalului austriac Caraffa. Declarația a fost acceptată apoi și de către dieta de la Făgăraș, la 13 mai. De acum înainte Transilvania — numită **Mare Principat** — va deveni una din numeroasele provincii stăpînite în mod samavolnic de împărații habsburgi.

Baza juridică a noii stăpîniri avea să fie confirmată printr-o diplomă împărătească semnată de Leopold I — **diploma leopoldină** — dată de împărat în 1691. Prin această diplomă se confirmau toate prerogativele și privilegiile anterioare ale nobilimii celor trei națiuni ardelene — maghiarii, secuii și sașii — fără a se face nici o mențiune despre poporul român, care rămăsese ca și mai înainte, atît el cît și confesiunea sa religioasă (confesiune ortodoxă), nerecunoscut ca națiune și organizație bisericească. Populația românească, iobăgită în cea mai mare parte, era considerată numai ca o populație tolerată atîta timp cît le va plăcea domnilor ei. Pentru ea nu exista nici un drept legal care să-i asigure existența și dezvoltarea.

Împotriva acestei situații s-a ridicat Inocențiu Micu, care a cerut împărătesei Maria Tereza ca românii să fie considerați ca a patra națiune în Transilvania și, totodată, ca ei să poată participa, prin reprezentanții lor, la lucrările dietei transilvane, în care atunci nu figura nici un român.

Cum suplicele lui Micu au fost trimise de împărăteasă spre dezbatere și hotărîre dietei ardelene, aceasta a răspuns împărătesei următoarele: „Episcopul și clerul unit cer niște lucruri pe care nimenea nu le-a cerut vreodată de la strămunii noștri, și nu le va putea cere nici de la urmașii noștri. Cer aceea ce păgubește în gradul cel mai mare legile și scutințele cele mai vechi dobîndite de la regi și principi... Cer ceea ce răstoarnă din temelie drepturile și libertățile avute pînă acum, în pace, din partea națiunilor patriei, care de fapt clatină și tulbură întreg sistemul acestei țări păstrat pînă acum în ordine bună atît în cele religioase cît și în cele politice și economice. În fine, cer ceea ce clerul bisericii plebei valahe, după firea ei binecunoscută nu i se cuvine niciodată. La aceste cereri nemaiauzite și foarte înfricoșate ale episcopului... nouă nu este lerat a răspunde, nefiind autorizați și pregătiți a ne declara într-o chestiune atît de importantă și de neașteptată".

Suplicele lui Inocențiu Micu, care a **murit ca un martir la Roma, nu a avut** astfel nici un efect, situația politică a românilor menținîndu-se aceeași și, în același timp, agravîndu-se situația iobagilor. Aceștia au răspuns prin marea răscoală de la 1784, care, sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan, a cutremurat toate văile și piscurile Munților Apuseni.

Speranțe dintre cele mai înalte, prin care și speranța deșartă în însăși bunăvoința împăratului Iosif al II-lea, fiul Mariei Tereza, s-au aprins atunci în toate inimile iobagilor. Răscoala a avut un imens răsunet în toate părțile Europei, dar conducătorii ei au murit trași pe roata de la Alba-Iulia, iar iobăgia și-a păstrat aceeași duritate.

Răsunătorul Supplex libellus valachorum

Revendicările lui Inocențiu Micu, revendicările întregului popor român n-au încetat a se manifesta însă nici după această tragedie, fiindcă ele vor fi reluate din nou sub forma unui supplex, care va lua și el drumul Vienei. Este vorba de acel răsunător **Supplex libellus valachorum** din anul 1791, la baza căruia se afla gîndirea politică luministă a exponenților **„Școalei ardelene": Samuel Micu, George Șincai, Petru Maior, Ion Budai-Deleanu, Ioan Piuaru Molnar, Ion Para** și a altora. Cu argumente lărgite aceștia au reluat tezele lui Inocențiu Micu, cerînd cuvenitele drepturi pentru întreaga națiune română din Transilvania.

Pe baza constatărilor istorice, autorii Supplexului afirmau astfel că **„nu venetică**, cum susțineau asupritorii, **ci veche, și mult mai veche decît toate celelalte națiuni este națiunea română din Transilvania** — formată și așezată aici înainte de venirea și colonizarea ungurilor și sașilor, și în același timp și cea mai numeroasă, ea purtînd cele mai multe și mai grele sarcini ale patriei.

Pentru curmarea fărădelegilor și abuzurilor la care era supusă națiunea română, suplicanții cereau ca numirile odioase și numirile de ocară ca **„toleraţi, nesocotiți între stările patriei și altele de acest fel care, ca niște pete din afară, au fost intipărite fără drept și fără de lege pe fruntea ei — să fie îndepărtate, revocate și desființate în mod public, și astfel națiunea română să fie repusă în folosința tuturor drepturilor ei civile și politice. Națiunii române** — se adăuga mai departe — **să i se restituie între națiunile regnicolare același loc pe care l-a avut înainte de uzurparea lor, iar clerul acestei națiuni, de asemenea nobilimea și plebea, atît cea orășenească cît și cea rurală, să fie socotite și tratate în același fel ca și clerul, nobilimea și plebea națiunilor conlocuitoare, să fie părtașe la aceleași beneficii."**

În continuare se cerea ca în comitate, scaune, districte (numele unor unități administrative) și comunități orășenești, cu ocazia alegerii slujbașilor și a deputaților în dietă, precum și cu ocazia înaintărilor în slujbe, să se procedeze în chip just, în număr proporțional și față de persoanele din această națiune. Numele comitatelor, scaunelor, districtelor și comunităților orășenești să-și aibă denumirea și de la români, iar cele în care celelalte națiuni covîrșesc numărul să și-l ia de la acestea sau să poarte nume mixt, **ungurescromânesc, săsesc-unguresc**, sau, în sfîrșit, înlăturîndu-se cu totul numirea luată de la o națiune sau alta,... să-și ia numele acela pe care și pînă acum îl purtaseră după rîuri sau cetăți și să se declare că toți locuitorii principatului, fără deosebire de națiune sau religie, trebuie să se folosească și să se bucure de aceleași libertăți și beneficii și să poarte aceleași sarcini pe măsura puterii lor.

În încheiere se cerea dreptul la o adunare națională care să dezbată toate revendicările Supplexului și să facă apoi propuneri concrete Împăratului pentru rezolvarea întregii probleme.

Supplexul a fost înaintat Împăratului Leopold al II-lea de întreaga națiune română din Transilvania prin **Ioan Bob** de la Blaj, **Gherasim Adamovici** de la Sibiu.

Nici în urma acestui **Supplex** situația socială și națională a românilor din Transilvania nu avea să se schimbe prea mult. Dieta Transilvaniei s-a opus cu aceleași argumente, cu care respinsese memoriile lui Inocențiu Micu cu o jumătate de veac mai înainte.

Proclamația de pe Cîmpia Libertății

Un ecou mai larg și anumite consecințe pozitive va avea Proclamația de la 1848, rostită pe Cîmpia Libertății de la Blaj (3/15 mai), precedată de discursul rostit de **Simion Bărnuțiu** la 2/14 mai.

În această proclamație, operă a generației pașoptiste reprezentată de **Simion Bărnuțiu, George Barițiu, Timotei Cipariu, A. T. Laurian, Aron Pumnul**, fără a

Ardealului

O chingă de munți ne desparte
Și stîlpii cu steme străine,
Dar mreje și piedici de moarte
Stau proptă-ntre noi și-ntre tine.

Țintindu-și privirea viteză
Din culmea ce-amenință cerul,
Cu mîna pe pușcă oftează,
Privindu-te lung, grănicerul,

Cînd vede largi cîmpuri bogate,
Tăiate de ape domoale,
Cu grîne de vînt legănate
Și codri sălbatici la poale...

Cuprins ca de-o aspră mustrare
Se-ntoarce tîrziu către țară,
Din munți, peste văi, pîn'la mare,
O trece sub ochi și-o măsoară.

V. VOICULESCU

uita de **Andrei Șaguna**. Și totodată de tinerii revoluționari **Avram Iancu, Al. Papiu Ilarian, Ion Pușcariu, Ion Buteanu, Petre Dobra**, se cuprind nu numai revendicările de ordin provincial, ca în Supplex, ci totodată și revendicările de ordin general cuprinse în programele tuturor revoluțiilor europene.

Punctul de plecare al acestor revendicări, dezbătute și popularizate prin presa anterioară anului revoluționar, și îndeosebi prin periodicele lui **George Barițiu** de la Brașov **(Gazeta Transilvaniei, Foaia pentru minte, inimă și literatură)** și ale lui **Timotei Cipariu** de la Blaj **(Organul luminării, Organul național)** a fost, în ceea ce privește partea lor națională, **Supplexul de la 1791**, mult amplificate însă. Alături de acesta se cuvin menționate și contactele avute cu gîndirea patriotică socială a revoluționarilor de peste Carpați, în primul rînd gîndirea lui **M. Kogălniceanu** și a lui **N. Bălcescu**, care au contribuit la elaborarea teoretică a conceptelor referitoare la unitatea națională.

La Blaj s-au preconizat astfel, ca **„Națiunea română, răzimată pe principiul libertății și fraternității, pretinde independența sa națională, în respect politic ca să figureze în numele său, ca națiunea română să-și aibă reprezentanții săi la Dieta țării, în proporțiune cu numărul său, să-și aibă dregătorii săi în toate ramurile administrative și judecătorești și militare în aceeași proporțiune și să se servească de limba sa în toate trebile ce se ating de dînsa atît în legislațiune cît și în administrațiune. Ea pretinde pe tot anul o Adunare Națională Generală".**

De mare importanță și semnificație pentru nivelul gîndirii sociale românești, a fost punctul al III-lea al Proclamației, prin care se declara că națiunea română, ajungînd la consecința drepturilor individuale omenești, cere fără întîrziere **desființarea iobăgiei fără nici o despăgubire din partea țăranilor iobagi**, atît în comitate cît și în districte, scaune și granițe militare. Ea cere totodată și desființarea dijmelor ca a unui mijloc de contribuție împiedicătoriu economiei.

De pe poziții ardelene se arată că „națiunea poftește totodată ca dările ce s-au pus pe turmele de oi și vite ce pășteau în țările vecine (în Moldova și Țara Românească)" să se șteargă cu totul, ele fiind o piedică în calea industriei și a comerțului.

Mai departe se cerea desființarea dijmelor, a zeciuielii și, pe plan politic și juridic, **„libertatea de a vorbi, de a scrie și a tipări fără de nici o cenzură, prin urmare pretindea libertatea tiparului pentru orice fel de cărți, de jurnale și de altele, fără sarcina prea grea a cauțiunii, care să nu ceară nici de la jurnaliști, nici de la tipografi".**

Adunarea mai pretindea asigurarea libertății personale, libertatea întrunirilor, introducerea curților cu juați, înființarea miliției și a gărzilor naționale care, la unitățile românești, să aibă steag român, înființarea unei comisii mixte pentru stabilirea hotarelor moșiilor și pădurilor, ale pămîntului comun și ale pămîntului iobagilor, restituirea pămînturilor din regiunile ocupate de sași în dauna românilor, dotarea clerului român din bugetul statului, înființarea de școli în toate satele și orașele — școli printre care să se afle gimnazii (românii nu aveau pînă atunci în Ardeal decît un singur liceu, la Blaj), școli tehnice și seminarii și totodată o **Universitate românească**, purtarea în comun a tuturor sarcinilor după starea și puterea fiecăruia și totodată ștergerea privilegiilor. La punctul al XV-lea se pretindea o **Constituție nouă pentru Transilvania**, bazată pe libertate, egalitate și fraternitate, precum și noi coduri civile, penale și comerciale bazate pe aceleași principii.

Punctul al XVI-lea se referea la unirea Transilvaniei cu Ungaria, cerută de Dietele maghiare, precizînd că națiunea română cerea ca **„conlocuitoarele națiuni nici decum să nu ia la dezbatere cauza unirii cu Ungaria, pînă cînd națiunea română nu va fi națiune constituită și organizată cu vot deliberativ și decisiv în camera legislativă, iar din contră dacă Dieta Transilvaniei ar voi totuși a se lăsa la pertractarea aceleiași uniri, de noi fără noi, atunci națiunea română protestează cu solemnitate".** Masele țărănești, strigînd pe Cîmpia Libertății, în legătură cu propunerea Dietelor maghiare ca Transilvania să fie unită cu Ungaria: **Noi vrem să ne unim cu țara!**

Adunarea — la care au participat și unii exponenți ai revoluției din Moldova și Țara Românească, în frunte cu **Alexandru Ioan Cuza, Alexandru Russo, George Sion, Dimitrie Brătianu** și alții — a trimis apoi cîte o delegație dietei din Cluj și împăratului de la Viena, pentru a prezenta rezoluțiile votate și pentru a le cere să țină seamă de voința poporului român. Nici Dieta și nici împăratul n-au acordat însă petiției de la Blaj mai multă atenție decît s-a arătat de către înaintașii lor suplicelor lui Inocențiu Micu și Supplexului de la 1791, Transilvania, împotriva voinței majorității zdrobitoare a fiilor ei, fiind anexată la Ungaria. În condiții puțin satisfăcătoare, care vor da naștere apoi la numeroase agitații și procese, s-a decretat însă desființarea iobăgiei și apoi, în 1853 și 1854, improprietărirea foștilor iobagi.

Conferința națională de la Miercurea (Sibiu)

Lucrurile efectuîndu-se **de noi fără noi**, — cum spunea Bărnuțiu — și independența Transilvaniei fiind o comoară scumpă tuturor românilor, vechea rezistență a fost continuată cu aceeași îndîrjire, situația creată avînd o rezolvare pur oficială.

Cu aceiași ochi a fost privit de către români și Dualismul austro-maghiar din 1867, el reprezentînd, sub egida împăratului Francisc Iosif I, exclusiv fructul înțelegerii dintre aristocrația austriacă și aristocrația maghiară, autonomia Transilvaniei fiind sacrificată acestor combinații de politică internă.

Dealtfel, la 8 martie 1869, prin Conferința națională de la Miercurea (Sibiu), reprezentanții **Partidului național român** — continuatorii tradițiilor revoluționare — **au hotărît să nu recunoască anexarea Transilvaniei la Ungaria și să nu participe în nici un fel la lucrările Parlamentului din Budapesta, și să se abțină de la orice colaborare cu acest parlament.**

Prin această conferință s-a inaugurat așa-zisa politică pasivistă, care nu însemna însă altceva decît o luptă deschisă pentru redobîndirea independenței Transilvaniei.

Memorialul lui Barițiu

Lupta împotriva dualismului austro-ungar s-a urmat necontenit pînă la 1 decembrie 1918, etapele ei fiind marcate de **Memorialul lui Barițiu**, din 1881, cînd s-au unit într-un singur partid — **Partidul Național Român** — toate forțele politice ale românilor din Ardeal, Banat și celelalte provincii de peste munți, și ale **Memorandumului** din 1892, alcătuit și prezentat împăratului Francisc Iosif I cu prilejul împlinirii a 25 ani de la proclamarea dualismului.

În „Memorialul" din 1881, compus și publicat din însărcinarea Conferinței generale a reprezentanților alegătorilor români, se arăta în încheiere, că **națiunea română niciodată și în nici o împrejurare nu se putea împăca cu sistema dualistă, că ea va insista cu perseverență demnă ... pentru realizarea exactă, sinceră și bine păzită a programului său.**

VASILE NETEA

Sport

Bratislava, ultima escală spre Paris!

● Pentru 30 noiembrie, tricolorii dețin două șanse din trei ● Partida Cehoslovacia – Italia a eliminat Suedia! ●

Un meci cîștigat e un meci cîștigat!

Corespondența mea de trimis special pentru o jumătate de zi în Republica Cipru o veți parcurge, dacă se va întîmpla bineînțeles acest lucru, la o săptămînă după consumarea evenimentului care face, să zicem așa, obiectul discuției ; mai mult, partida de fotbal de la Limassol, dintre România și Cipru, din preliminariile Campionatului european, căci acesta e evenimentul, ați urmărit-o în direct și, bănuiesc, cu sufletul la gură, la radio sau la televizor, iar semnificațiile și implicațiile sale vi le-au pus deja în față, întoarse cu multă competență pe toate fețele, colegii de la celelalte publicații. Handicapat deci de graficul de apariție al revistei — las' că și meciurile de miercuri nu sînt chiar în acord cu acest grafic pe care, de cînd cu victoriile în arena europeană, fotbalul ni-l dereglează sistematic — aș putea încerca o soluție salvatoare : să aleg din ideile interesante ale celorlalți, să le însumez și să le prezint ca fiind ale mele. Se practică ! Și-apoi, la urma-urmei, ce-ar fi de reproșat în asta, cu ce argumente ?! În definitiv, n-am văzut meciul împreună, din aceeași parte a stadionului ? Nu ne aflam și noi, pe-acolo, prin preajmă cînd nu știu care coleg discuta cu ziaristul acela suedez ? Sau ce vină poți să-i găsești cuiva că un cunoscut comentator sportiv își testează ideile — metaforă rostindule cu voce tare și cînd să le aștearnă pe hîrtie renunț la multe din ele din simplul motiv că memoria unora lucrează ca un stenograf ? În paranteză, mărturisesc admirația pentru colegul care a scris că pe stadionul „Tsirion" s-au aflat 5 000 de spectatori intrînd în contradicție cu cei care au dus numărătoarea pe la 12 000. Că mai aproape de adevăr sînt aceștia din urmă n-are importanță. Dacă nu-i greșeală de dactilografiere sau de culegere înseamnă că stimatul coleg a scris numai ce a văzut cu ochii săi (de unde ne aflam noi, se vedea doar o tribună !) și asta oricum e mai cinstit decît să asiști la dialogul pe care un alt coleg îl poartă în limba greacă cu niște ziariști cipriоți și să te lauzi cititorilor cu mărturisile pe care aceștia ți le-au făcut ție, personal și încă deschis.

Atunci eu, refuzînd o astfel de soluție, ce-aș putea să adaug oare informațiilor pe care le dețineți deja și cu ceaș putea contribui la clarificarea unor fapte care, la această oră, ne sînt în egală măsură de clare tuturor ? Cu nimic altceva decît poate cu rostirea unor amănunte reținute sub nuanță, incriminată deseori, de impresie.

● Drumul de la București la Larnaca, aproape trei ore cu avionul în condiții meteorologice nu tocmai favorabile, și de la Larnaca la Limassol, vreo 70 de kilometri cu autocarul pe parcursul cărora mersul pe stînga șoselei ne-a instigat permanent reflexul de apărare, mi s-a părut mai scurt, mult mai scurt, decît drumul de la Limassol la Larnaca si de aici la București : Deși l-am străbătut cu aceleași mijloace și în conditii meteo îmbunătățite. La ducere inimile ne zvîcneau în ritmul unui singur gînd : să facem scor ! La întoarcere, în timp ce fotbaliștii nu păreau deloc obosiți, nouă celorlalti parcă ne turnase cineva plumb în picioare. De unde se vede că nerăbdarea scurtează distanțele, iar victoria îi obosește mai mult pe cei de pe margine.

● Cea mai mare cucerire din ultimul timp a fotbaliștilor nostri — mă gîndesc la cei din națională, dar faptul a putut fi observat și la echipele de club fruntașe, Universitatea și Dinamo, este calmul. La Limassol, în preajma minutului 78, adică a minutului în care acest excelent jucător Bölöni a fructificat, printr-o lovitură de cap, centrarea lui Klein, mai toți cei care sufeream în postură de spectatori, unii cu multă experiență în analize de joc, ajunsesem să ne temem de rezultat și să credem că un egal nu-i chiar de lepădat. Cipriotii arătau o vitalitate și dăruire exemplare, alor noștri le reușeau prea puține, primii la minge erau cei mai adesea adversarii și minute în șir din începutul reprizei a doua pericolele vizau mai cu seamă careul lui Lung. Încrederea noastră începuse să piardă serios din înălțime. Doar ei, fotbaliștii, erau în continuare calmi. De pe margine și mai ales dacă te uitai și la ceas, stăpînirea lor de sine o puteai confunda cu inconștiența unui mecanism. Calmul acesta ne-a adus victoria. De aici și vorba : să ne păstrăm totdeauna calmul !

● Stadionul din Limassol n-are peluze. Are doar două tribune sub formă de semicerc, supraetajate și în care încap pînă la 20 000 de spectatori fie ziua, fie în nocturnă. Absența peluzelor nu înseamnă un lucru neterminat, așa cum se arăta la Giulești, ci o interesantă idee arhitectonică. Spațiul obișnuit al peluzelor a fost conceput ca două uriașe ferestre-vitrine în care se poate vedea tot ceea ce are specific peisajul cipriot : într-o parte marea și portul, în cealaltă stînca și măslinul. Cît privește starea terenului în respectiva zi, o precizare : el a dezavantajat și echipa noastră — stratul de gazon înmuiat părea un covor persan ros pe un parchet proaspăt lustruit — dar și echipa gazdă. Două zile înainte de meci plouase cît de obicei în doi ani !

● Cînd se termină bine, totul pare să fi fost bine. Deși, cred că ați constatat și dumneavoastră n-a fost chiar așa ! Cu acest 1—0, vorba lui Ioan Chirilă, „am făcut 11 puncte și mai avem de jucat". Dar trebuie s-o facem în alt fel. Adică, eliminînd scăderile, nesiguranța manifestată în comportarea unor jucători și nesincronizările din ansamblul echipei. Pentru partida următoare, de la Bratislava, care este pentru noi ultima carte, nu trebuie cedat în nici un fel unor idei insuficient verificate. Trebuie mers pe lucruri sigure și pe acele formule care pot asigura cît mai multă certitudine în atingerea țelului. În această perioadă decizia antrenorilor nu trebuie îndemnată spre escamotarea greșelilor și a lipsurilor, cum se întîmplă după o victorie. În acest sens, este de remarcat că în structura echipei prezența jucătorilor Ștefănescu, Bölöni, Lung, Ungureanu, Cămătaru au fost generatoare de calm și siguranță. Alții precum Klein și Nicolae au fost utile și pe măsura așteptărilor, iar alții ca Multescu și Coraș ori au primit partituri neadecvate, ori nu le-au prea înțeles ei.

● Nu știu cui să exprim cuvenitele mulțumiri pentru drumul acesta, dar lăudînd ideea și pe autorii ei o fac nu pentru a-mi achita măcar în parte costul biletului, ci pentru faptul că, aflîndu-ne la acest meci în deplasare, redactori de la mai toate publicațiile bucureștene am trăit și în acest fel sentimentul că începem să aparținem unui fotbal mare. Eram la masa presei din Limassol mai mulți ziariști români decît cipriоți. Așa cum se întîmplă, invers, la masa presei de la stadionul 23 August, cînd joacă la noi vreo echipă engleză.

NICOLAE ARSENIE ■

La închiderea ediției

Miercuri seara, Cehoslovacia a întrecut Italia cu 2—0, meciul Cehoslovacia — România din 30 noiembrie (Bratislava) urmînd să decidă care dintre cele două formații vor juca la Paris ! Asta pentru că liderul actual al clasamentului grupei, Suedia, a ieșit din cursă, el urmînd să fie detronat sau de România (la rezultat egal sau victorie, cazuri în care tricolorii ar acumula 12 sau 13 puncte, față de 11 ale suedezilor) sau de Cehoslovacia, un succes al acesteia, la orice scor (dacă el va fi la limită, echipa lui Havranek ar beneficia de clauza numărului mai mare de goluri înscrise, ca marcînd pînă acum, ca și Suedia, 14, dar avînd +8 față de +9 ale nordicilor), asigurîndu-i calificarea.

Așadar, tricolorii dețin două variante de cîștig din trei ! Totul stă în puterea lor ! Hai, băieți, n-a mai rămas decît un hop de trecut, noi toți, de la mic la mare, sîntem alături de voi ! Vă dorim mult succes și avem convingerea, cunoscîndu-vă, că sînteți în măsură să-l obțineți !

Vă invităm să-l desemnați pe

CEL MAI BUN FOTBALIST AL ANULUI

Conform obiceiului, dar mai devreme decît altădată, revista noastră inițiază tradiționalul sondaj de sfîrșit de an menit să-l desemneze, prin votul publicului, al tehnicienilor, al ziariștilor etc., pe CEL MAI BUN FOTBALIST ROMAN AL ANULUI 1983.

Vă invităm, stimați cititori, să vă exprimați opțiunile dumneavoastră, expediindu-le pe adresa : Revista „Flacăra", București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341, menționînd pe plic „anchetă fotbal". Vom lua în calcul toate scrisorile iscălite avînd ca ultimă dată a poștei (înscrisă pe plic) 10 decembrie. Pe parcurs, vă vom ține la curent cu noutăți privitoare la desfășurarea acțiunii, publicînd eventual și unele clasamente intermediare.

Așteptăm preferințele dumneavoastră și vă dorim cît mai multă inspirație ! Apreciem că, într-un an mai bun pentru fotbalul românesc, aveți de unde alege ! Ne gîndim, de pidă, la Ștefănescu, experimentatul căpitan al echipei naționale, ajuns la deplină maturitate sportivă, la Bölöni, „motorul" reprezentativei și autorul memorabilelor goluri din partidele cu Italia și Cipru, la Lung, constant și sigur de-a lungul întregului sezon, la Multescu, conducătorul de joc al învingătoarei lui Hamburg, la Cămătaru, vîrful de atac mereu percutant, dar și la Moraru, Rednic, Iordache, Nicolae ș.a. De ales însă, dincolo de aceste sugestii, veți alege dumneavoastră ! Repetăm invitația de a vă iscăli : nici o scrisoare anonimă nu va fi luată în considerare ! Aveți cuvîntul !

La peluză

Este victorie

A fost un meci urît la Limassol, urît și mocirlos în cursivitate, uscat în fantezie, un alt sport parcă. Mulți dintre noi, optimiștii, se pregătiseră ca pentru un regal, doritori să stoarcă chiar și de aici emoțiile marilor finale, emoții de care în fotbal am avut parte tot atît de puțin, pe cît de mult le-am rîvnit.

Socotesc însă că tocmai uscăciunea acestui joc este și principala lui virtute, fundamentala sa semnificație. Dacă ne aducem aminte bine, echipa națională de fotbal a României rareori a fost eliminată din competițiile internaționale de anvergură de către Anglia, R.F. Germania sau Italia, marile puteri fotbalistice ale continentului. În altă parte ne-am împotmolit noi; exact cînd ne-a fost lumea mai dragă și viața mai roz, cu Elveția acasă sau mai știu eu ce altă amatoare... Dar apropo de Elveția, vă mai aduceți aminte ce cap de țară făcusem din acel meci, doamne, ce rușine !— în loc să cîntărim cu măsurile înscrise în tabelele competițiilor de durată ?

Iată ce a făcut Lucescu : a învins o mentalitate, străvechea și frumoasa noastră mentalitate după care orice meci trebuie privit ca o finală. O prostie. Finala e în altă parte. Limassol nu a fost decît o etapă, o treaptă obligatorie și nimic altceva, o haltă la care nu privește nimeni și de la care nu se așteaptă decît semnalul de trecere spre gara caa mare. Lucescu a retrocedat fotbalului nostru mentalitatea de competiție. Am avut nevoie de victorie, am obținut-o. Fără schimbări spectaculoase de echipă. Fără formule descoperite peste noapte. S-a jucat cu un adversar tenace, pe care l-am învins fără strălucire fiindcă strălucirea este apanajul altor locuri, altor echipe...

Victoria de la Limassol este, în semnificații, mai roditoare chiar decît aceea de la Stockholm.

Buturugi mari am mai răsturnat noi și altădată : la Londra, în Italia...

Să înfringem buturuga mică exact cînd am avut nevoie s-o înfringem, în al doisprezecelea ceas, nu-mi amintesc să se mai fi întîmplat de la Angelo încoace.

NICOLAE CRISTACHE ■

FAIR PLAY

Fără violență!

Incidentele din tribunele stadionului de la Rotterdam, în timpul meciului Feiyenoord — Tottenham disputat la 2 noiembrie în Cupa U.E.F.A. (30 de răniți, dintre care 11 spitalizați în stare gravă), sînt amplu comentate de presa internațională. Se trage încă un semnal de alarmă (al cîtelea ?) privind violența de pe stadioanele de fotbal care a redevenit o problemă la ordinea zilei.

Admirația greșit înțeleasă față de club poate face ca masa de suporteri să devină fanatică, dură, din cauza patriotismului local prost înțeles. Unii oameni sînt supuși tentației de a considera rezultatele înregistrate pe terenul de sport, ca unul din modurile de exprimare ale confruntărilor din alte domenii. Îngrozitoare absurditate ! Păcat că nu s-au găsit alte cuvinte pentru „bătăliile" sportive decît acelea care se folosesc în război. Sportul este adeseori victima acestei confuzii. Fiindcă, în finalitatea sa, el este contrariul războiului, deci al violenței.

Publicul iubitor de sport pe plan mondial, conducătorii conștienți ai activității sportive din unele țări, îndrumătorii sportului pe plan internațional, și îndeosebi ziariștii sportivi, au constatat cu îngrijorare în ultimul timp că abuzurile tot mai frecvente ale unor spectatori denaturează aproape total adevăratul profil al sportului. Fair-play-ul trebuie impus tot mai mult în arena internațională ca un principiu indispensabil al moralei sportive.

Actul de înființare a Premiului internațional fair-play „Pierre de Coubertin" a constituit unul din documentele cele mai importante ale istoriei sportului modern. Glasul impunător care a răsunat astfel : „Fair-play-ul este în pericol !" s-a adresat prezentului și viitorului. Din păcate, acest avertisment mai este valabil și acum. Lipsa de respect transformă uneori terenurile de sport într-un cîmp de lupte (la ultimul campionat european masculin de baschet, meciul Italia — Iugoslavia s-a întrerupt multe minute din cauza încăierării dintre cele două echipe plus rezervele, unii jucători ajungînd chiar pe masa juriului de unde împărțeau lovituri cu picioarele ! !), lipsa de respect față de arbitrii, însoțită de insulte și lovituri, încep să devină atît de frecvente în eșaloanele inferioare ale fotbalului nostru (vezi relatările de la ședințele comisiei de disciplină), încît se impun măsuri hotărîte, fără menajamente pentru orgoliile locale. Asemenea manifestări îi îngrozesc pe părinți, care, din această cauză, nu mai sînt dispuși să-și îndemne copiii să practice o activitate ce nesocotește autoritatea arbitrului și spiritul jocului.

Oamenii, spunea Pascal, simt plăcerea să urmărească o minge. Stadioanele de azi sînt amfiteatrele și templele de odinioară. Ele string mulțimile, le desfată, le excită, le fac să iasă din ele însele. Stadioanele de astăzi sînt cratere de vulcani, cu lavă la temperaturi de 100 000 de spectatori. Maracana, Bernabeu, Wembley, San Siro, 23 August (ce frumos a „ars" stadionul Capitalei noastre la meciurile România — Italia și Dinamo — Hamburg ! Ce mîhnire au provocat însă, pe același stadion, fluierăturile unor haimanale la adresa echipei noastre campioane după numai cîteva zile de la o mare performanță...). Sînt stadioane în lume în care galeriile sînt conduse de dirijori cu miraculoase baghete, cu tineri care cîntă spontan și cu plăcere îndemnuri la luptă și la victorie. Aproape toate cluburile își au îndemnurile lor. La noi, în ultimul timp, echipele unui mare club bucureștean oferă cu regularitate flori partenerilor de întrecere și spectatorilor din orașele în care joacă. Competițiile trec, prieteniile trebuie să rămînă.

Încheiem aceste reflecții cu regretul că o parte a spectatorilor meciului de rugby România — Țara Galilor (cu siguranță nu cei din „familia" acestui sport) au fluierat în timp ce oaspeții se pregăteau să execute lovituri de pedeapsă. Păcat, pentru că nici o disciplină sportivă nu este atît de aproape de noțiunea de fair-play ca rugbyul. În contrast cu această atitudine a unor spectatori (care se credeau probabil la fotbal), gestul jucătorilor galezi care, la ieșirea din teren, au format un culoar al prieteniei aplaudîndu-i pe ai noștri, învingători străluciți. Așa am văzut că se întîmplă mereu în lumea rugbyului. Și niciodată, sau foarte, foarte rar, în cea a fotbalului !

CRISTIAN ȚOPESCU ■

O victorie magnifică

• „Echipa României bate la porțile Turneului celor 5 națiuni" („Daily Telegraph") •

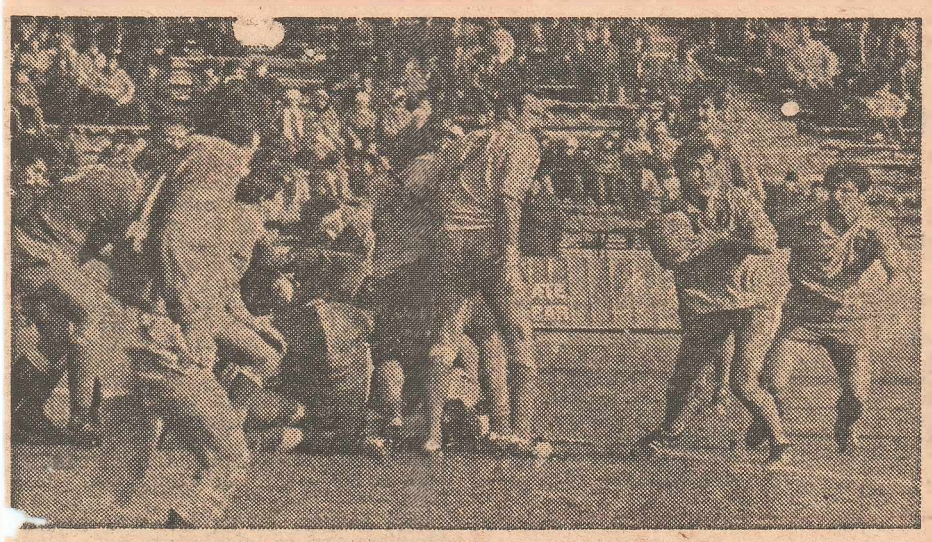

Pe treisferturi, tricolorii au fost de neoprit

De cîțiva ani, de cînd s-a instaurat această rubrică la revista „Flacăra", am avut bucuria persistentă a cronicarului sportiv hărăit de zeii Olimpului să anunțe și să comenteze numai succese de partea favoriților săi ! Și încă ce succese !

Ultimul dintre ele, **România — Țara Galilor : 24—6 (7—3)**, obținut într-o manieră categorică și printr-un joc de înaltă ți[illegible] atît în ceea ce privește fair play-ul [illegible]tei cît și evoluția tehnică a celor două echipe, s-a desfășurat sîmbătă trecută pe Stadionul „23 August" din Capitală.

Așteptat cu înfrigurare, de ambele părți, meciul s-a desfășurat într-un cadru sărbătoresc, cu o mare afluență de public tineresc și cu participarea multor ziariști internaționali de specialitate. Constituind o veritabilă premieră pentru suporterii sportului cu balonul oval din țara noastră, întîlnirea a fost urmărită cu deosebit interes și de către milioane de telespectatori români (care așteptau cu sufletul la gură și pe aceea a fotbaliștilor naționalei, de la Limassol) precum și de avizați observatori occidentali.

Într-o declarație anterioară, **Ray Williams**, secretarul general de la **Welsh Rugby Union**, se arătase destul de prudent: **„Țara Galilor va trebui să fie în cea mai bună formă pentru a ieși bine la 12 noiembrie !"** Cu atît mai mult ne bucurăm că nu poate fi vorba de o victorie întîmplătoare ! Dealtfel și noi așteptam cu încredere și doream un rezultat convingător în această epocală confruntare, drept revanșă pentru acel scor minim (12—13), pe care îl obținuserăm în 1979, contra acelorași „draci roșii", chiar pe **Arms Park**.

Într-un sonet festiv din elegantul „program" editat de F.R. Rugby cu această ocazie, îmi mărturiseam, laolaltă cu toți suporterii noștri, această nezdruncinată încredere în forțele noastre, prin următoarele distihuri : **„Alături cu galezii vom cînta : / Era atît de verde valea mea ! / Dar vom cînta și-un cîntec popular / Ornat cu frunză verde de stejar ! / O ramură mă simt din codrul verde : / Hai România ! — Astăzi nu se pierde !"**

Și într-adevăr, abnegația patriotică a jucătorilor noștri, avîntul lor, împrospătat permanent printr-un efort de autodepășire și perfecționare conștientă, nu ne-au dezamăgit cîtuși de puțin, ba încă, nu numai că n-au pierdut, dar componenții echipei naționale de rugby s-au dăruit total unei victorii absolute în ambele compartimente și la un scor concludent, care, fără opoziția inexplicabilă a arbitrului central, francezul **Jean Claude Yche**, ar fi putut lua proporții chiar din prima repriză. În decursul meciului, în afara celor patru eseuri consemnate oficial pe foaia de arbitraj, românii au mai înscris încă trei încercări, anulate pentru subiective aprecieri de „en avant" dintre care, cel puțin unul constituie o eroare flagrantă ! Impresia noastră a fost că arbitrul francez, din dorința de a ține meciul în mînă printr-un scor strîns, l-a fragmentat continuu, mai ales în prima parte, stăvilindu-se atacurile impetuoase și execuțiile tehnice care, de data asta, ne-au mers cu deplină eficacitate.

Un singur punct nevralgic, ca dealtfel și în alte ocazii, l-a constituit postul de fundaș, unde **Vasile Ion** se dovedește în continuare incompetent, prin incertitudinea prizei la balon și plasamentul defectuos, creînd inutil pericol și dubii întregii formații !

Propunem reconsiderarea acestei acute probleme, preferînd soluționarea ei prin selectarea, preferențială în ordine, a următorilor fundași de vocație : **Codoi** (Steaua), **Tudose** (Gr. Roșie), **Dan Cojocaru** (Sp. studențesc) și **Dinu** (Vulcan), lucrîndu-se în mod special cu fiecare.

Aportul grămezii noastre a fost impresionant și hotărîtor, atît în momentele fixe de grămadă și margine, cît și în molurile mobile, cu rulări inspirate și susținute colectiv, cît și în grămezile deschise, cu regrupări și atacuri instantanee, evoluînd într-un evantai de procedee diverse, cu un registru variat și util.

Atenționăm totuși unele „căderi" nepermise ale pilierilor, în linia primă a grămezii ordonate, care ne-au atras nedorite penalizări, precum și tentația liniei a treia spre ofseid !

În schimb, de data asta, repliajul a funcționat mai bine și mai circumspect în fazele defensive, dar încă perfectabil, în cele de atac !

Din cele patru eseuri, două au fost înscrise tocmai de către înaintași, cu participare colectivă, prin **Caragea** (min. 18) și **Murariu** (min. 64), iar **Rădulescu** a fost implicat direct în cel realizat de centrul **Lungu** (min. 72). Pentru treisferturi, dintr-o excelentă intrare a lui **Paraschiv, Aldea** a marcat impetuos la colț. Uvertura **Alexandru** a deschis bine fazele de atac, dar nu a fost „în picior" ratînd poziții favorabile, atît la loviturile de pedeapsă, abundente, cît și la dropuri. Centrii **Lungu** și **Marghiescu** au avut un bun aport defensiv și constructiv în atacuri, iar aripa **Fuicu**, din păcate, mai mult defensiv.

În jocul la margine s-au evidențiat **Caragea, Dumitru** și **Constantin**, ca prinzători, iar **Bucan** și **Pașcu**, susținători, în vreme ce **Munteanu, Murariu** și **Rădulescu** au efectuat bine molurile și fazele percutante.

De la galezi, deși cu o grămadă „bătută", ne-au impresionat **Pickering, Eddie Butler** și **Staff Jones**, mijlocașii la deschidere **Ray Gilles** și **M. Dacey**, aripa **Ackerman** și fundașul **Evans**, realizatorul prin lovituri de picior ale celor șase puncte galeze.

Ca și echipa noastră, echipa adversă a folosit acest test în vederea reimprospării și reconstituirii sale, în vederea turneului celor cinci națiuni, în vreme ce noi ne pregătim pentru viitoarea Cupă F.I.R.A., nu mai departe decît săptămîna aceasta avînd de primit replica redutabilă a echipei de rugby U.R.S.S. Va urma, pe 4 decembrie, la Toulouse, meciul cu Franța. Felicităm pentru memorabilul succes de acum pe antrenorii **Valeriu Irimescu** și **Theodor Rădulescu**, urîndu-le și pentru viitor o bună orientare, subliniind activitatea susținută a Federației de rugby, care, alături de cele ale gimnasticii, handbalului și chiar și fotbalului, în ultima vreme, ne-au adus reale și mărețe satisfacții.

După bucuria acestei răsunătoare victorii, tovarășul **Emil Drăgănescu**, președintele Federației române de rugby, a binevoit să ne declare : **„Pentru prima oară, o reprezentativă britanică susține un meci test, la București, cu naționala noastră și iată că sîntem răsplătiți cu o superbă victorie ! Consider că aceasta e o încununare a eforturilor atîtor generații, în decursul celor 70 ani de rugby românesc și aceasta vine într-un moment de afirmare a țării noastre pe multiple planuri.**

Obiectivul nostru de viitor apropiat este recîștigarea ediției viitoare a Cupei F.I.R.A. și o victorie concludentă asupra Franței, la ea acasă ! Echipa noastră a făcut astăzi un meci mare, jucînd variat și deschis, în spiritul autenticului fair play britanic și concretizînd într-un stil de mare clasă, ceea ce vine să certifice consacrarea unei veritabile școli a rugbyului românesc, în elita evoluțiilor mondiale."

Pentru iubitorii de filatelie, Cercul Filatelic P.T.T.R. al Filialei A.F.R. București a emis un plic timbrat și cu ștampilă specială în onoarea acestui mare triumf. O dovadă în plus pentru consacrarea rugbyului nostru și victoria lui memorabilă.

TUDOR GEORGE

„Tușa" noastră a fost tot timpul mai bună

Fotografii de I. BANICA

Elogii

Presa britanică a publicat ample comentarii, însoțite de fotografii, după meciul de rugby dintre echipele naționale ale României și Țării Galilor. Sub titlul **„Giganții români au învins dragonul galez"**, ziarul **„The Sunday Times"** menționează că rugbyul românesc a ajuns la un nivel ce îi permite să fie încadrat în elita europeană. Comentatorii ziarelor **„Daily Telegraph"** (sub titlul **„Echipa României bate la poarta turneului celor cinci națiuni"**) și **„Observer"** afirmă că **„victoria zdrobitoare asupra echipei galeze sporește și justifică cererea ca echipa română să fie inclusă în „Turneul celor cinci națiuni"**. În comentarii se apreciază faptul că **rugbyștii români au dovedit o netă superioritate**, prin realizarea a patru eseuri, **făcînd ca echipa Țării Galilor să sufere cea mai severă înfrîngere din ultimii 14 ani.**

„Nu vă faceți iluzii", subliniază **„Daily Mirror", românii sînt adversari periculoși pentru orice echipă britanică".**

„Jocul românilor este simplu, scrie fostul mijlocaș la deschidere galez Barry John, în **„Daily Express". Căpitanul echipei, Paraschiv, a jucat ca un „All Black", căutînd tot timpul să-și lanseze, pe partea închisă, atacanții foarte rapizi, în timp ce Alexandru realiza superbe lovituri de picior".**

Să facem mai mult pentru rugby !

O spun cu mîhnire, dar mi se pare că sîntem nedrepți cu acești minunați băieți care sînt rugbyștii : ne aducem aminte de ei doar cu prilejul unor mari bucurii ! Cum a fost și cea de sîmbătă, victorie concludentă (4—0 la eseuri) și meritată în fața Țării Galilor, cea dintîi reprezentativă A britanică venită în România, după ce va fi cîștigat de atîtea și atîtea ori (de 20, dacă nu greșesc) competiția de elită numită Turneul celor 5 națiuni. Nu știu, îi las pe alții să cîntărească, dacă succesul de sîmbătă înseamnă, cu adevărat, cea mai strălucitoare ispravă din istoria rugbyului nostru, poate că memorabilul 11—5 cu Franța, din 1960, a fost mai prețios. Un lucru se cuvine subliniat : din 12 noiembrie 1983, rugbyul românesc a mai făcut un pas, apăsat, pe calea celei mai înalte afirmări internaționale.

El a întrecut, și încă detașat, un rugby nu numai mai vechi, federația galeză datează din 1880, dar și cu o bază de masă mai largă căci, se știe, copiii din Wales (ca din întreaga Mare Britanie dealtfel) învață de mici regulile și frumusețea sportului cu balonul oval (care a fost inițial o minge de fotbal, strivită într-o îmbrățișare drăgăstoasă, cum zicea careva), crescînd într-un spirit de luptă și respect al sportivității. Pentru că rugbyul, nu descopăr, ci repet, nu e doar un sport ci și, înainte de toate, o școală a bărbăției. Al cărei examen, să-i zic de bacalaureat, echipa noastră națională l-a absolvit, din nou, cu notă maximă, comportîndu-se excepțional.

Dincolo de aceste izbînzi superbe însă în aria disciplinei în discuție mai sînt destule de făcut, îndeobște în ceea ce privește temelia ei, baza de masă. Sînt de semnalat în această direcție importanți pași înainte, competiții de minirugby, un campionat „de casă" al școlilor din M.T.Tc. etc., dar rămîne încă loc pentru mai bine, în sensul în care se cuvine să căutăm și să găsim soluții pentru ca rugbyul să cîștige mai multă popularitate, să pătrundă mai adînc în școli, în rîndul tinerilor. Așa s-ar rezolva, gîndesc, și unele din dificultățile (terenuri, echipament, arbitri, antrenori etc.) cu care acest sport, în care noi, românii, avem har (citiți declarațiile alăturate), se mai confruntă, depășindu-le de cele mai multe ori printr-o pasiune fără cusur.

Să aplaudăm succesul de sîmbătă care a demonstrat, o dată în plus, că purtătorii frunzei de stejar sînt printre cei mai buni din lume ! E firesc să procedăm așa, dar să nu ne oprim aici ! Să folosim (și) acest succes, într-o măsură mai mare decît pînă acum, pentru a deschide larg porțile arenelor de rugby (atîtea cîte sînt) înaintea copiilor, înaintea tinerilor, pentru a apropia acest sport, emoționant certificat de bărbăție, de sufletul lor. Să facem, într-un cuvînt, mai mult pentru rugby !

OVIDIU IOANIȚOAIA

Onorată instanță a moralei

Adevărul și numai adevărul

● Ce simplu poți deveni indezirabil ● De la tractor la bicicletă ●

Un poem încredințat revistei Flacăra de poeta Maria Banuș

Cîinele de credință

Zice bătrîna mea haină lățoasă
mîngîie-mă,
sînt cîinele tău,
straniul cîine,
cu viața mai lungă
decît a ta.

Și eu o mîngîi,
o trag de urechile lungi
ca de cocker
— adică de mîneci —
și o întreb :
cui să te las,
haină credincioasă,
haină călduroasă,
haină de lînă,
din vremea bătrînă ?

Tristă zice ea :
cine să mă vrea ?
că sînt ca și tine...

Ca să se aline,
eu îi zic așa :
nu te întrista.
Las aici diată
să fiu îmbrăcată
cînd o fi să mor.
în palton ușor.
Acolo-n cuptor,
să te răsucești,
să te risipești,
fir de merinos,
în iute miros,
de iarbă, de lînă,
de seu de la stînă,

cum amiroseai,
arzînd sub chibrit,
încet, sfîrîit,
cînd te alegeam
dintre stofe-o mie,
la o prăvălie,
pe prag de Lipscani
cufundat sub ani,
cînd în gînd ardeam
că mă și vedeam
cum intru în casă,
în haina mițoasă
și o lepăd iute,
el să mă sărute,

să stăm amîndoi,
drepți, lipiți și goi
și întunecoși
ca doi chiparoși.

Haină de lînă
din vremea bătrînă,
haină de-o viață,
pe nor și pe ceață,
haină lepădată
și iar îmbrăcată,
haină de credință
și de neființă...

Mac străluminat,
pe trupul secat,
de veac buboșat,
de flăcări umflat,
tu să arzi frumos,
fir de merinos,
să-mi tremuri făclii
din anii cei vii.

Cum a ajuns inginerul Păun pe urmele acarului Păun

La începutul anului 1981, inginerul agronom Constantin Păun se transferă la C.A.P. Puiești, județul Vîlcea, unde soția sa lucra în calitate tot de inginer agronom. N-au trecut decît opt luni și tînărul inginer este din nou transferat, de data aceasta nu la cererea sa, la C.A.P. Goruneşti, aflat la o distanță de aproximativ 20 de kilometri de satul Puiești unde își avea locuința și familia. Motivele invocate pentru acest transfer au fost următoarele : inginerul Constantin Păun a dat dovadă de indisciplină, nu și-a îndeplinit sarcinile de serviciu, întreținînd discuții neprincipiale cu conducerea unității, care au culminat cu bruscarea președintelui cooperativei în ziua de 10 august 1981. Constantin Păun a refuzat să accepte transferul de la C.A.P. Puiești. Atunci, Direcția agricolă județeană a decis desfacerea contractului său de muncă după ce a obținut din partea ministerului avizul prevăzut de lege. Inginerul Constantin Păun a contestat această decizie și a înaintat conducerii Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare un memoriu în care arăta că motivele reale ale celor întîmplate erau altele. El afirma că la C.A.P. Puiești s-au petrecut o serie de nereguli, de încălcări ale normelor legale, cu care el nu a fost de acord, ceea ce i-a atras în cele din urmă adversități, transformate repede în dorința de a fi îndepărtat. Ministerul a dispus verificarea cazului, verificare dublată de una făcută în același timp de organele locale. Rezultatul ? Conducerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a revenit asupra deciziei inițiale și i-a comunicat inginerului Constantin Păun prin adresa nr. 121 643/31.05.1982 următoarele : „Cercetările întreprinse au stabilit că majoritatea celor semnalate de dvs. se confirmă și în consecință D.G.A.I.A. Vîlcea a supus concluziile respective spre analiză secretariatului Comitetului județean de partid. Cu acest prilej cei vinovați au fost sancționați luîndu-se totodată măsuri organizatorice și administrative concretizate în înlocuiri din funcții, reduceri de retribuții, amenzi, imputații etc. În ceea ce vă privește, conducerea ministerului a fost de acord cu reîncadrarea dvs. la C.A.P. Puiești".

Inginerul Constantin Păun nu a fost totuși reîncadrat.

Discutînd cu ing. Constantin Păun, cu președintele cooperativei din Puiești, David Iliescu, cu președintele consiliului popular comunal, Virgil Pestrea, și cu directorul general al D.G.A.I.A. Vîlcea, Pantelimon Zorilescu, am încercat să înțelegem cum a ajuns inginerul Păun pe urmele acarului Păun.

Pentru a nu greși, trebuie să apelăm din nou la fapte. Ce a rezultat din verificările făcute ? Că unii membrii ai conducerii cooperativei din Puiești au avut o părere ciudată despre disciplina de producție și despre grija față de avutul obștesc. Evidențele contabile erau ținute cu o condamnabilă neglijență, lăsînd loc arbitrarului într-o activitate prin definiție exactă. Toți membrii conducerii C.A.P., ca și alți cooperatori, dețineau loturi în folosință mai mari decît cele la care aveau dreptul, ceea ce diminua suprafața arabilă a cooperativei cu mai multe zeci de hectare. S-au vîndut remorci cu bălegar unor persoane fără a se ține cont de necesitățile cooperativei și s-au tăiat copaci fără a se solicita nici un fel de aprobare și fără a fi înregistrată, așa cum ar fi fost normal, cantitatea de lemne obținută. Nu au putut fi justificate cantități de carne și cereale. În plus, ar mai fi fost și alte „mici nereguli" : din circa 20 de cazane de aramă aduse la înființarea C.A.P. de către cooperatori nu mai există decît două, dintr-o chitanță ce poartă data de 11 august 1979 reieșind că s-a vîndut cu 9 500 de lei unui meșter cazangiu o cantitate de aramă veche, provenind de la șapte cazane. Ilegalitatea este evidentă în lipsa unei aprobări de casare care era obligatorie. La 6 iunie 1981, inspectorul Băncii agricole, filiala Bălcești, a constatat că președintele și contabilul șef al C.A.P. vînduseră în urmă cu un an, ilegal, soției unui economist al fermei zootehnice o butelie de aragaz din dotarea fermei și a dispus ca în termen de 10 zile ea să fie recuperată, aplicîndu-i în același timp o amendă de 1 000 de lei contabilului șef. Dar — încă un dar — nu numai că nu s-au luat măsuri de recuperare a buteliei : la numai o lună a fost vîndut, aceleiași cumpărătoare, și aragazul.

Opunîndu-te unui astfel de stil de muncă nu ajungi oare să devii indezirabil ? Se pare că da. Căci, iată. Moare un cal. Conducerea cooperativei devine brusc intransigentă, imputîndu-i Mariei Păun, soția inginerului Păun, 2 000 de lei, deși A.D.A.S.-ul plătise despăgubirea, iar procuratura, care fusese sesizată, o scosese pe ingineră de sub urmărire penală, găsind-o nevinovată. La 10 august 1981 a izbucnit un incident — se pare cam aprins — între Constantin Păun și David Iliescu, președintele cooperativei. De data aceasta i se refuzase Mariei Păun plata unui concediu medical legal și soțul ei nu și-a stăpînit nervii, bruscîndu-l pe președinte. Incidentul nu a rămas fără urmări. Constantin Păun a fost amendat cu 1 000 de lei și i s-a reținut 10% din retribuție pe timp de două luni.

Oare ce cîntărea mai greu, o răbufnire nervoasă sau respectarea normelor legale la cooperativa din Puiești ? Nu s-a creat prin desfacerea contractului său de muncă o situație cel puțin ciudată, că acela care a sesizat neregulile și ilegalitățile a devenit indezirabil și a fost înlăturat ? Nu s-a dat, atunci, implicit, autorilor neregulilor și ilegalităților de la cooperativa din Puiești, cel puțin în parte, satisfacție ? Iată de ce concluzia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare care și-a dat acordul de reîncadrare a inginerului Păun la C.A.P. Puiești ni se pare singura soluție corectă de rezolvare a acestui caz.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

Marea Unire

(Urmare din pag. 24)

lungul și dureros proces istoric de realizare a statului național unitar român, ziua de 1 Decembrie 1918 — cea mai luminoasă zi din istoria acestui popor — este deopotrivă ziua Moldovei, și ziua Munteniei, și ziua Transilvaniei. Toamna a adus cu toate eforturile martirilor Unirea, eforturi al căror temei — va trebui să se știe, o dată pentru totdeauna — a fost în bună măsură Aradul. La Arad a funcționat creuzetul de taină, de gîndire și de prospectare realistă a situațiilor istorice, la Arad a fost vie mereu vatra marelui foc ce a luminat și a încălzit inimile românilor la Alba la 1 Decembrie 1918. Și iarăși să nu uităm Moldova. Nesăbuiți am fi, și lipsiți de rușine am fi, și vinovați în fața copiilor noștri am fi dacă am uita măcar o clipă că sărbătoarea națională de la 1 Decembrie este chiar asta — o sărbătoare națională, o sărbătoare a națiunii române din toate teritoriile locuite de români.

Închinare vouă, martiri ai acestui popor ! Iertați-ne că în graba noastră nu vă vom rosti numele, dar închipuiți-vă că vi-l rostim. De la țăranul fără nici un drept și fără nici o palmă de pămînt și pînă la suveranul României acelei vremi, întreaga respirație românească s-a încordat la 1 Decembrie 1918 spre a arăta cerului cît de unită poate fi o țară, cît de identice pot fi idealurile făcătorilor ei și cît de dorită și de organică a fost Marea lor Unire. Luptele pentru dreptate nu s-au terminat, bineînțeles, la 1 Decembrie 1918. Ele au continuat și s-au amplificat și lingă marea realizare națională a trebuit să vină și acuitatea luptelor sociale. Și multe ar fi de vorbit și în această direcție.

La 1 Decembrie 1918 a mai fost consfințită o izbîndă — aceea a limbii române. Sigur că această limbă a noastră a fost unul din elementele cele mai adînci și mai invincibile în tot ceea ce am întreprins noi românii în luptele anterioare Marii Uniri tocmai pentru Unire. Faptul că românii, decapitați în provincii înstrăinate, vorbeau totuși aceeași limbă, a fost o împrejurare dinamitard-conspirativă pe care nici o semeață armată străină n-a putut-o termina. Da, puteai să-i desparți în țări diferite, românii vorbeau aceeași limbă — limba română. Puteai să le tai limba din gură ca limba lor să nu mai vorbească limba română, ei continuau să gîndească în limba română. Puteai să le iei dreptul la școală și să-i pui în lanțuri pentru a învăța drept limbă a lor o limbă străină. Chiar dacă mîinile lor pe bănci scriau cuvintele altei limbi, picioarele sub bănci continuau să prefigureze literele stîngace dar sublime în durata lor, ale limbii române. Și iarăși se cuvine să spunem că limba română s-a putut constitui într-un element de forță și de replică la adresa dușmanilor unității noastre naționale pentru că ea a fost, cum zice marele nostru poet din Moldova, „limbă sfîntă, / Limba vechilor cazanii / care-o plîng și care-o cîntă / pe la vatra lor țăranii", și pentru că a făcut-o astfel, a limpezit-o astfel și a clasicizat-o definitiv geniul tutelar al lirismului românesc, Luceafărul nu de zi, nu de noapte, ci de totdeauna al cerului nostru cu circumvoluțiuni.

Binecuvîntată fie capacitatea noastră de a ne reaminti la a 65-a aniversare ceea ce la cea de-a 60-a aniversare a Marii Uniri n-am ținut minte atît de aprig : importanța hotărîtoare a acestei zile pentru întreaga noastră dezvoltare ulterioară. Binecuvîntată fie uitarea noastră față de cei ce au crezut că ștergînd dintr-o filă de carte ziua de 1 Decembrie 1918, o vor putea înlocui în memoria generațiilor de tineri cu oreo zi de noiembrie sau cu oricare altă zi. Binecuvîntată fie uitarea noastră față de cei ce au crezut că făcînd din Alba un raion oarecare, nedezvoltat și părăginit, într-o Românie a cărei Capitală Alba Iulia fusese la toate marile ei uniri, pot muta cursul Dunării înapoi spre izvoare. Chiar de aceea, pentru că vreau să-i uit, pentru că îmi place să-i uit. Rog să fie binecuvîntată uitarea și cer îngăduința să mai spun cîteva vorbe.

Binecuvîntată fie istoria adevărată a acestui popor ! Binecuvîntată fie forța acestui popor de-a face istorie, binecuvîntată fie vocația acestui popor de-a face oameni care fac istorie ! Binecuvîntată fie istoria acestui popor care îngăduie oamenilor acestui popor să lucreze spre a-și exercita dreptul de oameni suverani asupra istoriei tuturor ! Binecuvîntați fie oamenii care azi, prin sudoarea și prin inspirația lor, cinstesc prin fapte sărbătoarea națională de la 1 Decembrie !

Ca și neamul meu, murmur de aici, înfășurat într-un steag uzat de ploi și de vînturi :

Trăiască Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 !

Cronica șoselei

„Jocuri" tragice

Veselie mare în curtea cooperativei. Bucuroși, băieții și fetele, după o zi de muncă încordată la stringerea roadelor bogate ale toamnei, mai au încă destulă energie. Rid, glumesc, unii au început, incitați de un acordeonist amator, să joace. De ! Inepuizabila tinerețe. Nu se știe de unde, a apărut un ulcior cu tulburel. Trece din mînă în mînă. Veselia sporește. Încep să apară, venind de la cîmp, tractoriștii. Cei mai în vîrstă își garează frumos tractoarele sub șopron și se îndreaptă spre casă. Tinerii se raliază iute prietenilor. „Acum putem să bem și noi o țîră de căpșunică, doar terminarăm treburile".

„Mă băiețaș, să nu faci vreo prostie. Bănuiesc cam ce intenționezi tu". Aleoa strigă în zadar după colegul său. Acesta a și pornit tractorul, al cărui zgomot acoperă totul. Dă acum ocol curții. Tinerii se retrag spre locuri mai ferite. Sandu își îndreaptă mașina spre cele două fete. Culmea, acestea au început să chicotească. Fug rîzînd spre fîntîna din curte. Se pare că trecerea de la „figurație" la rolul principal, le-a risipit timiditatea. Au început să alerge mai repede, tot mai repede. Accelerează și Sandu.

Pentru unii privitori jocul e amuzant, rîd, se distrează. Un bărbat strigă însă spre tractoristul roșu la față. „Termină mă, asta nu-i joacă, e o prostie" Intervine și bătrînul paznic care se adresează celor de pe margine. „Ce-ați găsit de rîs în asta, nu știu. A mai fost un caz ca ăsta acum cinci ani, de-au murit două fete". Cursa continuă. Se vede că fetele au început să obosească. Botul tractorului mai, mai, să atingă pe una din ele, dar se ferește la timp, făcînd un pas lateral. Exact în acest moment Mariana, bruneta de 19 ani, se împiedică de jghiabul care duce apa de la fîntînă spre grajd. Îngrozit, Sandu frînează cu putere, dar în zadar. Roțile tractorului derapează pe noroiul din jurul fîntînii. Tînăra nu se mai poate salva. Roțile din spate, masive, puternice, trec peste mijlocul fetei. Moare pe loc. Preț de cîteva zeci de secunde cei de pe margine rămîn muți, exact ca spectatorii de pe stadionul din Hamburg. Doar Mioara, aplecată asupra cadavrului prietenei ei, plînge încet și-i tot sărută obrajii.

Drumul asfaltat ce coboară spre oraș, de la cabana din vîrful dealului, supranumită altădată „La trei taloane" (pentru consum de alcool la volan, se ridicau pe vremuri trei taloane din carnetul făptașului, acesta rămînînd doar cu al patrulea, de culoare roșie, de unde și expresia : „Am rămas pe roșu". Aceasta semnifica momentul apropiatei pierderi a dreptului de conducere), are un farmec cu totul aparte. Curbele largi, străjuite de brazi frumoși, falnici, veșnic verzi, alternează cu viraje în loc, unde șoferul trebuie neapărat „să treacă într-a doua". Apoi urmează o porțiune de șosea, dreaptă, ca o luminare, și destul de puternic înclinată. Aci începe raiul bicicliștilor, care, coborînd, nu au altceva de făcut decît să-și păstreze direcția. După cîteva sticle de bere bună, rece, dispoziția băieților e excelentă. Nu sînt beți. Le-a venit doar pofta de vorbă. Păcat că vorbesc toți deodată. „Hai să demonstrăm că putem merge toți cinci paralel, așa ca soldații la paradă. Dacă vine vreo mașină în urcare, o vedem și ne dăm la o parte. Trecem cum se zice în șir indian". Ceilalți patru acceptă și grupul de biciclești pornește. Continuă să sporovoiască. „Mergem totuși încet, panta e pentru copii, nu pentru sportivi ca noi. Vă propun o întrecere, cine ajunge primul la piciorul pantei primește de la fiecare o sticlă de bere". Băieții acceptă propunerea și încep să pedaleze. Viteza devine amețitoare. Deocamdată, nimeni nu se detașează. Doar Leonard e cam cu aproape o jumătate de bicicletă înaintea celorlalți. Din față se apropie urcînd din greu un camion. Grupul se repliază pe jumătatea drumului. Acum tinerii rulează strîns, cot la cot. O neatenție a biciclistului care ocupă locul din mijloc, sau poate o dezechilibrare a acestuia, datorată trecerii peste o piatră, provoacă acroșarea pedalei bicicletei pierderului de alături, care se prăbușește, la rîndul său, peste cel aflat în extrema dreaptă a rîndului. Acesta zboară peste ghidon — aidoma unui cascador — și aterizează în șanțul de piatră al șoselei. Nu-i lucru simplu cînd un asemenea salt nedorit se întîmplă la aproape 40—50 de km pe oră. Tînărul, cu fractura bazei craniului, nu rezistă pînă la spital. El moare în ambulanță. Ceilalți doi, căzuți pe asfalt, se aleg cu numeroase fracturi. Vor sta cîteva luni bune imobilizați la pat.

VICTOR BEDA ■

Şi totuşi, soarele

Univers

● Intervenţia nu este niciodată eliberare ● Bătălia pentru întîietate în informare ●

Mondo umano?

Pustiind şi pacificînd

Marţi, la amiază. Telexul ce primeşte ştirile unei mari agenţii de presă emite semnalul special destinat unei ştiri cu mare prioritate la a cărei recepţionare ziarele scot adesea ediţii speciale, revistele săptămînale, aflate deja în rotative, îşi schimbă pagini din mers pentru a o consemna cît mai bine iar posturile de radio sau televiziune îşi întrerup programele spre a-i face loc imediat. În acele clipe fireşti curgerii fluxului de ştiri de pe tot mapamondul — atît de divers uneori, atît de monoton alteori — priveam paginile unui ziar franţuzesc care tocmai prezenta crochiuri ale modei propuse pentru primăvara viitoare de marile case de specialitate. Ochii tocmai îmi căzuseră pe un titlu care spunea „de astă dată Goliat îl va învinge pe David", sugerîndu-se sau pronosticîndu-se probabil că, acum, surprizele şi, evident, triumful în ale modei în lunile ghioceilor şi viorelelor nu vor aparţine neconsacratelor sau celor încă mici.

M-am uitat şi eu pe ştirea scurtă, pentru început, care anunţa sec că, în zori, cîteva mii de puşcaşi marini din armata celei mai dezvoltate ţări din lume fuseseră organizaţi într-un comandou de elită, lor li se alăturaseră nişte pifani din ţări [illegible]unţele caraibiene şi debarcaseră în [illegible]ă într-unul dintre cele mai mici state insulă de pe Terra. Are doar 344 kilometri pătraţi şi 110 000 locuitori şi cred că, pe hartă, pînă şi un familiarizat al geografiei l-ar identifica destul de greu.

Dar detaliile invaziei se cunosc şi nu mai vreau să stărui asupra lor şi nici asupra succesiunii în timp a evenimentelor. Cred, în schimb, că ar trebui insistat asupra unor corespondenţe în timp cu alte fapte, opinii şi concluzii ce s-au desprins de pe urma unor întîmplări similare. Astfel, să reamintim că acel comandou a trecut la acţiune la cererea unor capitale de ţări vecine, mai mari decît statul-insulă cu nume de grenadă, iar oficialităţilor care au decis invazia li s-a mulţumit, cu deosebită promptitudine, pentru generozitatea lor, pentru eficienţa răspunsului lor. Acum, aici, mă întreb dacă nu s-au mai întîlnit aceste grupuri de cuvinte: „la cererea", „marea generozitate", „răspuns prompt"? Apoi, argumentele ce justifică gestul nu sînt, şi ele, luate dintr-o recuzită cunoscută? „Dacă nu interveneam, pericolul era mare"; „dacă nu ocupam teritoriul, evoluţia ulterioară putea fi gravă" etc. În urmă cu cîteva decenii, cînd teritorii după teritorii europene erau invadate de cizma nazistă, nu se vorbea despre „misiuni de pace salvatoare sau liniştitoare" ş.a.m.d.? Dar în alte situaţii de aceeaşi natură de după al doilea război mondial? De ce, într-un caz, intervenţie salvatoare şi în altul invazie? „Invazie sau eliberare"? Da, uneori nuanţele nu sînt perfect asemănătoare, dar aşa ceva nu contează în fond.

Întrebări nu mai puţin grave planează şi asupra felului în care parvin ecourile în spatele uşilor capitonate unde se iau decizii de acest gen. Astfel, unul din cele mai citite ziare — în cancelariile diplomatice, de oamenii politici sau simpli — a scris negru pe alb: „Cea mai dezvoltată ţară din lume a invadat una din cele mai sărace ţări de pe glob. Mare greşeală". Nu ştiu dacă se va întîmpla ca-n legendă, ca David să-l învingă pe teren pe Goliat contrazicîndu-se şi reclama privind moda primăverii viitoare, dar îmi dau seama, în schimb, cît de actuale sînt cele scrise de Tacit: „Solitudinem faciunt, pacem appellant — Pustiesc totul, numind aceasta pace".

DUMITRU CONSTANTIN ■

Spectacolul informaţiei

Care pe care?

În plin sezon pentru cucerirea supremaţiei în materie de fotbal, mari şi mici laolaltă urmărim cu sufletul la gură cîte se întîmplă aproape sau mai departe de noi, făcînd pasiune pentru subiect chiar atunci cînd nu avem motiv. Într-o epocă marcată de febra clasamentelor deci, iată-i aliniaţi la start în speranţa unui loc cît mai convenabil pe linia de sosire pe fabricanţii echipamentelor de telecomunicaţii. Dorul pentru un loc pe podium a existat dintotdeauna, dar parcă niciodată ca azi nu se simte pofta de concurs, dorinţa de siguranţă, efortul de a anticipa certitudinea.

O expoziţie de dată recentă la Geneva a prilejuit un fel de raliu al performanţelor, o scoatere la vedere a tot ce s-a izbutit în materie, o măsurare din ochi din imediata apropiere, pentru ca pe baza a ce se pipăie să se poată emite antenele prognozei cît mai departe de noi în perspectivă, să se evalueze şansele: care pe care?

În acest an, ne ţin la curent statisticile, piaţa mijloacelor de telecomunicaţie măsoară, valoric, 55 miliarde dolari. Va ajunge, în numai cinci ani, la 88 de miliarde. La baza avîntului previzibil se află, între altele — cine credeţi? — domesticul, doritul şi pe tot atît de repudiatul, uneori, telefon. El, se afirmă şi se argumentează, constituie un punct de sprijin de importanţă deosebită al dezvoltării economice. Iată un motiv să privim cu ceva mai multă consideraţie obiectul aşezat pe biroul la care lucrăm sau pe măsuţa din sufragerie. Ştiţi cîte posturi telefonice sînt în lume la această oră? Pun la îndemînă cifra de care dispun eu: 550 de milioane. Cu aceasta nu facem însă decît să deschidem capitolul care îl ascunde, pînă şi telefonul mic şi simpatic, la capitolul divizare şi influenţă, putere şi dorinţă de dominare. Să nu ne aşteptăm la o stare de lucruri alta decît cea binecunoscută din alte compartimente de existenţă ale informaţiei şi traseelor sale de patrulare. Cu precizarea că statele dezvoltate conduc cu autoritate în clasamentul deţinătorilor de posturi telefonice, că 75 la sută din acestea sînt adunate în doar 5 ţări, să insistăm şi asupra dis'ribuţiei pe continente ceea ce ar completa imaginea deja conturată: 45 la sută în Europa, 30 la sută în America de Nord, 10 la sută în Japonia, 6 la sută în America Latină şi 1,5 la sută în Africa. În cîmp deschis se poate vedea cu constanţă profilul impunător al celor cîţiva competitori cu dare de mînă, firmele producătoare cu vocaţia mersului la cîştig sigur. Ei se numesc ATT, 14 miliarde dolari cifră de afaceri anul trecut, conducător cu autoritate în această cursă de formula unu pe pistele şi în curbele ac de păr ale telecomunicaţiei. Îl urmează la bune lungimi de barcă ITT (6,4 miliarde dolari), Siemens (4,9 miliarde), Nippon Electric (4,1 miliarde).

Miza aruncată în joc nu este una oarecare, mai altfel spus nu se lasă impresia că partida se duce cu mingi uzate. Fie şi aureolate de victorii de răsunet. Ce este al trecutului rămîne acolo, la ordinea zilei sînt acum proiecte ambiţioase ce promit schimbări de răsunet, răsturnări spectaculoase de decor. Bătaia peştelui pare a fi concentrată în jurul scoaterii pe piaţă înainte de 1990 a centralei telefonice din noua generaţie, adunînd într-un tot diverse funcţii şi obiecte pe care ne deprinsesem să le manevrăm separat, preţuindu-le pe măsură: telefon, telex, transmisia de date informatice şi de imagini. Treaba presupune cheltuială nu glumă, dar cu buzunarele împletite de aceleaşi interese n-ar fi exclus ca treaba să iasă... Pe de altă parte, transmisia informaţiei mizează la modul serios pe revoluţionarea dispozitivelor pe termen lung. Se contează pînă la finele acestui veac pe comutarea în echipamentele de telecomunicaţii cu ajutorul luminii, a fibrelor optice cuplate cu laser. Nelipsitul fir de cupru care ne stă alături de atîta vreme va fi pus în inferioritate de noua viteză de lucru vizată, de o sută de ori mai mare. De unde se poate vedea încă o dată că fiecare vîrstă cu măreţia ei.

NEAGU UDROIU ■

Cine se teme de soare?

Cu soarele nu e de glumit, au decretat sentenţios 300 de dermatologi şi alţi experţi reuniţi la New York în cadrul primului congres care a avut ca temă cancerul pielii. Ne vom întoarce oare din nou la pielea albă ca laptele şi la desueta umbreluţă de dantelă a epocii victoriene? Vom spune adio pentru totdeauna bronzului arămiu care a devenit în ultimul deceniu simbolul sănătăţii şi frumuseţii? Se pare că da, opinează congresiştii, cu toate că mulţi dintre ei nu sînt de acord cu această drastică şi irevocabilă condamnare a astrului iubit, indicînd alte posibile interpretări ale apariţiei şi proliferării tumorilor pielii.

Că radiaţiile ultraviolete provoacă profunde mutaţii în structura pielii este un fapt cunoscut de mult de specialişti. Daunele sînt provocate mai ales de ultravioletele medii — care abundă între 11 dimineaţa şi 3 după prînz — autoarele banalelor arsuri ale pielii. „O singură zi de expunere violentă la soare poate fi foarte periculoasă" avertiza sumbru Fred Urbach de la Universitatea Temple din Philadelphia. Chiar şi ultravioletelor lungi, care favorizează producerea vitaminei D şi sînt responsabile de creşterea în înălţime şi de pigmentarea pielii, le sînt imputate fenomenele de îmbătrînire precoce a epidermei, rîdurile şi petele senile. Împotriva radiaţiilor ultraviolete a fost adusă o altă gravă acuzaţie: slăbesc şi uneori anulează sistemul imunitar al organismului. Aceasta explică de ce unele infecţii virale, cum ar fi herpesul buzelor, explodează cu violenţă cînd se află sub razele soarelui. Dovezile recoltate împotriva soarelui nu au reuşit însă să-i convingă pe experţii prezenţi la congres să recomande ritos renunţarea la ritualul estival, la binecuvîntatele mîngîieri ale impalpabilelor raze, atît de folositoare cînd sînt parcimonios oferite pielii. Ipoteza că ultravioletele constituie un factor de risc în apariţia melanomului pielii este contestată de o serie de observaţii — afirma Umberto Veronesi, directorul Institutului oncologic din Milano, care găseşte condamnarea americană „dramatizantă şi terorizantă". Spre exemplu, persoanele expuse zilnic razelor solare precum pescarii sau ţăranii sînt mai puţin lovite de melanom decît cele care lucrează în medii închise. E adevărat că melanomul are, în ultima vreme, o incidenţă sporită de apariţie dar tot atît de adevărat este că, ciudat, el loveşte acele părţi ale corpului mai puţin expuse la soare. În sfîrşit, frecvenţa apariţiei acestui tip de tumori este mult mai mare în ţările scandinave, unde zilele puternic însorite se numără pe degete, decît în cele mediteraneene. În Australia, melanomul nu loveşte populaţia indigenă dar manifestă preferinţe pentru pielea emigranţilor blonzi, mai puţin protejată de producţia de melanină. O ipoteză posibilă, afirma Rinaldo Cubeddu, de la Universitatea din Milano, este aceea a influenţei factorilor ambientali în determinarea tipului de tumoare — benignă sau malignă. Tuturor acestor speculaţii li se adaugă date certe. Multe tipuri de tumori ale pielii, inclusiv melanomul, au o incidenţă sporită de apariţie în ţările occidentale. Ceea ce, constata profesorul Veronesi, ne îndreptăţeşte să stabilim nişte legături directe între tumori şi binefacerile civilizaţiei industriale. Deci factorii de risc în acest caz nu sînt radiaţiile solare ci produsele chimice cancerigene şi, mai ales, alimentaţia prea bogată în proteine grase de origine animală.

Concluzia cu care s-a încheiat congresul de la New York este foarte interesantă. S-a hotărît trecerea, în cel mai scurt timp, la producerea unor creme, sprayuri şi a altor substanţe de uns care să conţină factori de protecţie a pielii pentru 15 categorii de sensibilităţi ale acesteia. În aceste condiţii, expunerea la soare va deveni o binefacere. Deci, la plajă, dar numai cu cremele filtrante! Nici un om fără loţiunea protectoare în faţa căreia razele soarelui se frîng precum suliţele într-o cuirasă de oţel!

Pentru a avea imaginea completă a întregului mecanism pus în mişcare, vă anunţăm că fotobiologul Pathak de la Universitatea Harvard a adus la cunoştinţa opiniei publice, ce tremura de nerăbdare, ambiţiosul său proiect — realizarea unei pilule filtrante care va face mult mai mult pentru pielea noastră prea sensibilă decît orice cremă. Emoţionantă concurenţă pentru bine[illegible] nostru!

IOAN ROŞCA ■

De pe toate meridianele

Poştaşii şi ciinii

Datele statistice sînt ferme: numai într-un singur an, 1981, în Franţa au fost muşcaţi de ciini trei mii de factori poştali, ceea ce înseamnă o creştere cu 60 la sută în comparaţie cu anul 1971. Această situaţie alarmantă a determinat minsterul comunicaţiilor să lanseze o campanie pentru asigurarea securităţii poştaşilor. Cu rezultate bune la început, dar nu după mult timp lucrurile au reintrat în... normal. Pentru că, după aceleasi statistici, în Franţa există nici mai mult, nici mai puţin de 8 milioane de ciini.

Discofonul

Destul de des ne este dat să auzim pe cîte unul din cunoscuţii noştri justificîndu-se că nu ne-a dat telefon deoarece... şi-a pierdut agenda în care avea însemnate numerele. Chiar noi am recurs nu o dată la o asemenea motivare. Dar, scrie „Le Figaro", odată cu apariţia discofonului „MAT-90" astfel de scuze vor deveni imposibile. Aceasta întrucît discofonul înseamnă, concomitent, şi telefon, şi agendă cu numere de telefoane. Pentru a suna pe cineva, este de ajuns să formezi pe claviatură numele persoanei respective (care, bineînţeles, trebuie să fie un abonat al telefoanelor) — restul e treaba aparatului. În afară de numerele de telefon ale amicilor şi cunoscuţilor, în aparat pot fi introduse şi alte informaţii, în limita a 80 de semne. Discofonul indică ora, data şi ziua săptămînii, memorează conţinutul celor mai importante convorbiri.

Cînd a fost inventată bicicleta?

În istoria tehnicii, bicicleta figurează ca fiind inventată în secolul trecut. Însă o recentă descoperire atestă că, în realitate, vehiculul pe două roţi a fost conceput nu cu unul, ci cu aproape cinci secole în urmă, mai precis în anul 1495, inventatorul nefiind altul decît titanul Renaşterii, Leonardo da Vinci. Este vorba de un desen, dat la iveală de un grup de cercetători, în care bicicleta, acţionată cu ajutorul pedalelor, este redată în toate amănuntele. Leonardo a prevăzut chiar şi transmisia prin lanţ, introdusă în construcţia bicicletei abia în 1884. Deoarece se găsea într-o colecţie particulară, desenul a rămas necunoscut secole de-a rîndul. În 1974, istoricul Merioni a emis ipoteza că marele savant al Renasterii ar fi realizat bicicleta. Dar abia astăzi ipoteza şi-a găsit confirmarea. Potrivit concluziilor cercetătorilor, elementele constitutive cum sînt transmisia prin lanţ, acţionarea prin manivelă se găsesc şi în schiţele altor mecanisme proiectate de da Vinci. Savanţii nu exclud posibilitatea ca încă în timpul vieţii lui să fi fost construit prototipul în lemn al bicicletei.

ION CODRU ■

Lumea se amuză

— Unde aţi găsit minunăţia asta de ciorap?

(După Panorama — Polonia)

Roza vînturilor

STANISLAW JERZY LEC
(Polonia)

În ţări fericite

În ţări fericite
prin iarmaroace triste
întîlneşti cabinete de suspinat.
Acolo
oamenii stau şi privesc
(cu bilete de intrare)
în oglinzile goale.
Văd
că ei nu există
în acele ţări fericite.

Popoare ştirbe

Ştirbe-s popoarele
care-au clănţănit
de-a lungul veacurilor.
Limba lor e boantă.
Din timp în timp
pe neaşteptate
printre dinţii încleştaţi
le scapă
un cuvinţel.

În româneşte de
PETRE STOICA ■

Două subiecte cardinale ale momentului — PACEA și UNITATEA NAȚIONALĂ în rubrica :

LUMEA CA LUME

● De ce să ne ascundem în cuvinte ? / Știm toți exact că sîntem muritori, / Dar fiecare, azi, năpraznic simte / Că-i muritor de mult mai multe ori. ● Ni-i dor de pace, de o pace simplă, / Și nu am vrea în scurtul vieții drum, / Cînd caii la poștalion se schimbă, / Să devenim sub cer o stea de fum. ● Cel mai potrivit adjectiv pentru România, în viziunea noastră, a fiilor ei, trebuie să fie România **ETERNĂ.** ● Voi spune că Marea Unire nu a putut rezolva tot pentru România, dar că fără Marea Unire nici o rezolvare a oricărei probleme din România n-ar fi fost o rezolvare românească. ●

Cîntec de grijă

La ora cumpenelor foarte grave
Dintre ce este viu și nicăieri,
Conștiința mea de om murmură : Ave !
Spre dumneavoastră, marile puteri.

Realitatea chiar aceasta este,
De dumneavoastră viața-moartea țin,
Dramatica pămîntului poveste
Vă are ursitoare la destin.

De ce să ne ascundem în cuvinte ?
Știm toți exact că sîntem muritori,
Dar fiecare, azi, năpraznic simte
Că-i muritor de mult mai multe ori.

În fiecare clipă, orișicare,
Murind, devine inutil erou,
Cu toți ai lui, fără excepții, moare
Și toți strămoșii lui se sting din nou.

Murim zadarnic, oameni de la cîrme,
Murim nenecesar și fără haz,
De ce să trecem ca sărmane turme
Cînd nici măcar nu am pieri viteaz ?

Ca niște triști gazați ai unei soarte
Ce n-are chef de-a ne sfărma nici ea,
Murim aici de-o moarte de departe,
Murim stupid și nu vom învia.

La ce ar trebui această crimă ?
La ce ar trebui acest prăpăd ?
Și satisfacția ar fi infimă,
Căci ochii gidelul cenușă văd.

Ce poate fi ? Planeta sub cenușă !
Ce poate fi ? Doar șahul idiot
În care ceru-i cea din urmă ușă,
Iar restu-i moarte cu șahiști cu tot.

Două puteri țin viața lumii-n mînă
Și inima îngheață-ncet în piept,
Doar gura omului cinstit ingină :
Nici una n-are, totuși, acest drept.

Nu sînt rachete bune pe planetă
Și nu e moarte demnă de iubit
Și nici-o țară-a lumii nu regretă
Vreun tanc ce brazdele i-a umilit.

Ne e egal de care fel de moarte
Ni se preconizează să murim,
Privim la fel în fiecare parte
Și viața ne e dragă unanim.

Nu-ncape nici o ideologie,
Nici dogmele cerești sau pămîntești
Acolo unde moartea te îmbie
Ca tu, murind de ea, s-o și iubești.

Inadmisibil este azi și pururi
Oricare atentat la omul bun,
Avem necazuri și avem cusururi,
Dar nu le rezolvăm prin țevi de tun.

Stimate mari puteri covîrșitoare,
Planeta noastră nu v-a delegat
Să fiți motivul de care se moare,
Să ne-mpărțiți în cinic atentat.

Puterea voastră nu e doar a voastră,
Ați concentrat și forța celor mici,
Un dublu circuit, o dublă glastră,
Răspundeți azi de tot ce e aici.

Noi toți vă salutăm cu tot respectul,
Dar ținem cel mai tare la pămînt,
Că nu sîntem în fraze-obiectul
Și omul nu e pomul bun de frînt.

Copiii noștri, iată-i că se scoală
Din caldul lor amenințat pătuc,
Se duc către tribuna mondială,
În brațele tanchiștilor se duc.

Săriți copii asupra celor care
Vinează viața voastră fără preț,
Către rachetele distrugătoare
Porniți năvalnic, fete și băieți.

Candoare, la atac ! Ești cea mai vie !
Dezamorsați focoasele sălcii !
Trăiască pacea prin copilărie !
Trăiască dezarmarea prin copii !

Pămîntul geme, cumpenele grave
Apasă astăzi mai oprig decît ieri,
Noi mai avem curajul unei „Ave !"
Spre dumneavoastră, marile puteri.

Să ascultați realitatea dură,
Toți oamenii cunosc îndeajuns
Că înarmarea, lor în fond le fură
Și pîine, și căldură, și răspuns.

Vin fluvii mari rușinea să o spele
Și unii mai susțin c-ar exista
Rachete bune și rachete rele,
Dar moartea este numai una : rea.

Poet român, ce sînt, vă scriu acestea,
Conducători de țară și de oști,
Și-abia aștept să cînt în versuri vestea
Că au căzut cele din urmă măști.

Prea mult din ce-i al nostru nu mai este,
Prea mult planeta-ntreagă n-are somn,
Dramatica pămîntului poveste
Scurtează viața fiecărui om.

E cald în tancuri și e frig în case
Și sîntem covîrșiți de militari,
Dați ordin deznădejdii să ne lase,
Că de aceea sînteți oameni mari

Nu acceptați escaladarea forței,
Nici dumneavoastră n-o s-aveți cîștig
De se va stinge drumul viu al torței
Și pe pămînt o să se facă frig.

Noi sîntem lîngă cei porniți spre pace,
Noi sîntem lîngă cei născuți de noi,
De două mii de ani absurzi încoace
Nu mai ieșim o clipă din război.

Ni-i dor de pace, de o pace simplă,
Și nu am vrea în scurtul vieții drum,
Cînd caii la poștalion se schimbă,
Să devenim sub cer o stea de fum.

Și asta nu-i favoare ce s-ar face
Acelora ce parcă o cerșesc,
Ci dreptul nostru, cel suprem, la pace,
Conform cu dreptul nostru omenesc.

Marea Unire

Binecuvîntată fie, acum și în veac, ziua de 1 Decembrie a oricărui an de dinainte de 1918 și de după 1918, zi care va fi legată în memoria românilor de-a pururi de Marea lor Unire ! Binecuvîntată fie voința niciodată zdruncinată a acestui popor de-a clădi o țară și de-a regăsi structura unui stat național unitar ! Binecuvîntată fie dulcea și blînda obsesie a Daciei în mințile tuturor românilor ! Hotarele Daciei n-au putut să se șteargă din creierul nostru niciodată și, așa cum ni le-a predat istoria noastră adevărată, așa trebuie să le predăm generațiilor care vin și care nu pot uita niciodată că aparțin deopotrivă geografiei și istoriei, matematicii, dezvoltării economice, dar și moralei noastre naționale. Binecuvîntată fie Dacia latină, tipar suprem al României noastre ! Binecuvîntați fie toți înfăptuitorii de geniu și de jertfă ai Marii Uniri. Mîna dreaptă a fiecăruia dintre ei pare a fi o mînă cu inimă. Binecuvîntați fie vizionarii Marii Uniri din toate veacurile ! Binecuvîntați fie toți răsculații români ai Transilvaniei, ai Moldovei și ai Munteniei ! Binecuvîntate fie oasele lor peste care ninge la 1 Decembrie în fiecare an ninsoare de regăsire, ninsoare de omagiu, ninsoare de răsplată ! Binecuvîntată fie maica bună care a născut mereu în satele române știind că fiul ei pleacă la moarte pentru că pleacă la luptă și pleacă la luptă pentru că pleacă în viață ! Maica aceea sfîntă, din toate întunecimile străbătute doar de lumina credinței într-un neclătinat ideal, s-a numit cum s-au numit toate maicile acestui pămînt și ea a știut, încă din clipa cînd pîntecele ei a simțit rod întrînsul, că acela ce se naște va fi soldat român și că moartea îi va fi mireasă. Și numai prin moarte, și numai prin jertfă, și numai prin martiriu, s-a realizat năzuința multiseculară, și de două ori milenară, a fiecărui suflet de om din această cuprindere cu turle rotunde și cu rîuri prea ades prescurtate care s-a numit și se numește și se va numi România indiferent de adjectivele unei clipe sau ale alteia. Cel mai potrivit adjectiv pentru România, în viziunea noastră, a fiilor ei, trebuie să fie România **ETERNĂ.** Și spunem aceasta noi cei muritori, noi cei mai pasageri prin viață decît pasagerii unei scări rulante printr-un oraș de tîrgoveți. Binecuvîntată fie, binecuvîntată fie maica noastră care ne-a născut, ne-a înfășat, ne-a șters de murdărie și ne-a învățat că murdăria nu ne este intrinsecă și ne-a învățat că ne putem șterge de ea. Binecuvîntată fie lumina numită mamă și mama numită maică și maica numită țară și țara numită mamă și mama numită fiică și fiica numită bunică și bunica îmblînzind-o pe mama cînd e mai tînără și mai iute, și vîrsta numindu-se mamă și mama numindu-se naștere și nașterea numindu-se jertfă și jertfa numindu-se moarte și moartea numindu-se înviere și învierea fiind redeșteptare națională.

Și toate acestea căzînd ca o ploale de vară peste calendarele încremenite friguros și divin la 1 Decembrie 1918 ca să vină fotografii Imperiului mai repede și să facă năimiții și nepricopsiții de ei fotografiile momentului, să avem și noi mărturie despre cum a fost cea mai luminoasă zi din istoria bombardată de noapte și pîndită de penumbre, atunci și acum, acum și mîine, a acestui popor care, dacă se găseau cuie în prăvăliile devastate ale deceniilor, putea fi mai puternic în impresia pe care o producea asupra cerului decît o fotografie la minut a lui Isus Cristos cel răstignit. Căci noi am fost răstigniți și am înviat pentru că n-am suportat ofensa de a ne învia alții deși am prețuit totdeauna prietenia adevărată și atmosfera caldă și intimitatea geografică și ne-a plăcut să punem capul pe umărul unui vecin bun și drag. Și nu ne-a fost cu saț și cu ojic, cum zice olteanul, nici cînd a ieșit din cort nemernicul purtînd în brațe capul lui Mihai Viteazul. Noi am continuat să ținem cortul deschis și nu am plănuit răzbunare împotriva rudelor Iudei care a îndrăznit să despartă capul lui Mihai Viteazul de trupul lui Mihai Viteazul, cum tot el a avut tupeul nelegitim de a despărți încă un timp Ardealul de restul trupului țării. Uite că nici nu-i mai spun numele, pentru că nici nu-l mai știu. Memoria mea e mai morală decît buzele mele și nu mă lasă să-mi aduc aminte.

Mi-e drag 1 Decembrie, mi-e atît de drag că parcă nici n-aș spune nimănui cît îmi e de drag. Îmi pare rău că nu m-am născut în noaptea dinspre 1 Decembrie 1918, că n-am crescut pînă dimineața atît cît să mă poată ajuta mintea să înțeleg tot ce se întîmplă și mi pare rău că n-am murit în seara aceleiași Supreme Zile. Știu că o sărbătoare a unei națiuni nu poate rezolva prin sine toate problemele acestei națiuni. Voi spune că Marea Unire nu a putut rezolva tot pentru România, dar că fără Marea Unire nici o rezolvare a oricărei probleme din România n-ar fi fost o rezolvare românească. Binecuvîntată fie, așadar, această irepetabilă zi ! Binecuvîntat fie începutul iernii la români, 1 Decembrie mereu ! Și binecuvîntat fie omul bun și luminos care, născut în același an ca și sărbătoarea Marii Uniri — 1918 — a redat poporului său viziunea integrală a istoriei și a reamintit umanității și conștiinței noastre celei mai intime că Unirea nu începe pe 2 decembrie și că un popor care își uită strămoșii e un popor o[illegible]fan, un popor care abia ar putea obț[illegible] o masă nenorocită în azilele de reeducare ale pămîntului plin de orfani. Binecuvîntată fie omenia celui ce însoțește cu îndrăzneală și echilibru toate străduințile marii sale obști ca deschizător de drumuri, ca vizionar, ca luptător și ca urmaș curat al eroilor ce au înfăptuit Marea Unire. Binecuvîntată fie veșnic frăția dintre oamenii muncii de toate naționalitățile din România de azi.

Uite, bate clopotul la Alba Iulia, uite, bate clopotul la Tîrgoviște, și la Craiova, și la Cluj, și la Focșani, și la Iași, și la Constanța, și la Baia Mare, și la Timișoara, și la Suceava, și la Tîrgu Mureș, și la Pitești, și la Satu Mare, și la Ploiești, și la Oradea, și la Galați, și la Slatina, și la Tulcea, și la Brașov, și la Arad, și la Sibiu, și la Brăila, și la Drobeta-Turnu Severin, și la Botoșani, și la Alexandria, și la Piatra Neamț, și la București, și la Deva, și la Bacău, și la Bistrița, și la Giurgiu, și la Miercurea-Ciuc, și la Călărași, și la Sfîntu Gheorghe, și la Buzău, și la Slobozia, și la Zalău, și la Vaslui, și la Reșița, și la Rîmnicu Vîlcea, și la Tîrgu Jiu. Uite, fiecare clopot are în el însuși sămînța celorlalte și vibrarea lor.

Pe noi ne-a ținut durerea în picioare la hotarele mereu amenințate. Anul 1918 a fost negat de fasciștii lipsiți de orice rușine și hoimunculii ale căror nume n-aș vrea să pateze acest poem anonim au mușcat din bronzul clopotului de la Alba. Și s-a ridicat atunci cîntecul ardeleanului hăcuit la Ip și la Treznea și la Moisei și a zis : „Dacă am plecat, Ardealule, din tine / Nu-i vina noastră, iarăși vom veni. / N-am fost înfrînți și nu vom fi nici mîine / Cînd ceasul biruinței va sosi. / Aveam o țară sfîntă și mare, / Aveam și iarăși vom avea, / Dușmanul care astăzi rîde / Va tremura privind la ea". Și așa a fost.

Mai văd pe cîte unii îndărătnicindu-se să încaiere în glume proaste pe căuzașii aceluiași ideal, pe plătitorii aceluiași tribut de sînge, prin împărțirea lor pe provincii — că așa ar fi ardelenii, că așa ar fi moldovenii, că așa ar fi muntenii. Dar noi semănăm unii cu alții ca ochii între ei și nu ne deosebim în univers nici măcar ca ochii prin poziția lor în frunte, căci sub specia universului nu există sus și jos, nu există dreapta și stînga. Ardealul poate fi oricînd văzut, din cer, la sudul Munteniei, iar Moldova poate fi oricînd vestică hărții noastre, căci acesta este iarăși un lucru pe care nu se cuvine să-l uităm : Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 nu înseamnă doar o sărbătoare a Transilvaniei, ci, prin faptul că încheie

ADRIAN PĂUNESCU ■

(Continuare în pag. 22)

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: secția reportaj, social-politic și economic (**Ilie Purcaru**, Dumitru Constantinescu, Cornel Nistorescu – 26 00, Ion D. Goia – 25 66) ; secția cultură-învățămînt (**George Arion**, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu – 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori (**Răzvan Bărbulescu**, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu – 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban – 21 30) ; audiențe – 25 58 ; sector știință-istorie (**N. Grigore Mărășanu**, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Cici Iordache-Adam – 25 66) ; secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (**Ovidiu Ioanițoaia**, Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan – 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera – 14 53, Dan Bîrlădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur, Radu G. Țeposu – 21 23, Mircea Popp – 25 69, 20 72, Vasile Mînecan – 25 28) ; Flacăra-REBUS (**Tudor Octavian**, secretar responsabil de redacție, Alexandru Păsărin, Adrian Mitu, Maria Bogdan, Victor Rădulescu – 20 36) ; secretar responsabil de redacție – **Nicolae Cristache** – 21 43 ; redactor șef adjunct – **Nicolae Arsenie** – 21 24 ; redactor șef – 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se ILEXIM – Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136–137, telex 1 1226, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI 3 LEI

41 505